

Begroting 2022

**Gemeente
Altena**

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Raadsvoorstel	3
Programma's	15
- Programma 1 Inwoner en Bestuur	16
- Programma 2 Altena samenredzaam	27
- Programma 3 Veelzijdig Altena	41
- Programma 4 Duurzaam Altena	58
- Programma 5 Bereikbaar Altena	72
- Programma 6 Financiën	80
o Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	85
o Overhead	87
o Vennootschapsbelasting	89
Paragrafen:	90
- Lokale heffingen	91
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing	102
- Onderhoud kapitaalgoederen	113
- Financiering	116
- Bedrijfsvoering	119
- Verbonden partijen	123
- Grondbeleid	145
Financiële begroting	147
- Overzicht baten, lasten en saldi per programma	148
- Overzicht incidentele baten en lasten inclusief toelichting	149
- Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	150
- Ramingsgrondslagen begroting	151
- Geprognostiseerde balans	152
- EMU saldo	153
- Staat van reserves en voorzieningen	154
- Investeringsplan 2022 - 2025	156
- Lasten en baten per taakveld	160

Voorwoord

Aan de raad van de gemeente Altena,

Voor u ligt de Begroting 2022, inclusief de Meerjarenraming 2023-2025. Dit is de laatste begroting van ons college en van deze bestuursperiode. We zijn trots u ook nu weer een sluitend meerjarenperspectief te kunnen aanbieden. Dat is gelet op de landelijke ontwikkelingen niet vanzelfsprekend. Met name in het sociaal domein staan we de komende tijd, rekening houdend met de naweeën van corona, nog voor grote uitdagingen. Deze worden voortvarend opgepakt.

De coronacrisis lijkt langzamerhand op zijn retour. Uiteraard blijven we de ontwikkelingen nauwlettend volgen en zullen we, daar waar dat mogelijk en nodig is, onze ondernemers en inwoners steunen.

Aan de basis van deze begroting ligt de Kadernota 2022. Daarover hebben we in juli 2021 een breed afwegingsdebat kunnen voeren. De septembercirculaire liet een dusdanig positief beeld zien, dat er ruimte ontstaat. Ruimte om richting de grote ambities op het gebied van onder meer mobiliteit en havenontwikkeling nu al financiële maatregelen te treffen. Veel van deze ambities bewegen zich nog buiten het tijdraam van het nu voorliggende meerjarenperspectief. Het past bij behoedzaam financieel beleid, zoals bedoeld in het bestuursakkoord, om nu reeds maatregelen daarvoor te treffen.

De uitvoering van de ambities en wensen uit het Bestuursakkoord en Collegeprogramma houden onze hoogste prioriteit. Daarop zullen nog stevige inspanningen noodzakelijk zijn. Een gezonde, veilige, vitale, duurzame en inclusieve samenleving waarin iedereen meedoet heeft wederom de volle aandacht. Als Global Goals Gemeente gaan we actief verder aan de slag met de duurzame ontwikkelingsdoelen. We gaan door met het invulling geven aan de gewenste bestuurlijke vernieuwing en aan onze lijfspreuk 'van buiten naar binnen'. We doen het als raad en college niet alleen, maar samen met de samenleving. Wij hebben veel vertrouwen in de daarin aanwezige krachten en zien de toekomst daarom positief tegemoet.

Het jaar 2022 is het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen. De uitvoering van de huidige ambities heeft en houdt de hoogste prioriteit. Het college stelt voor om daartoe een deel van de financiële ruimte in te zetten.

De opbouw van de begroting volgt de inmiddels vertrouwde opbouw. De beleidsdoelen in de voorliggende begroting zijn herkenbaar vanuit het Bestuursakkoord 'Samen bouwen aan een kernachtig Altena'. Daarin is het fundament gelegd, waarop wij met het Collegeprogramma 2019-2022 hebben voortgebouwd. In de Bestuursrapportages wordt gerapporteerd over de voortgang van de beleidsdoelen.

Almkerk, oktober 2021

Het college van burgemeester en wethouders

Raadsvoorstel

Onderwerp

Begroting 2022

Samenvatting

De Begroting 2022 en de Meerjarenraming 2023-2025 laten een positief begrotingssaldo zien. Met het oog de toekomst stelt het college voor de financiële ruimte in te zetten voor de grote ambities van de gemeente.

Voorstel

1. De Begroting 2022, inclusief de mutaties in de reserves, vast te stellen en kennis te nemen van de Meerjarenraming 2023-2025.
2. De exploitatiebudgetten voor het jaar 2022 te voteren op het niveau van de programma's.
3. De B-investeringen voor het begrotingsjaar 2022 en de bijbehorende investeringsbudgetten beschikbaar te stellen.
4. De voorstellen voor invulling van de beschikbare financiële ruimte 2022-2025 te verwerken en daarvoor de eerste wijziging op de Begroting 2022 vast te stellen.
5. Het Meerjaren Perspectief Grondexploitatie 2022 vast te stellen.
6. De richtlijnen voor de Begroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regelingen vast te stellen.

Inleiding

De Begroting 2022 is de laatste begroting van dit college en deze bestuursperiode. Uitgangspunt voor de opstelling van de Begroting 2022 is het financieel perspectief zoals geschetst in de Kadernota 2022. Daarover is met uw raad in juli 2021 een breed afwegingsdebat gevoerd.

De Begroting 2022 laat een structureel positief saldo zien, ook meerjarig. Dit doet recht aan een goede financiële uitgangspositie voor de volgende bestuursperiode en ook aan de eisen van de provincie.

De Begroting 2022 biedt meerjarig ruimte in het financieel perspectief. Dit geeft mogelijkheden om met het oog op de grote ambities op het gebied van onder meer mobiliteit en havenontwikkeling nu al financiële maatregelen te treffen.

Beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door de Gemeentewet, de regelgeving in het kader van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Financiële verordening 2019.

Datum voorstel

5 oktober 2021

Kenmerk

D2021-09-010096 / 2021-030673

Opgesteld door

Canan Keulemans-Hepözdil

Telefoonnummer

0183-516301

Team

Team Financieel Advies

Portefeuillehouder

J.P. Tanis

Gemeentehuis Altena

Sportlaan 170
4286 ET Almkerk

Postbus 5
4286 ZG Almkerk

T (0183) 516100

E info@gemeenteAltena.nl

Beoogd resultaat

Doel van dit voorstel is vaststelling van de Begroting 2022 van de gemeente Altena door de raad vóór 15 november 2021, waarmee voldaan wordt aan (één van) de eisen van de provincie voor repressieftoezicht.

Argumenten

Begroting 2022

- 1.1 De Begroting 2022 laat een structureel positief saldo zien, ook meerjarig. Daarmee voldoet de Begroting 2022 aan de eisen van de provincie voor repressieftoezicht.
- 2.1 Met het voteren van de exploitatiebudgetten op het niveau van de programma's autoriseert de raad het college in 2022 binnen de programma's uitgaven te doen.
- 3.1 Het Investeringsplan 2022-2025 bevat de voor de jaren 2022 tot en met 2025 voorgenomen investeringen en geeft de bijbehorende jaarlijkse kapitaallasten weer. De investeringen zijn onderverdeeld in A- en B-investeringen. Op A-investeringen zal het college separaat met een raadsvoorstel bij uw raad terugkomen. Voor B-investeringen, met name vervangingsinvesteringen, geldt dat na vaststelling van de Begroting 2022 door de raad het college voor het begrotingsjaar direct over de investeringsbudgetten kan beschikken.

Invulling financiële ruimte

- 4.1 De Begroting 2022 biedt meerjarig ruimte in het financieel perspectief. Ruimte om richting de grote ambities op het gebied van onder meer mobiliteit en havenontwikkeling nu al financiële maatregelen te treffen. Veel van deze ambities bewegen zich nog buiten het tijdraam van het nu voorliggende meerjarenperspectief. Het past bij behoedzaam financieel beleid, zoals bedoeld in het bestuursakkoord, om nu reeds maatregelen daarvoor te treffen. Na afweging van de voorstellen door uw raad wordt de uitkomst als eerste wijziging op de Begroting 2022 verwerkt.

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2022

- 5.1 In de nota Grondbeleid Altena 2019 is opgenomen dat jaarlijks bij de begroting de herziening van de grondexploitaties plaatsvindt. De gemeente Altena kent 13 grondexploitatieplannen verspreid over de diverse kernen van de gemeente. Daarnaast is ook de stand van zaken met betrekking tot de vrijkomende schoollocaties in dit MPG opgenomen.

5.2 Met de vaststelling van het Meerjaren Perspectief Grondexploitatie 2022 autoriseert uw raad de budgetten ter uitvoering van de grondexploitatie aan het college.

Richtlijnen gemeenschappelijke regelingen

6.1 De gemeente Altena neemt deel aan diverse gemeenschappelijke regelingen. Voor de ontwerpbegroting 2023 van de gemeenschappelijke regelingen stellen de deelnemende gemeenten financiële en beleidsmatige richtlijnen op. De gemeenteraad van de deelnemende gemeenten stelt de definitieve richtlijnen voor de gemeenschappelijke regelingen vast.

6.2 Per gemeenschappelijke regeling waaraan de gemeente Altena deelneemt zijn door de deelnemende gemeenten gemeenschappelijk richtlijnen opgesteld. Waar van belang zijn toevoegingen vanuit de gemeente Altena opgenomen. De aldus opgestelde richtlijnen zijn in bijlage 3 benoemd.

Kanttekeningen

Niet van toepassing.

Financiën

Uitgangspunt voor de opstelling van de Begroting 2022 en de Meerjarenraming 2023-2025 is het financieel perspectief zoals geschetst in de Kadernota 2022. De in de Kadernota 2022 voorgestelde mutaties zijn in de Begroting 2022 verwerkt.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Procesregie zorg-veiligheid	100 N	100 N	100 N	100 N
Dienstverlening	125 N	125 N	125 N	125 N
Gemeenteraadsverkiezingen 2022	40 V	-	-	-
AED	30 N	30 N	30 N	30 N
Subsidie Bibliotheekwerk	200 N	200 N	200 N	200 N
Brede school Almkerk	-	-	70 N	70 N
Omgevingswet	100 N	97 N	90 N	90 N
Investeringen mobiliteit	-	200 N	400 N	600 N
Kerkstraat Hank	50 N	-	-	-
Veerdiensten	22 N	26 N	30 N	34 N
Tractie	-	133 N	231 N	282 N
Gemeenschappelijke regelingen	38 V	121 V	93 V	18 N
Diverse kleine posten	19 N	75 N	72 N	72 N
Totaal mutaties Kadernota 2022	568 N	865 N	1.254 N	1.619 N

Voor de toelichting wordt verwezen naar de financiële overzichten per programma in de Kadernota 2022.

Mutaties na opstelling Kadernota 2022

De mutaties na opstelling Kadernota 2022 betreffen ten eerste de mutaties zoals opgenomen in de Tweede Bestuursrapportage 2021. Hierin zijn mutaties op het begrotingsaldo 2021 opgenomen. De eventuele structurele doorwerking naar 2022 en verdere jaren is verwerkt in de Begroting 2022.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Mutaties Tweede Bestuursrapportage 2021	7.031 V	5.016 V	4.990 V	5.579 V

De belangrijkste mutaties betreffen de verwerking van de uitkomst van de Meicirculaire 2021 en de Septembercirculaire 2021 respectievelijk de structureel hogere raming van de baten leges omgevingsvergunningen. Voor een overzicht van en een toelichting op de mutaties wordt verwezen naar de Tweede Bestuursrapportage 2021.

Ten tweede zijn in de zomerperiode diverse begrotingsanalyses gemaakt, die tot financieel-technische aanpassingen leiden. Het betreft posten als elimineren van stelposten, actualiseren salarissen inclusief verwerken organisatieversterking, herberekening kapitaallasten als gevolg van het temporiseren van investeringen, herberekening kostendekking afval, herberekening rente grondexploitaties en herberekening dotatie MFA's (dotatie bestemmingsreserve kapitaallasten ten behoeve van de MFA's). Daarnaast is sprake van een aantal kleinere mutaties. Hieronder worden deze weergegeven en toegelicht.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Elimineren stelposten	643 N	643 N	643 N	643 N
Herberekening kapitaallasten na temporisering	71 V	350 N	206 N	66 N
Herberekening kostendekking afval	330 V	318 V	323 V	323 V
Opbrengst OZB (Kadernota 2022)	220 V	150 V	200 V	250 V
Salarissen en organisatieversterking	717 N	702 N	702 N	702 N
Verlaging dotatie MFA's	120 V	120 V	120 V	120 V
Wet open overheid (compensatie in GF)	136 N	-	-	-
Fietspad Middenweg (Raadsbesluit)	-	-	157 N	156 N
Diversen	312 N	269 N	361 N	261 N
Totaal mutaties na Kadernota 2022	1.068 N	1.376 N	1.426 N	1.135 N

- a. Elimineren stelposten. In de begroting waren stelposten opgenomen. Voor een bedrag van € 350.000 betrof het veronderstelde lucht in de begroting, voor een bedrag van € 293.000 een structureel voordeel vanuit de Jaarrekening 2019. Deze stelposten vervallen vanaf 2022.
- b. Herberekening kapitaallasten na temporisering. De investeringen zijn bezien. Als gevolg van het opnieuw faseren van een aantal investeringen vindt een verschuiving van de kapitaallasten plaats.
- c. Herberekening kostendeckking afval. In de Eerste Bestuursrapportage 2021 is een aantal afvalbudgetten bijgesteld. De correctie in de vorm van een onttrekking aan de egalisatievoorziening van € 287.000 werkt structureel door. De resterende bedragen (€ 30.000 tot € 40.000) hangen samen met budgetbijstellingen voor kapitaallasten en salarissen.
- d. Opbrengst OZB. In de Kadernota 2022 is aangenomen dat in de ramingen van de OZB-opbrengst meerjarig rekening gehouden wordt met areaalontwikkeling. Dit leidt vanaf 2022 tot een hogere raming van de OZB-opbrengst.
- e. Salarissen en organisatieversterking. Voor de Begroting 2022 heeft een actualisatie plaatsgevonden van de doorverdeling van de salarissen. Daarnaast is in de Begroting 2022 de organisatieversterking verwerkt.
- f. Verlaging dotatie bestemmingsreserve kapitaallasten ten behoeve van de MFA's. Na de actualisatie van het IHP is de dotatie aan de bestemmingsreserve kapitaallasten ten behoeve van de MFA's verlaagd. Een deel van de investeringen wordt niet meer gedekt uit deze reserve. Het betreft bijvoorbeeld de verbouwing van d' Alburcht (hal/turnhal). In het oorspronkelijke IHP werd de kapitaallasten van de verbouwing ten laste van deze reserve gebracht.
- g. Wet open overheid. Vanuit de algemene uitkering zijn middelen ontvangen voor de Wet open overheid. Dit is verwerkt in de Tweede Bestuursrapportage 2021. Voor 2022 is de lastenraming in Begroting 2022 verwerkt.
- h. Fietspad Middenweg. Conform het raadsbesluit van 28 september 2021 is het investeringsbudget voor het fietspad aan de noordzijde van de Middenweg in Andel en de daarmee samenhangende kapitaallasten in de Begroting 2022 opgenomen.
- i. Diversen. Hieronder vallen een aantal kleinere mutaties.

Samenvattend resulteert voor de Begroting 2022 en de Meerjarenraming 2023-2025 het volgende beeld.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo vastgestelde Begroting 2021	-	-	-	-
Mutaties Eerste Bestuursrapportage 2021	1.725 N	1.529 N	1.677 N	1.717 N
Saldo na Eerste Bestuursrapportage 2021	1.725 N	1.529 N	1.677 N	1.717 N
Mutaties Kadernota 2022	568 N	865 N	1.254 N	1.619 N
Mutaties Tweede Bestuursrapportage 2021	7.031 V	5.016 V	4.990 V	5.579 V
Mutaties na Kadernota 2022	1.068 N	1.376 N	1.426 N	1.135 N
<i>Totaal mutaties</i>	<i>5.394 V</i>	<i>2.775 V</i>	<i>2.310 V</i>	<i>2.825 V</i>
Saldo Begroting 2022	3.670 V	1.246 V	633 V	1.108 V

De mutaties leiden voor de Begroting 2022 tot een ruim positief begrotingssaldo. Ook de Meerjarenraming 2023-2025 laat een positief begrotingssaldo zien.

Structureel saldo Begroting 2022

De Begroting 2022 wordt ter goedkeuring aan de provincie aangeboden. Om in aanmerking te komen voor repressief (regulier) toezicht eist de provincie een structureel sluitende Begroting 2022. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf wordt bereikt (structureel sluitend laatste jaar van de Meerjarenraming 2023-2025). De ramingen moeten tevens volledig, realistische haalbaar zijn. Daarnaast geldt als voorwaarde dat de jaarrekening vóór 15 juli en de begroting vóór 15 november wordt ingediend.

Voor het bepalen van de vorm van toezicht kijkt de provincie dus naar het structurele begrotingssaldo. Structureel wil zeggen dat per jaarschijf van de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. De provincie betreft in haar oordeel over het structurele saldo incidentele factoren. Rekening houdend met de incidentele baten en lasten en verplicht veronderstelde onderuitputting kapitaallasten is het voor het toezicht door de provincie het volgende financiële beeld van belang.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo Begroting 2022	3.670 V	1.246 V	633 V	1.108 V
Incidentele baten en lasten	3 N	-	-	-
Onderuitputting kapitaallasten	210 N	167 N	114 N	104 N
Structureel saldo Begroting 2022	3.457 V	1.079 V	518 V	1.004 V

Invulling financiële ruimte

Door de Septembercirculaire 2021 is het beeld van de Begroting 2022 en de Meerjarenraming 2023-2025 dusdanig positief, dat er ruimte is om richting de grote ambities op het gebied van onder meer mobiliteit en havenontwikkeling nu al financiële maatregelen te treffen. Veel van deze ambities bewegen zich nog buiten het tijdraam van het nu voorliggende meerjarenperspectief. Het past bij behoedzaam financieel beleid, zoals bedoeld in het Bestuursakkoord, om nu reeds maatregelen daarvoor te treffen. Hieronder worden de voorstellen van het college nader toegelicht.

Ontwikkelingen mobiliteit

Rondom mobiliteit liggen naar de toekomst toe stevige opgaven voor onze gemeente. De hoofdlijnen hiervan zijn vastgelegd in de Mobiliteitsvisie die begin 2021 in de raad is behandeld. Deze visie wordt de komende tijd verder uitgewerkt in concrete projecten. Het tijdraam waarin de investeringen gaan plaatsvinden, ligt grotendeels nog buiten de scope van het huidige meerjarenperspectief. Tegelijkertijd acht het college het verstandig reeds nu rekening te gaan houden met extra ruimte in de exploitatie van € 200.000 structureel vanaf 2022. Daarnaast zullen de komende jaren nog diverse knelpunten moeten worden opgelost, onder meer op het gebied van sluipverkeer. Voor zover de genoemde € 200.000 niet zal worden ingezet voor genoemde knelpunten, is het voorstel om de eerste jaren het genoemde bedrag toe te voegen aan een nieuw in te stellen 'Reserve mobiliteitsontwikkeling', die later kan worden ingezet ter dekking van kapitaallasten.

Wij zijn geen voorstander van het creëren van allerlei 'potjes'. We staan nu echter voor een aantal grote toekomstige investeringen die pas buiten het tijdraam van het nu voorliggende meerjarenperspectief gaan plaatsvinden. Wij hechten eraan om, nu de exploitatieruimte beschikbaar is, reeds rekening te gaan houden met deze investeringen door ervoor te gaan sparen.

Havenontwikkeling

De havenontwikkeling is momenteel nog in de onderzoeksfase. Daarbij vindt overleg plaats met medeoverheden over de financiering. Als signaal dat ook onze gemeente de intentie heeft substantieel bij te dragen in deze

omvangrijke investeringen, stelt het college voor om vanuit het begrotingssaldo 2022 een bedrag van € 2.500.000 toe te voegen aan een nieuw in te stellen 'Reserve strategische investeringen'.

Beheerplannen buitenruimte

In 2020 zijn de beheerplannen buitenruimte vastgesteld. Inmiddels blijkt dat deze plannen op onderdelen moeten doorontwikkelen. In afwachting van een evaluatie van de beheerplannen buitenruimte stellen wij voor om voorlopig voor 2022 een bedrag van € 150.000 toe te voegen aan de exploitatie, oplopend naar € 200.000 structureel vanaf 2023.

Vastgoed- en accommodatiebeleid

In 2021 wordt het (strategisch) vastgoed- en accommodatiebeleid verder afgerond. Daarin krijgt ook verduurzaming een nadrukkelijke plek. Inmiddels is duidelijk dat we hierbij ook voor financiële vraagstukken komen te staan en de reserveringen niet actueel zijn. Vooruitlopend op het vast te stellen beleid stelt het college voor om voorlopig voor 2022 een bedrag van € 150.000 toe te voegen aan de exploitatie, oplopend naar € 200.000 structureel vanaf 2023.

Motie zichtbaarheid politie en boa's

Bij de behandeling van de Kadernota 2022 is een motie aangenomen waarin ons college is gevraagd om de zichtbaarheid van politie en boa's te vergroten. Dit om het veiligheidsgevoel van onze inwoners te verhogen. Op dit moment wordt een steeds groter beroep gedaan op de boa's. Waar voorheen de politie op meldingenafging, wordt dit nu meer en meer neergelegd bij de boa's. Niet alleen door de politie wordt er een groter beroep gedaan op de boa's, maar ook door de andere partners als Staatsbosbeheer en Samen Sterk in Brabant (SSIB). Verder worden onze boa's steeds vaker ingezet bij het controleren op het gebruik van alcohol en drugs en controles bij evenementen. Gelet op de huidige capaciteit kan hier niet altijd aan tegemoetge komen worden. Ter invulling van de wens van de raad en gelet op bovengenoemde tendensen, stelt wij voor de boa-capaciteit te versterken met twee personen. Daarnaast dient het wagenpark te worden uitgebreid met een dienstauto van € 35.000 (investering). De totale lasten van dit voorstel (inclusief kapitaallasten) komen uit op € 135.700 structureel.

Overige moties Kadernota 2022

Bij de behandeling van de Kadernota 2022 is een aantal moties aangenomen. Een viertal daarvan met mogelijk financiële consequenties is nog niet uitgewerkt omdat meer tijd nodig is. Het gaat om de volgende moties.

1. Motie Ontwikkelfonds nieuwe woonvormen. Gestreefd wordt om de uitwerking te koppelen aan de uitwerking van de Nota Grondbeleid. Overigens mag deze motie geen structurele financiële effecten hebben voor de exploitatie omdat het doel is om vanuit winsten een reserve te vormen.

2. Motie d'Alburcht. De motie ziet op een raadsvoorstel richting februari 2022. De motie veronderstelt een mogelijk positieve bijstelling van het benodigde investeringsbudget. Doorrekening hiervan zal richting februari 2022 worden meegenomen en kan dan een plaats krijgen in de Eerste Bestuursrapportage 2022.
3. Versterken ambulancevoorziening. Er is sprake van regionale samenwerking waarbij zorg wordt verleend volgens landelijk en regionaal vastgestelde normen.
4. Jongerenfaciliteiten. Voor de invulling van jongerenontmoeting, leer- en studieplekken naar aanleiding van het advies van de Jongerenraad, onderzoeken we de mogelijke invulling van een meerjarig project. De drie invalshoeken (aansluiten bij groep 8-ers; buitenontmoetingsplek 15+ en combi bibliotheek Altena en een MFA) vragen een forse investering in projectleiding, jongerenwerkers en inrichting- en activiteitenbudgetten. De omvang van het budget, het betrekken van jongeren zelf en de inzet en de samenwerking met o.a. van team Toegang met jongerenwerkers en stakeholders vanuit de dorpen worden de komende maanden uitgewerkt. We zullen het geheel inbrengen in de eerste Bestuursrapportage 2022.

De motie over de Gehandicaptenparkeerkaart is uitgewerkt in de paragraaf Lokale heffingen in de Begroting 2022.

Afronding Bestuursakkoorden continuïteit uitvoering

Het college hecht eraan om de ambities uit het huidige Bestuursakkoord te verwezenlijken. Daartoe zullen nog stevige aanvullende inspanningen moeten worden gedaan die niet binnen de huidige organisatie kunnen worden opgevangen. Onder meer lopen we binnen het ruimtelijk domein niet snel genoeg in op de achterstanden, hebben we kwantitatieve uitdagingen binnen mobiliteit en willen we versnellen op wonen. Daarnaast zetten we in op versterking van de controlfunctie en vraagt de transitie van het sociaal domein nog veel extra energie. Wij schatten in dat voor deze en andere prioriteiten in 2022 eenmalig extra middelen nodig zijn van circa € 500.000. Een van de risico's rondom de uitvoering van onze ambities is het aantrekken en behouden van kwalitatief personeel. Enerzijds is dit vraagstuk gelegen in de toenemende complexiteit van de vraagstukken waarvoor we staan. Daarnaast ervaren we op steeds meer vakgebieden de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt. Gebleken is dat de noodzaak aanwezig is om snel en adequaat op sommige vraagstukken in te spelen. Hier is vaak intern niet de ruimte voor en daarom stelt het college voor om vanaf 2023 structureel een bedrag van € 150.000 toe te voegen aan de exploitatie.

Financiële vertaling

Bovenstaande voorstellen leiden tot het volgende beeld.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo Begroting 2022-2025	3.670 V	1.246 V	633 V	1.108 V
Ontwikkeling mobiliteit	200 N	200 N	200 N	200 N
Havenontwikkeling	2.500 N	-	-	-
Beheerplannen buitenruimte	150 N	200 N	200 N	200 N
Vastgoed- en accommodatiebeleid	150 N	200 N	200 N	200 N
Motie zichtbaarheid politie / boa's	137 N	137 N	137 N	137 N
Afronding Bestuursakkoord c.a.	500 N	150 N	150 N	150 N
<i>Subtotaal voorstellen</i>	<i>3.637 N</i>	<i>887 N</i>	<i>887 N</i>	<i>887 N</i>
Saldo begroting inclusief voorstellen	33 V	360 V	254 N	221 V

Voorgesteld wordt bovenstaande na de afweging in uw raad als eerste wijziging op de Begroting 2022 te verwerken.

Participatieproces

Niet van toepassing.

Aanpak

De opstelling van de Begroting 2022 heeft plaatsgevonden conform de daarvoor opgestelde planning.

Communicatie

De inwoners, inclusief verenigingen en organisaties worden via de algemene communicatiekanalen over de begroting geïnformeerd.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Altena,

de loco-secretaris,

de burgemeester,

drs. ir. C. Verweij

drs. E.B.A. Lichtenberg MCM

Bijlagen

1. Begroting 2022
2. Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2022
3. Richtlijnen Begroting 2023 gemeenschappelijke regelingen

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Altena,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,

besluit:

1. De Begroting 2022, inclusief de mutaties in de reserves, vast te stellen en kennis te nemen van de Meerjarenraming 2023-2025.
2. De exploitatiebudgetten voor het jaar 2022 te voteren op het niveau van de programma's.
3. De B-investeringen voor het begrotingsjaar 2022 en de bijbehorende investeringsbudgetten beschikbaar te stellen.
4. De voorstellen voor invulling van de beschikbare financiële ruimte 2022-2025 te verwerken en daarvoor de eerste wijziging op de Begroting 2022 vast te stellen.
5. Het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2022 vast te stellen.
6. De richtlijnen voor de Begroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regelingen vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering

van de raad van de gemeente Altena van 9 november 2021

de voorzitter,

de raadsgriffier,

drs. E.B.A. Lichtenberg MCM

drs. S.J. Peet

Programma's

Programma 1. Inwoner en Bestuur

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Tanis	Dienstverlening: de inwoner centraal*
Wethouder Van Oosten	Kerngericht en van buiten naar binnen
Burgemeester Lichtenberg	Sterke speler, in de regio en daarbuiten
Burgemeester Lichtenberg	Veiligheid, ondermijning en drugscriminaliteit
Wethouder Jorritsma	Dierenwelzijn

* Wethouder Van Vugt is portefeuillehouder begraafplaatsen.

1.1 Kern Bestuursakkoord en Collegeprogramma

1.1.1 Dienstverlening

De gemeente Altena wil dienstverlening bieden waarbij de inwoner, ondernemer en maatschappelijke organisatie centraal staan. Dit betekent dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties goed, snel en eenvoudig hun zaken moeten kunnen regelen met de gemeente, maar ook dat de dienstverlening uit maatwerk moet kunnen bestaan. Onze inspanningen zijn erop gericht dat de waardering van de gemeentelijke dienstverlening groeit. Daarom zullen we de dienstverlening regelmatig blijven meten. Onze ambitie is steeds een stijgende lijn te kunnen laten zien in de resultaten van peilingen en kwaliteitsonderzoeken ten opzichte van de vorige meting. In 2022 geven we vervolg aan de speerpunten die in 2021 in de operationele dienstverlening zijn ingezet. Ter bevordering van de kwaliteit van dienstverlening richten we ons op een omnichannel-aanpak. We beogen de omslag te maken van het reageren op incidenten naar het sturen op een logische samenhang tussen alle dienstverleningskanalen. We blijven landelijke ontwikkelingen en trends op het gebied van (digitale) dienstverlening volgen en haken daar waar mogelijk aan. We investeren in het steeds meer digitaal bereikbaar maken van onze producten en diensten.

1.1.2 Kerngericht en van buiten naar binnen

Met het programma 'Bestuurlijke vernieuwing en kerngericht werken' wordt het gedachtegoed van 'van buiten naar binnen' waar gemaakt. Er is in de kernen een klik met de gebiedsregisseurs. Steeds vaker wordt samen met inwoners opgetrokken om initiatieven te ontplooien. Voorbeelden hiervan zijn het milieustation / afvalbrengrstation in Hank, het jeugdthunk Kids United in Meeuwen, de wijktuin in De Nieuwe Banne, het multifunctionele centrum De Hartenjager in Giessen, de dementievriendelijke tuin Goezate in Werkendam, onderhoud en beheer begraafplaats in Veen (Right to Challenge) en de fietscrossbaan Eethen. Ook op de grote maatschappelijke opgaven worden onze inwoners betrokken. Dit gebeurt fysiek waar en wanneer het weer kan en ook digitaal op ons participatieplatform AanDeSlag (<https://aandeslag.gemeentealtena.nl/nl-NL/pages/information>). Het platform is 2021 uitgebreid met de mogelijkheid voor inwoners om initiatieven aan te dragen en met het inrichten van het 'Inwonerspanel Altena'. Samen met de raad

wordt het gedachtengoed van 'uitnodigend besturen' opgepakt en op de leest van onze gemeente vorm gegeven.

1.1.3 Sterke speler, in de regio en daarbuiten

Altena zet zich in als krachtige samenwerkingspartner in de regio. Dat mag van ons worden verwacht als middelgrote gemeente én past bij onze eigen ambities.

In de regio West-Brabant werken we met 16 gemeenten samen aan het versterken van het economisch vestigingsklimaat voor de regio. De activiteiten vanuit onder meer de topsectoren Maintenance en Agrofood-Biobased zijn voor ons belangrijk. Rond het thema 'Vitaal buitengebied' werken we samen in gebiedscoalities en kenniscoalities. Dat versterkt onze eigen ambities rond circulaire landbouw en de voedseltransitie.

De komende jaren zal ook de regionale investeringsagenda (RIA), opgesteld met 10 gemeenten in de regio Breda (Baronie), verder worden uitgewerkt. De RIA is gericht op gezonde groei voor de regio, waarbij een versnelling van de woningbouw en investeringen in mobiliteit, economie en landschap / water / groen gerealiseerd moeten worden. De RIA vormt een belangrijke bouwsteen voor afspraken rondom verstedelijking in de regio Breda-Tilburg. In samenspraak met Rijk en provincie is besloten dat voor de stedelijke regio Breda-Tilburg (SRBT) een verstedelijkingsakkoord zal worden uitgewerkt, met de ambitie om deze in de eerste helft van 2022 af te sluiten.

Daarnaast wordt binnen de regio Baronie de komende periode verder gesproken over (intensievere) samenwerking, waarbij wordt onderzocht welke domeinen zich hiervoor lenen. Altena is als bestuurlijk opdrachtgever hierbij betrokken.

1.1.4 Veiligheid, ondermijning en drugscriminaliteit

Integrale aanpak jaarwisseling

De jaarwisseling is voor de meeste inwoners van onze gemeente een feestelijke gebeurtenis die op verschillende manieren wordt gevierd. Ondanks de zorgvuldige voorbereiding en samenwerking met de politie, brandweer en Openbaar Ministerie (OM) zijn de kosten en de schade van de jaarwisseling ieder jaar fors. Ook landelijk groeit de jaarwisseling uit tot een steeds groter knelpunt. Dit is de aanleiding om in Altena te gaan werken naar een duurzame en integrale aanpak op projectmatige wijze. Niet alleen in de laatste maanden van het jaar en door het team Veiligheid, Toezicht & Handhaving, maar het hele jaar door, in de hele ambtelijke organisatie en voor alle 21 kernen.

Zorg en veiligheid

Het thema zorg en veiligheid is actueel. Het wordt zelfs steeds omvangrijker en belangrijker. Door de decentralisaties binnen het sociaal domein zijn de werkvelden van openbare orde & veiligheid / leefbaarheid en maatschappelijke ondersteuning, jeugd en zorg dichter bij elkaar gebracht. De onderlinge beïnvloeding tussen deze werkvelden is sterk. Ook kent het werk op het snijvlak zorg en veiligheid specifieke uitdagingen. Eén van de belangrijkste daarvan is dat casuïstiek waarin zorg en veiligheid samenkomen vaak onder een vergrootglas ligt. Door de extramuralisering van de zorg

zien wij ook in Altena een toename van de (complexe) casuïstiek ontstaan. Samenwerking op het gebied van zorg en veiligheid is een krachtige en noodzakelijke combinatie, zeker bij complexe casuïstiek.

Om dit in Altena goed vorm en inhoud te kunnen gaan geven is procesregie noodzakelijk. Door procesregie worden de multidisciplinaire processen op hoofdlijnen binnen het zorg en veiligheidsdomein geregisseerd. Tevens worden de knelpunten in de samenwerking met partners sneller gesignaleerd en kunnen er voorstellen gedaan worden om de samenwerking te verbeteren. Het bewaken van het nakomen van afspraken en de voortgang en kwaliteit van het proces.

Om te komen tot procesregie wordt vanaf 2022 structureel € 100.000 ingezet. De komende tijd wordt bekeken hoe de procesregie tot stand gebracht kan worden. Daarbij is aandacht voor ketensamenwerking, waardoor complexe problemen integraal aangepakt en beter beheersbaar worden. Het is belangrijk om meer aan de voorkant van complexe casuïstiek te komen, dan wanneer het escaleert en er acuut opgetreden moet worden.

Buurtpreventie

In het Bestuursakkoord 2019-2022 van de gemeente Altena 'Samen bouwen aan kernachtig Altena' staat dat we korte lijnen hebben met onder andere de buurtpreventieteams, de Boa's en wijkagenten en dat de gemeente de betrokkenheid stimuleert van inwoners bijvoorbeeld door middel van buurtapps (ook bij de aanpak van ondermijning). Samen met onze inwoners en veiligheidspartners zijn we verantwoordelijk voor het veilig houden van Altena. Ook staat hierin het 'Kerngericht en van buiten naar binnen werken' centraal. Voorheen was buurtpreventie voornamelijk gericht op veiligheidsvraagstukken (denk hierbij aan woninginbraken en voertuigcriminaliteit), maar de afgelopen jaren verschuift dit meer naar leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken (denk aan kapotte lantaarnpalen en het omzien naar anderen). Om tegemoet te komen aan hetgeen in het Bestuursakkoord staat en om buurtpreventie goed vorm te geven moet er gewerkt gaan worden aan een duurzame, integrale en koersvaste aanpak.

Ondermijnende criminaliteit

In de gemeente Altena is een actieplan ondermijning vastgesteld voor 2020 en 2021 met de ambitie om vormen van ondermijning, bestuurlijk, creatief en innovatief aan te pakken. Het richt zich op de volgende vier pijlers: Integere en Veilige werkomgeving, Informatiepositie, Beleid & Handhaving en Bewustwording.

In 2022 zal er een nieuw actieplan opgesteld worden voor 2022 en de jaren daaropvolgend.

In Altena wordt er gewerkt met een Baronie Interventie Team (BIT) en een Altena Interventie Team (AIT). Het BIT en AIT houdt integrale handhavingsacties met externe partners om aan de hand van vooraf vastgestelde thema's verdachte locaties in beeld te brengen en daarop gericht te controleren. Het voordeel hiervan is dat de signaalfunctie en informatiepositie verbeterd worden en dat er een intensievere integrale samenwerking, zowel intern als met externe partners is. Hierdoor worden leefbaarheids- en veiligheidsproblematieken sneller gesignaleerd en aangepakt. Zowel het BIT en AIT wordt doorontwikkeld en het is van groot belang om nog meer informatie gestuurd te gaan werken.

Thematisch handhaven

Voor de behandeling van de begroting 2022 komt het College met een voorstel voor de uitbreiding en het vergroten van de zichtbaarheid van de gemeentelijke handhavers, zoals besproken is tijdens de behandeling van de kadernota. Door het uitbreiden van de capaciteit is er meer toezicht en handhaving aanwezig, waarmee de zichtbaarheid ook in de avonduren en weekenden wordt vergroot. Er kan meer en actief toezicht gehouden worden op diverse thema's als jeugdoverlast, drank – en horeca en bijvoorbeeld evenementen. Dit sluit goed aan bij het actief toezichtbeleid dat de gemeente gaat opzetten. Tevens kunnen er meer gerichte acties opgezet worden en kan eraan deelgenomen worden. Toezichthouders houden actief toezicht, registreren de overtredingen die zij constateren, delen hun bevindingen en zien erop toe dat dit ook leidt tot actief handhavend optreden. Actief toezichtbeleid vraagt om een nog betere samenwerking tussen de diverse teams in de gemeentelijke organisatie en samenwerking met andere gemeenten en samenwerkingspartners als de politie, Staatsbosbeheer, Samen Sterk in Brabant (SSIB), Brabants Landschap, brandweer en de omgevingsdienst. Naast de samenwerking wordt informatie gestuurd werken in 2022 een thema dat opgepakt en geborgd gaat worden.

Brandweezorg / Veiligheidsregio

In het najaar van 2021 start de gemeente Altena met de bouw van drie brandweerkazernes in Almkerk, Dussen & Hank. Deze kazernes worden in 2022 opgeleverd en in gebruik genomen door de posten.

Ten aanzien van bluswatervoorzieningen is er een regionale aanpak waar Altena actief in participeert om te komen tot een regionaal toekomstbestendig bluswaterbeleid. De lokale inzichten vanuit Altena worden meegenomen in het nieuwe beleid. Lokaal wordt de laatste hand gelegd aan het op orde maken en houden van de bluswatervoorzieningen.

Bij de vaststelling van de begroting 2022 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant besloten een structurele besparing van 2,5% door te voeren. Samen met gemeenten(raden) wordt onderzocht welke andere mogelijke bezuinigingsscenario's er zijn en wat daarvan de gevolgen zijn voor de Veiligheidsregio en gemeenten. Dit is uitgewerkt voor de ontwerpbegroting 2023.

1.1.5 Verkiezingen

Op 16 maart 2022 vinden de verkiezingen voor de leden van de Gemeenteraad plaats. Nog onduidelijk is of de Tijdelijke wet covid-19 voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 nog een keer verlengd en/of aangepast zal worden. Voor de herindelingsverkiezingen die in november 2021 in fuserende gemeenten zullen plaatsvinden bepaalt de Tijdelijke wet covid-19 dat er wel sprake is van vervroegd stemmen en dat het briefstemmen en de derde volmacht stem vervallen. De ontwikkelingen op het gebied van verkiezingen en het veilig organiseren daarvan worden op de voet gevolgd, zodat een en ander tijdig geregeld kan worden.

Voor de personen die vermeld staan op een geldige kandidatenlijst wordt, net als in 2018, de mogelijkheid geboden om, in het kader van integer bestuur, een gratis verklaring omtrent het gedrag aan te vragen.

1.2 Doelenbomen Inwoner en bestuur

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
Dienstverlening: de inwoner centraal			
Iedereen doet mee en kan met ons communiceren.	Begrijpelijke communicatie, zowel in woord als geschrift.	• Onze informatie is duidelijk, actueel en volledig, op alle kanalen. We informeren de inwoners actief. • We bieden ondersteuning aan inwoners die minder digitaal vaardig zijn of moeite hebben met de Nederlandse taal ondersteunen we initiatieven vanuit onze maatschappelijke partners, zoals de bibliotheek. • We hanteren schrijfniveau B1 in alle communicatie	Via het interne traject 'klare taal' is een schrijfwijzer opgesteld en worden ook in 2022 trainingen gegeven. Daarnaast wordt een vervolg gegeven aan het herschrijven van een aantal digitale formulieren en brieven namens de gemeente (schrijfniveau B1).
Optimale dienstverlening, waarbij de inwoner centraal staat.	Tevreden inwoners en ondernemers	• We brengen de kwaliteit van de dienstverlening van de gemeente Altena minimaal op het niveau van de landelijke benchmark. • We richten de dienstverlening in aan de hand van de gemeentelijke serviceformule Altena waarmee samenhang ontstaat tussen de ervaring van de inwoner en ondernemer en de bedrijfsvoering van de gemeente (cultuur, processen en ICT) • Inwoners kunnen meedenken over dienstverlening o.a. de klantreizen zijn daar onderdeel van • We bieden ruimte aan ideeën, plannen en wensen uit de samenleving, vanuit het principe 'ja mits'. • We spelen in op ontwikkelingen • We maken onze prestaties op het gebied van dienstverlening meetbaar en delen deze in een monitor dienstverlening	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
		• We maken gebruik van het kerngericht werken om dichtbij de inwoners te kunnen opereren, zichtbaar en aanspreekbaar te zijn.	
Voldoende ruimte voor lijkbezorging in de eigen kern op een adequaat onderhouden begraafplaats	Implementatie van het gemeentelijk begraafplaatsenbeleid en verdere verbeteringen van het gemeentelijk begraafplaatsenbeleid in de komende jaren	• We bereiden de uitbreiding van de begraafcapaciteit in Rijswijk en Woudrichem voor • We onderzoeken de haalbaarheid van de aanleg van een of meerdere voorzieningen voor het begraven en/of gedenken van foetussen. • We bieden op alle begraafplaatsen aan nabestaanden de gelegenheid om urnen te bewaren in een urnenmuur. (2021-2024) • We werken de voorstellen voor het verduurzamen van onderhoud van de begraafplaatsen nader uit • We stellen een lijst op van de te behouden historisch waardevolle graven alsmede de mogelijkheden voor het gedenken van de overledenen die zijn begraven in een verzamelgraf.	
Kerngericht en van buiten naar binnen/uitnodigend besturen			
Krachtige kernen met een sterke sociale cohesie en inwoners die zich betrokken voelen bij de gemeente en meedoen.	Er wordt kerngericht gewerkt	• We werken van 'buiten naar binnen' en zijn zichtbaar en actief in de kernen aanwezig. • We treden initiatieven uit de samenleving welwillend tegemoet en vullen onze rol steeds 'op maat' in. • We evalueren het programma kerngericht werken. • Als onderdeel van het programma werken we met een online participatieplatform om inwoners meer bij de lokale politiek te betrekken en inspraak te digitaliseren.	Doorlopend

		We werken met budgetten per kern om initiatieven met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde een duwtje in de rug te geven.	Doorlopend
	Actieve inwoners en ondernemers die taken van ons overnemen als zij het beter of goedkoper kunnen	We staan er voor open om door onze inwoners te worden uitgedaagd.	Doorlopend
Sterke speler in de regio en daarbuiten/regionale samenwerking stimuleren			
Optimale behartiging van de belangen van de lokale samenleving in samenwerkingsrelaties	Krachtige vertegenwoordiging van de gemeente in samenwerkingsrelaties	We houden een open oog voor andere samenwerkingsverbanden en netwerken die voor Altena interessant kunnen zijn, naast ons lidmaatschap van de P10 en de M50. We bouwen aan goede contacten met de colleges van onze buurgemeenten en verkennen de mogelijkheden tot het aangaan van nieuwe of intensiveren van bestaande vormen van samenwerking	In 2022 nemen we een besluit over voortzetting deelname van ons lidmaatschap van de P10 en M50 (afgesproken dit bij de start nieuwe bestuursperiode te doen) Eerste helft 2022 leveren we onze bijdrage aan het opstellen en vaststellen van het verstedelijkingsakkoord Breda-Tilburg (SRBT) Actieve bijdrage aan het uitbouwen van de samenwerking binnen de regio Baronie (10 gemeenten, verkenning in 2021).
Veiligheid, ondermijning en drugscriminaliteit			
Altena is een veilige plek om te wonen, te werken en deel te nemen aan het maatschappelijke leven.	Betere zichtbaarheid en bereikbaarheid van de politie	We stimuleren en ondersteunen de politie bij het vergroten van de zichtbaarheid van de wijkagenten. We gaan in gesprek met de politie over het verbeteren van de bereikbaarheid van de politieorganisatie.	In 2022 sluit de gemeente aan bij de communicatie van de politie over de politieorganisatie. In 2022 communiceert de gemeente minstens twee keer over de wijkagenten en de wijze waarop inwoners/ondernemers in contact kunnen treden met de wijkagenten.
	Inwoners weten hoe zij de politieorganisatie kunnen bereiken	We gaan in gesprek met de politie over het verbeteren van de bereikbaarheid van de politieorganisatie. We stimuleren en ondersteunen de politie bij het communiceren over hoe en wanneer de	In 2022 wordt tijdens de gesprekken tussen de politie en de burgemeester dit onderwerp meegenomen. Het is een continue punt van aandacht. In 2022 sluit de gemeente aan bij de

		politie benaderd kan worden.	communicatie van de politie over de politieorganisatie en de wijze waarop inwoners/ondernemers in contact kunnen treden met de politie.
	Meer vrijwillige politiemedewerkers in onze gemeente	We stimuleren en ondersteunen de politie bij het werven van vrijwillige politiemedewerkers. Op dit moment geeft de politie aan voldoende vrijwillige politiemedewerkers te hebben in het basisteam Dongemond.	Indien de politie in 2022 een wervingscampagne start voor meer vrijwillig politiemedewerkers wordt dit door de gemeente ondersteund.
	Een efficiënte afstemming en verbinding tussen veiligheid en het sociaal domein	• We pakken de afstemming tussen veiligheid en het sociaal domein op in de doorontwikkeling van het sociaal domein en werken dit nader uit. • We nemen de samenwerking tussen de maatschappelijke partners in de doorontwikkeling van het sociaal domein	• In 2022 wordt gestart met de uitvoering van de aanpak die in 2021 is vastgesteld op het gebied van zorg en veiligheid. • In 2022 vindt er per kwartaal structureel overleg plaats tussen het sociaal domein en veiligheid.
	Een daadkrachtige en zero tolerance aanpak in Altena tegen ondermijnende en drugscriminaliteit	• We geven uitvoering aan de programmatische aanpak om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan • We treden streng op tegen drugscriminaliteit, onder meer door een stringent Damoclesbeleid. • We stimuleren en intensiveren de samenwerking tussen boa's, wijkagenten, inwoners, ondernemers en gemeentelijke medewerkers voor het verbeteren van de oog- en oor functie. We werken aan een integere en veilige werkomgeving voor de gemeentelijke medewerkers	Ook in 2022 is de aanpak van ondermijning één van de prioriteiten op het gebied van veiligheid.

1.3 Beleidsindicatoren

Absolute aantallen in Altena	Altena	Nederland
Verwijzingen Halt (totaal 2020)	57	132
Winkeldiefstallen (aantal per 10.000 inwoners) (2021)	0,53	1,4
Diefstallen uit woning (aantal per 10.000 inwoners) (2e kw 2021)	0,59	0,88
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 10.000 inwoners) (2020)	34,66	45,03

Bron: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/>

	Altena 2020 *	Benchmark (50.000+ gemeenten)
Algemene waardering dienstverlening gemeente	6,6	6,8
Waardering voor de dienstverlening via digitale faciliteiten van de gemeente	6,8	7,0
Waardering voor communicatie en voorlichting gemeente	6,6	6,7

* Resultaten op de drie vragen van waarstaatjegemeente uit de Burgerpeiling dienstverlening 2020

Bron: Rapportage dienstverlening onderzoek Duo Market Research d.d. augustus 2020

1.4 Financieel overzicht

Specificatie taakvelden (bedragen x € 1.000)

Programma: 1 Inwoner en bestuur		Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021 na wijz.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten								
0.1	Bestuur	4.376 N	4.879 N	4.940 N	61 N	3.065 N	3.070 N	3.063 N
0.2	Burgerzaken	1.155 N	1.499 N	1.430 N	70 V	1.381 N	1.764 N	1.861 N
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	618 N	640 N	695 N	55 N	695 N	695 N	695 N
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.184 N	3.450 N	3.548 N	99 N	3.594 N	3.641 N	3.687 N
1.2	Openbare orde en veiligheid	769 N	983 N	968 N	15 V	968 N	968 N	968 N
7.5	Begraafplaatsen	878 N	1.033 N	1.112 N	78 N	1.235 N	1.226 N	1.251 N
Totaal lasten		10.980 N	12.484 N	12.693 N	208 N	10.938 N	11.363 N	11.526 N
Baten								
0.1	Bestuur	333 V	7 V	99 V	92 V	-	-	-
0.2	Burgerzaken	582 V	669 V	583 V	86 N	500 V	1.109 V	1.029 V
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	368 V	303 V	303 V	V	303 V	303 V	303 V
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	26 V	88 V	32 V	55 N	32 V	32 V	32 V
1.2	Openbare orde en veiligheid	9 V	18 V	18 V	-	18 V	18 V	18 V
7.5	Begraafplaatsen	1.200 V	888 V	890 V	3 V	890 V	890 V	890 V
Totaal baten		2.519 V	1.972 V	1.926 V	46 N	1.744 V	2.352 V	2.273 V
Reserves								
0.10	Storting reserves	3.925 N	30 N	30 N	-	30 N	30 N	30 N
0.10	Onttrekking reserves	3.312 V	350 V	93 V	257 N	124 V	124 V	117 V
Totaal reserves		612 N	321 V	64 V	257 N	95 V	94 V	87 V
Saldo baten en lasten inclusief reserves		9.074 N	10.192 N	10.703 N	512 N	9.099 N	8.917 N	9.166 N

Verschillenanalyse 2022 t.o.v. 2021 (bedragen x € 1.000)

Programma 1. Inwoner en bestuur		
	Saldo baten en lasten inclusief reserves begroting 2021	10.192 N
diverse	AF: Incidentele baten en lasten jaar 2021	1.718 V
diverse	BIJ: Incidentele baten en lasten jaar 2022	1.685 N
diverse	Bijstelling kapitaallasten	112 N
diverse	Bijstelling salariskosten	205 N
	0.1 Bestuur	3 V
	0.2 Burgerzaken	69 V
	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	94 N
	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	46 N
	1.2 Openbare orde en veiligheid	55 V
	7.5 Begraafplaatsen	8 N
	0.10 Mutaties reserves	207 N
	Totaal mutaties 2022 t.o.v. 2021	512 N
	Saldo baten en lasten inclusief reserves 2022	10.703 N

Toelichting verschillen € 100.000 of meer

Bijstelling kapitaallasten **112 N**

De kapitaallasten 2022 zullen ten opzichte van 2021 gaan toenemen vanwege het investeringsplan 2021. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de investeringen t.b.v. de renovatie en nieuwbouw van de brandweerkazernes.

Bijstelling salariskosten **205 N**

Voor de begroting 2022 heeft een actualisatie plaatsgevonden van de doorverdeling van de salarissen. Hierdoor hebben verschuivingen plaatsgevonden tussen de diverse begrotingsprogramma's. Daarnaast is in de begroting 2022 de organisatieversterking geheel verwerkt.

0.10 Mutaties reserves **207 N**

Het verschil is het gevolg van de budgetoverhevelingen 2020-2021 vanuit de resultaatbestemming jaarrekening 2020.

Programma 2. Altena Samenredzaam

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Jorritsma	Samenredzaam Altena
Wethouder Jorritsma	De inclusieve samenleving
Wethouder Sheikkarriem	Gezondheid

2.1 Kern Bestuursakkoord en Collegeprogramma

2.1.1 Zelfredzaam Altena

Per 2022 treden naar verwachting de nieuwe Integrale verordening sociaal domein en onderliggende beleidsregels in werking. Hierin zijn de nieuwe, aangescherpte regels voor verstrekkingen in het sociaal domein vastgelegd. In 2022 worden de effecten van de maatregelen gemonitord en waar nodig bijgestuurd.

Op basis van het subsidiekader worden vanaf 2022 de subsidies voor de welzijnsinstellingen verstrekt.

Per 2022 wordt beschermd wonen mede de verantwoordelijkheid voor de gemeente. In 2021 is het beleidskader hiervoor vastgesteld en wordt een gemeenschappelijke regeling getroffen. Per 2022 treedt een nieuwe regionale overeenkomst met de zorgaanbieders in werking. Met betrekking tot de financiële gevolgen van de doordecentralisatie zijn nog veel onzekerheden. De uitname van middelen voor cliënten die naar de WLZ overgaan is bij de Septembercirculaire 2021 vastgesteld. Dit heeft gevolgen voor de regionale begroting voor beschermd wonen. Over de uitstroom van de doelgroep in zelfstandige woningen worden regionale afspraken gemaakt met woningcorporaties en zorgaanbieders. Deze worden lokaal vertaald in de prestatieafspraken met de corporaties.

Jeugdhulp

In maart 2020 zijn aan de raad prognoses gepresenteerd rondom de ontwikkeling van de budgetten sociaal domein. Op basis hiervan zijn in de Kaderbrief 2021 de budgetten voor programma 2 opwaarts bijgesteld, oplopend tot € 4,9 miljoen in 2023.

De prognoses blijken voor het onderdeel Jeugd inmiddels te laag. Hoewel de uitgaven in de jeugdhulp in 2019 leken te stabiliseren, zagen we de kosten in 2021 (gebaseerd op het eerste half jaar) toch weer stijgen. Ondanks alle inspanningen om de kosten terug te dringen blijven de kosten stijgen. En deze stijging lijkt zich meerjarig door te zetten. De stijging wordt onder andere veroorzaakt door een groeiende en / of zwaardere zorgvraag mede door de corona crisis (landelijke trend) en door tariefswijzigingen.

In de Eerste Bestuursrapportage 2021 is de aangepaste prognose voor het onderdeel Jeugd verwerkt en nader toegelicht. Op basis van historische data zijn trendanalyses uitgevoerd op de geleverde

zorg en de daarbij komende kosten per product. Deze trends zijn vervolgens doorgevoerd in een meerjarenperspectief aangevuld met verwachte prijsstijgingen en ontwikkelingen die grote financiële gevolgen kunnen hebben.

In 2022 zal worden ingezet op verdere beperking van de instroom en het bevorderen van de uitstroom. Een en ander zoals aangegeven in de rapporten van AEF en de commissie Sint.

Toekomstige ontwikkelingen

Medio 2020 heeft de VNG een Resolutie Norm van Opdrachtgeverschap (NvO) vastgesteld voor Jeugd, Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. De grondslag voor deze resolutie is (i) impuls geven aan de regionale samenwerking; (ii) impuls geven aan de bovenregionale samenwerking en (iii) versterken van het opdrachtgeverschap door gemeenten / jeugdregio's. Doel is kwalitatief goede en betaalbare zorg. Binnen de NvO zijn deze afspraken uitgewerkt in een achttal doelstellingen. Deze doelstellingen, waaronder het opstellen van een regiovisie, verplichte bovenregionale samenwerking voor bepaalde zorgvormen, meer regionale eenduidigheid omtrent de lokale toegangen, zorgvuldige inkoop en reële tarieven en een niet vrijblijvende regionale samenwerking, worden in 2021 en 2022 uitgewerkt. In 2022 worden hiervoor de nodige besluiten voorbereid. Deadline voor de uitwerking van deze NvO staat op 1 januari 2023.

Het jaar 2022 staat in het teken van de nieuwe inkoopcontracten Ambulante hulp, pleegzorg en gezinshuiszorg. De huidige contracten lopen op 31 december 2022 af. De doelstellingen, zoals zorgvuldige inkoop en reële tarieven, genoemd in de NvO zullen hierin meegenomen moeten worden.

Binnen de regio West Brabant is een objectief kostprijsonderzoek uitgevoerd voor de jeugdbescherming (JB) en de jeugdreclassering (JR), op grond waarvan een Normatieve Kostprijs voor JB en JR kan worden vastgesteld. Dit kostprijsonderzoek is uitgevoerd, maar over de uitkomsten is nog geen overeenstemming. In 2021 wordt een traject met de Jeugdautoriteit doorlopen om tot definitieve vaststelling van de tarieven te komen. Op dit moment ligt er een principeakkoord tussen de 5 regio's en de GI's over een verhoging van de tarieven met terugwerkende kracht vanaf 2020. Voor het jaar 2020 gaat het om een verhoging van de tarieven met gemiddeld 7% en voor het jaar 2021 van circa 9%. In de eerder opgestelde gemeentelijke prognose was uitgegaan van 5%. Dit is meerjarig aangepast.

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Omdat het vaak moeilijk is om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is, gaat het woonplaatsbeginsel wettelijk veranderen. Per 1 januari 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van kracht. Het nieuwe woonplaatsbeginsel kent als woonplaats van een jeugdige de gemeente waar de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan de zorg met verblijf. Dit moet leiden tot meer duidelijkheid en lagere uitvoeringslasten. Daarnaast sluit het nieuwe woonplaatsbeginsel beter aan bij de uitgangspunten van de Jeugdwet. De oorspronkelijke gemeente blijft verantwoordelijk voor een jeugdige waardoor die gemeente gestimuleerd wordt om te investeren in preventie.

2.1.2 De inclusieve samenleving

Op 20 april 2021 heeft de raad in het duidingsdebat aan het college opdracht gegeven een maatschappelijke agenda/sociale altenacode op te stellen, die eind 2022 vastgesteld kan worden door de raad. Het streven om te komen tot een inclusieve samenleving wordt hierin meegenomen. Zelf geeft de gemeente invulling aan een inclusieve arbeidsmarkt door inzet van ons sociaal Werkbedrijf MidZuid. Het proces om te komen tot de altenacode start in het derde kwartaal van 2021. In het kader van de verkiezingen/vorming nieuw college zal begin 2022 een tussenrapportage worden opgesteld.

In het kader van de versterking van de zelf- en samenredzaamheid van inwoners met een minimuminkomen wordt komend jaar het armoedebeleid en de bijbehorende hernieuwde minimaregelingen voortgezet. Aansluitend daarop wordt het schuldhulpverleningsbeleid verder uitgewerkt. In de afgelopen twee jaar zijn verschillende inwoners gedupeerd door de Kindertoeslagenaffaire. Waar mogelijk ondersteunen we deze met passende dienstverlening.

Met de zorgverzekeraars wordt in West-Brabant een samenwerkingsagenda opgesteld. Het doel is de schotten tussen het gemeentelijk sociaal domein en het zorg (zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg) te verminderen door het uitvoeren van gezamenlijke projecten. Deze zullen ook in onze gemeente uitgevoerd worden.

2.1.3 Gezondheid

Gemeentelijke bijdrage GGD

De GGD heeft in de begroting van 2022 een gemeentelijke bijdrage opgenomen van € 2.204.000. Dit bedrag valt hoger uit dan de gemeentelijke bijdrage in 2021 door de toegepaste indexering van € 25.000. Het college heeft aangegeven in 2022 niet te willen bezuinigen op de gemeentelijke bijdrage aan de GGD in verband met de werkzaamheden rondom Covid-19. Op 27 juli 2021 is van de GGD een begrotingswijziging ontvangen over de begroting van 2022. De bijdrage van onze gemeente stijgt in 2022 tot € 2.243.041.

AED

De gemeenteraad heeft het college opgedragen (motie AED-netwerk, d.d. 10 november 2020) te garanderen dat er een adequaat AED-netwerk in de gemeente beschikbaar is en blijft. Voor realisatie en onderhoud van een adequaat netwerk is het noodzakelijke budget verhoogd naar € 40.000.

Uitvoering meerjarenbeleid volksgezondheid

In Q4 van 2021 wordt uw raad het meerjarenbeleid Volksgezondheid voorgelegd. Dit beleid loopt gelijk op met het sportbeleid. In 2022 starten we met de uitvoering van het meerjarenbeleid.

Aanpak alcohol- en drugsgebruik onder jongeren

In 2021 is het meerjarenbeleid alcohol- en drugsgebruik onder jongeren vastgesteld. Volgend op het meerjarenbeleid is een actieprogramma opgesteld. Hierin worden concrete acties om alcohol- en drugsgebruik onder jongeren te verminderen benoemd waarmee we, in samenwerking met

partners, aan de slag gaan. Zoals in de motie 'aanpak alcohol- en drugsverslaving' is opgedragen, is één van de acties in ieder geval het bieden van de mogelijkheid van een weerbaarheidstraining in groep 7 van het basisonderwijs.

Vitaal Altena

Wij verbinden de beleidsterreinen gezondheid, sport, bewegen, voeding en educatie met elkaar en met het programma circulaire economie. De verbinding naar circulaire economie ligt in het thema gezonde voeding, waarin de eiwittransitie een belangrijke schakel is.

Wij zetten in om hiervoor externe middelen aan te trekken. De eerste stap voor Altena is het realiseren van eigen sterk verhaal, een eigen profilering van transitie en preventie waaruit blijkt wat Altena aan Nederland kan bieden, maar vooral ook wat Altena van Nederland wil vragen. De combinatie van deze twee elementen vormt de basis van de lobbystrategie. De profilering is in februari 2022 gereed.

2.2 Doelenbomen Altena samenredzaam

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
Zelfredzaam Altena			
Grotere samen- en zelfredzaamheid en versterking van de sociale samenhang in de kernen	Sociale Altenacode	Door de actualiteit binnen het sociaal domein wordt het doel bijgesteld. We realiseren een sociale altenacode met de maatschappelijke partners. De agenda is gericht op sterke kernen, de juiste en betaalbare ondersteuning aan de inwoners. De meerjarenagenda van het platform Wonen, Welzijn en Zorg geeft belangrijke kaders voor de sociale agenda. We bepalen welke thema's leidend zijn bij de inrichting van het sociaal domein. We werken daarbij samen met de gemeenteraad en alle betrokken maatschappelijke partners	Q1 2022 tussenrapportage ihkv overdracht Q4 2022 vaststelling sociale altenacode
	Sociale wijkteams worden netwerkorganisaties	Binnen het programma doorontwikkeling sociaal domein zal de rol en samenstelling van de wijkteams een plek krijgen. We sluiten aan bij de samenkracht van de kernen. Wanneer inwoners ondersteuning nodig hebben, werken we vanuit het principe van 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. We stellen een nieuwe integrale verordening sociaal domein op. Hiermee sluiten we beter aan bij de samenkracht in de kernen en 1 gezin, 1 plan. 1 regisseur.	Vanaf 2022 uitvoering lokaal beleid op basis van integrale verordening.
Mensen ontvangen zorg en ondersteuning zoveel mogelijk dicht bij huis en doen zo veel mogelijk mee	Afspraken met zorgaanbieders, zorgverzekeraars en het zorgkantoor over integrale zorg en ondersteuning dicht bij huis	Er wordt gewerkt aan een samenwerkingsagenda tussen regiogemeenten, zorgverzekeraars en het zorgkantoor in West-Brabant om integrale zorg en ondersteuning dicht bij huis te organiseren. Hiervoor worden gezamenlijk projecten gestart, passend binnen de doorontwikkeling van het sociaal domein.	Q1 2022 samenwerkingsagenda in de regio

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
	Een adequaat aanbod van voorzieningen in de kernen	(Door)ontwikkelen van algemene toegankelijke voorzieningen in de kernen in het kader van het programma doorontwikkeling sociaal domein. In regionaal verband werken we aan de werving van nieuwe pleegouders en de ontwikkeling van nieuwe vormen van kleinschalig gezinsgericht verblijf.	Onderdeel programma doorontwikkeling sociaal domein In 2022 doorlopen we – in regionaal verband – een inkoopprocedure voor nieuwe meerjarige contracten met jeugdhulpaanbieders. Conform de Norm voor Opdrachtgeverschap moet er voor 1 april 2022 gepubliceerd worden. De contracten zullen ingaan per 2023. Doorlopend. Eén en ander is geborgd in het regionale uitvoeringsagenda jeugd.
	Tijdige vertaling van ontwikkelingen binnen de jeugdhulp in een regionaal beleidskader en in samenwerkingsafspraken	We blijven goede samenwerkingsafspraken maken met de regio; in 2022 middels implementatie van de Norm voor Opdrachtgeverschap (vastgesteld door alle leden van de VNG). In 2021 wordt een regionale visie opgesteld over (boven)regionale samenwerking op het gebied van jeugdhulp vanaf 2022 vormgegeven gaat worden.	De Norm voor Opdrachtgeverschap wordt in 2022 geïmplementeerd. De DVO 2021 wordt daarmee verlengd voor één jaar. De regiovisie wordt in 2021 uitgewerkt en in 2022 geïmplementeerd.
	Een aanpak van beschermd wonen en maatschappelijke opvang (en crisiszorg), waarbij kwetsbare inwoners zoveel mogelijk in hun kern worden ondersteund en wonen, zorg en welzijn worden verbonden.	In samenwerking met de andere gemeenten in de regio Breda voeren we Beschermd Wonen uit op basis van het vastgestelde regionaal beleidskader en een lokaal plan van aanpak. Met woningcorporaties en aanbieders zorg en welzijn maken we sluitende afspraken over huisvesting en ondersteuning. We implementeren werkmethodes voor de aanpak van personen met verward gedrag. De functie van wijk-GGD'er wordt structureel ingevuld in onze gemeente.	Q1 2022: afspraken met woningcorporaties, zorgaanbieders en regiogemeenten over verdeling uitstroom beschermd wonen.
	Afspraken met woningcorporaties over Wmo-voorzieningen	Het bestaande convenant met woningcorporaties gericht op het mogelijk maken van langer zelfstandig wonen (over onder meer woonvoorzieningen), wordt herzien.	Q2 2022 vaststelling nieuw convenant

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
De financiële middelen			
Passende zorg en hulp in een financieel houdbaar stelsel	Terugdringen tekorten zonder afbreuk te doen aan het principe van passende zorg en hulp	• Bij de voorbereiding van aanbestedingen implementeren we zoveel mogelijk instrumenten die gericht zijn op kostenbeheersing. Ook voeren we een strakker contractmanagement bij begeleiding en hulp bij het huishouden. • Samen met de Jeugdhulpregio en de VNG proberen we meer grip te krijgen op de landelijk ingekochte jeugdhulp. • We dringen het aantal plekken in gesloten jeugdzorgvoorzieningen terug door een beter aanbod aan reguliere verblijfszorg en door te gaan werken met een Civiel Traject Beraad (CTB). We nemen dit mee bij de regionale inkoop van jeugdzorg plus. • We maken samenwerkingsafspraken met alle wettelijke verwijzers jeugdhulp.	• Doorlopend proces en belegd bij team WBO (jeugd) en inkoopbureau West-Brabant (wmo) als verantwoordelijke. • Regionaal worden regelmatig gesprekken gevoerd met de VNG om meer grip kunnen te krijgen op het dossier Landelijk Transitiearrangement (LTA) Jeugd, welke beheersmaatregelen de VNG inzet en/of we Regionaal Transitiearrangement (RTA) (dwingender) voorliggend kunnen maken op LTA. Gedurende 2022 zal gekeken moeten worden of het werken met een CTB het aantal jeugdzorplusplaatsingen terug dringt. • Samenwerkingsafspraken met wettelijke verwijzers jeugdhulp worden verwerkt via regionale contractafspraken of meegenomen binnen het lokale project "werkafspraken en indicatie". Dit laatste wordt meegenomen binnen de doorontwikkeling sociaal domein.
	Meten van de effecten van beleid	• In overleg met aanbieders ontwikkelen en implementeren we verbeterd instrumentarium voor het meten van cliëntervaringen en resultaten van de inzet van de aanbieders.	De cliëntervaringsonderzoeken worden continu uitgevoerd.

De inclusieve samenleving			
Een inclusieve samenleving waarin iedereen meedoet	Plan van aanpak ter uitwerking van VN-verdrag Handicap	We omarmen het VN-verdrag Handicap en maken samen met ondernemers, scholen, verenigingen en ervaringsdeskundigen een plan van aanpak met concrete acties gericht op 'meedoen'. De focus ligt o.a. op het toegankelijker maken van gebouwen. De planning en uitvoering van de fysieke toegankelijkheid van gebouwen, wordt gekoppeld aan de meerjaren onderhoudsplanning.	De toetsing en verbetering van de toegankelijkheid van gemeentelijke accommodaties wordt opgenomen in het strategisch accommodatiebeleid dat in de loop van 2022 wordt vastgesteld.
	Een adequaat aanbod van voorzieningen zonder hiaten	We zorgen voor een passend aanbod van diensten en producten door middel van de subsidiëring van welzijnsinstellingen en de contracteren van 2e lijns ondersteuning. De subsidieafspraken zijn hiervoor in 2021 herzien.	Nieuwe subsidieafspraken gaan per 2022 in.
	Een brede sociale adviesraad	We zetten in op een brede sociale adviesraad. Die is inmiddels operationeel. In Q4 van 2021 evalueren we de werking van de adviesraad. De uitkomsten van deze evaluatie implementeren we indien nodig in 2022.	Implementatie van de uitkomsten van de evaluatie uit 2021 doen we, indien nodig, in 2022.
	Implementatie en uitvoering van de Wet inburgering 2022	We zorgen, in samenwerking met de Dongemond regio, dat we aan alle wettelijke eisen voldoen. Daarnaast zetten we in op maatwerk en een passend aanbod voor de inburgeraars.	We evalueren het eerste jaar uitvoering van de Wet inburgering 2022 in Q1 2023.
Motivering: In samenhang met de transformatie Sociaal Domein (inclusief P-wet) vraagt de uitwerking Minimabeleid een uitwerking die o.a. gericht is op zelf en samenredzaamheid van inwoners met een minimuminkomen	Maatschappelijke participatie inwoners met een minimum inkomen handhaven en versterken	Voorkomen armoedeval m.b.v: • Adequaat schuldhulpverleningsbeleid inclusief Vroeg erop af • Een degelijk en toegankelijk pakket voorzieningen voor inwoners met een minimuminkomen, • Het vormen en ontwikkelen van het netwerk Armoedepact, bestaande uit vrijwillige en professionele organisaties • Specifieke dienstverlening voor gedupeerden Kindertoeslagaffaire.	Q1 2022 implementatie 'Iedereen telt mee, iedereen doet mee' en de nieuwe minimaregelingen passend bij de verordening Sociaal Domein Q3 2022 Na evaluatie doorontwikkeling schuldhulpverlening.

Gezondheid			
Een gezond Altena met veerkrachtige inwoners	De woon-, leer-, werk- en leefomgevingen in Altena zijn zo ingericht dat ze de gezondheid van mensen bevorderen en chronische ziekten voorkomen	• Het inwinnen van gezondheidsadvies bij de GGD-GMV nemen we op in de standaard werkwijze bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen. • Evenementen worden meegenomen in het actieplan alcohol en drugs. We motiveren scholen in Altena om het vignet 'Gezonde School' te behalen. We streven ernaar dat in 2022 50% van de scholen het vignet heeft. • We zorgen dat alle schoolterreinen voldoen aan de wettelijke plicht om voor 1 augustus 2020 hun terrein rookvrij te maken. • We geven uitvoering aan het meerjarenbeleid Volksgezondheid	Heel 2022
	Altena is een dementievriendelijke en mantelzorgvriendelijke gemeente	• We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma ter ondersteuning van mantelzorgers. Hierin zijn een aantal speerpunten opgenomen: ○ Respijtzorg ○ Werk en mantelzorg ○ Bewustwording mantelzorger vergroten • Behoeftenonderzoek mantelzorgers	Het steunpunt Mantelzorg zal in het kader van de subsidietender welzijn 2022-24 de bewustwording van mantelzorg, lotgenotencontacten en waar mogelijk respijtzorg in Altena verder ontwikkelen. Werk en Mantelzorg wordt een onderdeel van het gemeentelijke personeelsbeleid.
	Jongeren groeien veilig op tot gezonde volwassenen	• We geven uitvoering aan het vastgestelde uitvoeringsprogramma alcohol en drugsbeleid met aanvullende acties ter vergroting van de sociale veiligheid en weerbaarheid van de jeugd. • We geven uitvoering aan het vastgestelde regionale beleidskader jeugdhulp, waarin de landelijk opgestelde actielijnen worden uitgewerkt. • We hebben specifieke aandacht voor het maken en uitvoeren van samenwerkingsafspraken met Veilig Thuis. Het door de VNG opgestelde document "Werken aan veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten", vormt hier toe de basis. • We geven uitvoering aan het regionaal actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis'.	• De transformatie Sociaal Domein voorziet in een team Toegang, waarin het jongerenwerk en jeugdhulp o.a. gericht op de scholen wordt ingericht. In deze nieuwe setting zal onderzocht worden wat een passend uitvoeringsprogramma jongeren omvat. Afronding Q3 2022. • In 2021 wordt het opstellen van een lokaal plan van aanpak Geweld Hoort Nergens Thuis verder uitgewerkt. Verdere uitvoering volgt in 2022.

		• Samen met de jeugdgezondheidszorg en de GGD doen we onderzoek naar de vaccinatiegraad en maken we een plan van aanpak met gerichte acties om vaccinatie te bevorderen	
	(Jong)volwassenen in Altena gebruiken minder genotsmiddelen en mensen met een verslaving zijn beter in staat zich te handhaven in de samenleving	• Er wordt verdere uitvoering gegeven aan het actieprogramma 2022-2026. • Er wordt verdere uitvoering gegeven aan weerbaarheidstraining in groep 8 van het basisonderwijs. En er wordt ingezet op structurele weerbaarheidstraining in groep 7 van het basisonderwijs. • Er wordt een monitor opgesteld met betrekking tot hoe het staat met alcohol en drugsgebruik onder jongeren in Altena • We intensiveren de reeds bestaande samenwerkingsrelaties met onder meer politie, artsen en scholen. Deze partijen zijn betrokken bij de aanpak.	Heel 2022

2.3 Beleidsindicatoren

	Altena	Nederland
Banen (aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar) (2020)	589,2	795,9
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12-21 jaar) (2 ^e helft 2019)	-	1
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar) (2019)	3	6
Netto arbeidsparticipatie (2020)	71,7	68,4
Werkloze jongeren (% 16-22 jaar) (2019)	1	2
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners) (2020)	229,6	459,7
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners) (2020)	71,2	202

2020	Altena	Nederland
Jongeren met jeugdhulp (% jongeren tot 18 jaar)	10,2	11,9
Jongeren met jeugdhulp zonder verblijf (% jongeren tot 18 jaar)	7,5	9,5
Jongeren met jeugdhulp met verblijf (% jongeren tot 18 jaar)	0,4	1,1
Jongeren met jeugdbescherming (% totaal aantal jeugdzorgtrajecten)	10	8,7
Jongeren met jeugdreclassering (% totaal aantal jeugdzorgtrajecten)	-	1,5
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 10.000 inwoners)	530	640

Bron: <https://www.waarstaatjegemeente.nl>

2.4 Financieel overzicht

Specificatie taakvelden (bedragen * € 1.000)

Programma: 2 Altena samenredzaam		Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2021	Mutatie 2022 t.o.v. 2021 na wijz.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten								
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.351 N	4.513 N	4.174 N	339 V	3.943 N	4.014 N	4.032 N
6.2	Wijkteams	2.399 N	2.302 N	2.048 N	254 V	2.048 N	2.080 N	2.080 N
6.3	Inkomensregelingen	14.056 N	10.420 N	11.130 N	709 N	10.876 N	10.825 N	10.825 N
6.4	Begeleide participatie	4.230 N	3.656 N	3.532 N	123 V	3.425 N	3.252 N	3.044 N
6.5	Arbeidsparticipatie	1.166 N	1.243 N	1.377 N	134 N	1.380 N	1.380 N	1.380 N
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.359 N	2.319 N	2.662 N	343 N	2.752 N	2.730 N	2.730 N
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	8.464 N	8.986 N	9.374 N	388 N	9.909 N	10.233 N	10.233 N
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	8.191 N	8.849 N	8.964 N	115 N	8.783 N	8.633 N	8.533 N
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	437 N	407 N	352 N	55 V	343 N	343 N	343 N
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	4.293 N	5.343 N	4.309 N	1.034 V	4.566 N	4.566 N	4.566 N
7.1	Volksgezondheid	2.222 N	2.642 N	2.758 N	115 N	2.601 N	2.636 N	2.671 N
Totaal lasten		52.168 N	50.680 N	50.679 N	1 V	50.625 N	50.692 N	50.437 N
Baten								
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	108 V	217 V	241 V	23 V	236 V	239 V	239 V
6.2	Wijkteams	101 V	-	-	-	-	-	-
6.3	Inkomensregelingen	12.432 V	8.080 V	8.984 V	904 V	8.899 V	8.805 V	8.715 V
6.4	Begeleide participatie	79 V	164 V	-	164 N	-	-	-
6.5	Arbeidsparticipatie	17 V	-	-	-	-	-	-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	88 V	77 V	77 V	-	77 V	77 V	77 V
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	255 V	326 V	351 V	25 V	378 V	378 V	378 V
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-	-	-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	68 V	-	-	-	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-	-
7.1	Volksgezondheid	V	30 V	V	30 N	V	V	V
Totaal baten		13.147 V	8.894 V	9.653 V	759 V	9.590 V	9.500 V	9.410 V
Reserves								
0.10	Storting reserves	1.851 N	403 N	403 N	-	403 N	403 N	403 N
0.10	Onttrekking reserves	4.054 V	2.239 V	312 V	1.927 N	310 V	308 V	282 V
Totaal reserves		2.203 V	1.836 V	91 N	1.927 N	93 N	95 N	121 N
Saldo baten en lasten inclusief reserves		36.818 N	39.950 N	41.117 N	1.167 N	41.127 N	41.287 N	41.149 N

Verschillenanalyse 2022 t.o.v. 2021 (bedragen x € 1.000)

Programma 2. Altena samenredzaam		
	Saldo baten en lasten inclusief reserves begroting 2021	39.950 N
diverse	AF: Incidentele baten en lasten jaar 2021	1.257 N
diverse	BIJ: Incidentele baten en lasten jaar 2022	10 V
diverse	Bijstelling kapitaallasten	4 N
diverse	Bijstelling salariskosten	391 N
	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	379 V
	6.2 Wijkteams	148 V
	6.3 Inkomensregelingen	293 V
	6.4 Begeleide participatie	22 N
	6.5 Arbeidsparticipatie	94 N
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	302 N
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	363 N
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	81 N
	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	50 V
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.023 V
	7.1 Volksgezondheid	139 N
	0.10 Mutaties reserves	418 N
	Totaal mutaties 2022 t.o.v. 2021	1.167 N
	Saldo baten en lasten inclusief reserves 2022	41.117 N

Toelichting verschillen € 100.000 of meer

Bijstelling salariskosten

391 N

Voor de begroting 2022 heeft een actualisatie plaatsgevonden van de doorverdeling van de salarissen. Hierdoor hebben verschuivingen plaatsgevonden tussen de diverse begrotingsprogramma's. Daarnaast is in de begroting 2022 de organisatieversterking geheel verwerkt.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

379 V

€ 250.000 V door bezuinigingen op subsidiërende algemeen maatschappelijk werk en € 47.000 V op praktische ondersteuning.

In 2021 waren middelen beschikbaar voor de maatschappelijke begeleiding (die gedekt werden uit de algemene uitkering). Deze rijksregeling is komen te vervallen. Hiervoor in de plaats komen nieuwe gelden beschikbaar. Ten tijde van het opstellen van de Bestuursrapportage / Begroting waren deze nog niet bekend. Dit leidt tot een verschil van € 90.000 V in 2022.

6.2 Wijkteams

148 V

In 2021 is er vanuit subsidie budget beschikbaar voor uitvoering praktijkondersteuning huisartsen (POH). In 2022 is er hiervoor geen regulier budget beschikbaar. Het voordeel bedraagt € 106.000.

6.3 Inkomensregelingen	293 V
€ 293.0000 wordt verklaard door ontvangst hogere rijksmiddelen (BUIG).	
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	302 N
We verwachten voor 2022 € 100.000 meer uitgaven aan woningaanpassing. Verder is sprake van nadeel € 146.000 rolstoelvoorzieningen nieuwe tarieven (zbb) en nadeel € 56.000 vervoersvoorzieningen nieuwe tarieven (zbb).	
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	363 N
- Wmo BG ZIN en PGB € 270.000 (prognose meerjaren niet tussentijds bijgesteld) - Wmo HBH ZIN € 93.000 (prognose meerjaren niet tussentijds bijgesteld, enkel ZBB)	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.023 V
In 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel van kracht. Op basis van dit nieuwe woonplaatsbeginsel gaat verantwoordelijkheid voor de inzet van jeugdhulp en daarmee de bekostiging van jeugdhulp voor een flink aantal jeugdigen over naar andere gemeenten. Hierdoor ontstaat bij de zorgvorm gezinshuizen, een voordeel van € 900.000.	
7.1 Volksgezondheid	139 N
Het verschil wordt met name veroorzaakt door een stijging van de bijdrage aan de GGD. Deze stijging is conform de begroting 2022 en de 1e begrotingswijziging 2022 van de GGD. Een nadeel van € 64.000	
Met ingang van 2022 is tot slot budget opgenomen voor de sociale kaart, € 40.000 nadelig	
0.10 Mutaties reserves	418 N
Het verschil is het gevolg van de budgetoverhevelingen 2020-2021 vanuit de resultaatbestemming jaarrekening 2020.	

Programma 3. Veelzijdig Altena

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Van Oosten	Economie*
Wethouder Sheikkariem	Onderwijs en onderwijshuisvesting
Wethouder Sheikkariem	Sport en bewegen
Wethouder Jorritsma	Cultuur en cultuurhistorie**
Wethouder Van Vugt	Recreatie en toerisme
Wethouder Tanis	Subsidiebeleid en harmonisatie

* Wethouder Tanis is portefeuillehouder voor de bedrijventerreinen

** Wethouder Van Oosten is portefeuillehouder voor de lokale omroep

3.1 Kern Bestuursakkoord en Collegeprogramma

3.1.1 Economie

Visie op Werken

In september 2021 is gestart met het opstellen van een Visie op Werken Gemeente Altena 2035. Deze visie geeft richting en stelt doelen aan de economische ontwikkeling van Altena voor de komende 10-20 jaar. De visie moet in Q1 2022 klaar zijn. Aansluitend wordt de visie vertaald naar concrete acties voor de komende jaren. Hiervoor wordt een actieplan opgesteld.

Bedrijventerreinen

Het bestemmingsplan SRBT Giessen wordt vastgesteld waarna gestart kan worden met het bouwrijp maken en de uitgifte van het bedrijventerrein.

We ronden het ruimtelijk onderzoek naar een locatie voor een bedrijventerrein bij Werkendam af. Dit wordt meegenomen in de Actualisatie Omgevingsvisie. Vanuit de keuze voor een locatie wordt een nieuw plan van aanpak opgesteld richting realisatie.

Werkendam Maritime Industries

Werkendam Maritime Industries (WMI) heeft de ambitie uitgesproken om zich door te ontwikkelen tot een zelfstandige organisatie. Op basis van een subsidierelatie kunnen daarin gemeentelijke taken en werkzaamheden voor het maritieme cluster worden ondergebracht.

Samen met de gemeentelijke subsidieadviseur kijkt WMI naar de beste passende vorm waarin deze ambitie gerealiseerd kan worden. Er wordt toegewerkt naar een aanvraag voor een Europese subsidie en er wordt aansluiting gezocht bij provinciale uitvoeringsagenda's. Het plan moet begin 2022 gereed zijn voor verder uitvoering.

MIRT-onderzoek havenontwikkeling en integraal riviermanagement

Onderzocht wordt of een havenontwikkeling gerealiseerd kan worden gecombineerd met andere opgaven in het buitendijkse gebied langs de Merwede, waaronder natuurontwikkeling, dijkversterking, waterstandsdeling, rijksovernachtingsplaatsen, etc. Dit gebeurt in opdracht van onze gemeente in samenspraak met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland, de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Zuid-Holland en Werkendam Maritime Industries.

Uitkomst van het mirtonderzoek is dat de havenontwikkeling haalbaar lijkt. Verdere voorbereiding van de havenontwikkeling wordt gezamenlijk met de provincie Noord-Brabant en andere betrokkenen opgestart (onder voorbehoud van besluitvorming BO mirt november 2021) Voor de afstemming en integraliteit met Integraal Riviermanagement (IRM) wordt een adaptieve aanpak gemaakt in samenspraak met IRM onder trekkerschap van de provincie Noord-Brabant. De reden van deze adaptieve aanpak is dat op dit moment de opgaven vanuit IRM voor ons gebied nog niet bekend zijn. Met deze aanpak hoeven we voor de havenontwikkeling niet te wachten tot dit wel het geval is en kunnen we daarmee door. Wel blijven we op deze wijze afstemming zoeken met IRM.

Insteekhaven

Er is gewerkt aan het geven van uitvoering aan de motie die bij behandeling van de Kadernota 2022 in juli 2021 is aangenomen. Afhankelijk van de uitkomsten van de inspanningen van partijen wordt in 2022 een vervolg gegeven aan het project voor de insteekhaven dan wel op basis van de motie de inspanningen gestaakt.

3.1.2 Onderwijs

Afstemming onderwijs en jeugd

In de regio en binnen onze eigen gemeente ontstaan steeds meer initiatieven op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp. Voorbeelden hiervan zijn voorzieningen waar leerlingen terecht kunnen die uitvallen binnen het onderwijs, bijvoorbeeld Zorg, Onderwijs en Werk (ZOW) Gorinchem tegen voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid, om te werken aan hun terugkeer naar school. Ook zijn er gedachten over pilots binnen het (speciaal) basisonderwijs om te komen tot collectieve jeugdhulp. Geen losse indicaties meer voor jeugdhulp op school, waardoor binnen een klas allerlei verschillende begeleiders rondlopen, maar één budget voor een klas van waaruit een begeleider gefinancierd wordt die er is voor alle kinderen.

Nationaal programma onderwijs

Vanuit het nationaal programma onderwijs ontvangen we in totaal ruim € 900.000. We ontvangen de middelen voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. Met dit extra geld kunnen we in samenwerking met scholen, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen maatregelen nemen om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak te helpen stimuleren. Dit in aanvulling op, en ter ondersteuning van de middelen die scholen zelf krijgen, en de aparte steunpakketten voor de jeugd die beschikbaar zijn. We voeren intensief overleg met het onderwijs en de kinderopvang over de besteding van de middelen.

Actualisatie IHP

Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Altena 2020-2024 bevat de investeringsplanning voor de komende jaren. Deze planning is gebaseerd op normbedragen. Er vindt project-specifieke calculatie plaats op het moment dat we met een school een programma van eisen gaan opstellen. Voor de eerste vier scholen uit het IHP zijn we in die fase aanbelaand. Dit is daarom ook het moment om een actualisatie op de financiën in het IHP te gaan doen. Uit de actualisatie blijkt dat er een extra investering conform bijgesloten investeringsplanning nodig is. De huidige dotatie in de dekkingsreserve kapitaallasten is voldoende om deze extra investering te dekken.

De oorzaak voor de te verwachten verhoging ligt in het feit dat in het door de raad in oktober 2020 vastgestelde IHP nog sprake was van een aantal open einden. Zo was van een aantal scholen nog niet duidelijk of we kozen voor renovatie of nieuwbouw. We konden daardoor nog geen rekening houden met tijdelijke huisvesting. Ook was niet duidelijk welke maatschappelijke partners (kinderopvang, BSO) mee wilden in de ontwikkeling. Daarnaast vinden wij het van belang dat onderwijs en jeugdhulp dichterbij elkaar komen. Ook dat vertaalt zich door in een wens voor meer (flexibele) ruimte in de nieuw te bouwen schoolgebouwen. Verder hebben we bij de Brede school Almkerk te maken met een gewijzigde situatie die ook maakt dat de financiën van het IHP een actualisatie nodig hebben. Ten slotte hebben we ook in de onderwijshuisvesting te maken met stijgende bouwkosten die maken dat investeringsbedragen opgehoogd moesten worden.

Brede school Almkerk

De kosten voor de realisatie van de brede school op de locatie van Het Verlaat worden geraamd op circa € 10,9 miljoen inclusief BTW. In het IHP gemeente Altena is voor de realisatie van de brede school Almkerk een bedrag opgenomen van € 5,6 miljoen inclusief BTW (gebaseerd op de oorspronkelijke raming uit 2016 van de voormalige gemeente Woudrichem). De kosten voor de varianten op de locatie van Het Verlaat bedragen ongeveer € 5,3 miljoen meer dan in het investeringsplan is opgenomen. Van deze extra kosten is een bedrag van € 2,4 miljoen toe te rekenen aan de dorpshuisfunctie en de sportzaal. Die zaten eerder niet in het ruimteprogramma. Het resterende extra krediet van € 2,9 miljoen kan voor een groot deel als volgt worden gedekt:

- € 0,6 miljoen ten laste van duurzaamheid binnen het IHP
- € 0,7 miljoen opbrengsten woningbouwlocatie
- € 0,8 miljoen opbrengsten uit verhuur.

Per saldo levert het ongedekte krediet voor het onderwijsdeel ad € 0,8 miljoen vanaf 2024 structureel kapitaallasten van € 17.000 op. Het krediet voor de dorpshuisfunctie en de sportzaal ad € 2,4 miljoen veroorzaakt structureel kapitaallasten van € 53.000. In totaal zullen de kapitaallasten vanaf 2024 met € 70.000 toenemen.

3.1.3 Sport en bewegen

Nieuwbouw 't Verlaat

Als gevolg van het collegebesluit om de huidige locatie van Het Verlaat aan te wijzen als voorkeurslocatie voor de brede school Almkerk, zal het huidige Verlaat moeten worden gesloopt en zullen de dorpshuisfunctie en de sportzaal van Het Verlaat terugkomen in de brede school Almkerk. De additionele investering hiervoor wordt geraamd op ca. € 2,4 miljoen.

Uitbreiding accommodatie VV GRC14 voor huisvesting maatschappelijke functies

Het bestuur van VV GRC14 en muziekvereniging Kunst en Vriendschap hebben een verzoek neergelegd bij de gemeente om het clubgebouw van GRC14 uit te breiden ten behoeve van de huisvesting van muziekvereniging Kunst en Vriendschap en enkele andere verenigingen uit Giessen en Rijswijk die op zoek zijn naar huisvesting. De komende periode wordt bekeken in hoeverre dit in het gemeentelijk beleid past en op welke wijze de gemeente een bijdrage kan leveren aan de gewenste uitbreiding.

Onderzoek realisatie nieuw sportpark voor Almkerk en Nieuwendijk

Eind 2021 zal het onderzoek naar de realisatie van een nieuw sportpark voor Almkerk en Nieuwendijk worden afgerond. Afhankelijk van de conclusies van dit onderzoek zal in 2022 gestart worden met de verdere uitwerking.

Uitbreiding / renovatie d'Alburcht

In 2022 zal uitbreiding / renovatie van 'd Alburcht uitgevoerd gaan worden. Begin 2022 ontvangt de raad hiervoor een uitgewerkt voorstel.

Uitvoering Sportnota

Eind 2021 zal de nieuwe sportnota worden opgeleverd. De uitvoering en verdere vormgeving hiervan zal tot stand komen vanaf begin 2022.

Realiseren peuterbad zwembad AquaAltena

Bij het buitenbad van AquaAltena staat in een helikopter waar water uit komt. Vanaf de start zijn daar problemen mee geweest en heeft het geleid tot verzakkingen. Daarnaast wordt bij het buitenbad van AquaAltena een peutervoorziening gemist. Voorgesteld wordt daarom de helikopter te verwijderen en deze te vervangen door een peuterbad.

3.1.4 Cultuur en cultuurhistorie

Visie op Cultuur in Altena

We hopen dat de coronacompensatie het netwerk redelijk in stand heeft gehouden en dat 2022 weer perspectief biedt voor de uitvoering. Alle evenementen en uitvoeringen geven kleur aan het geheel. Naast de verdere uitvoering van de Visie op Cultuur in Altena zal in 2022 naar verwachting de nadruk liggen op de volgende onderdelen:

- De bibliotheek ontvangt structureel extra middelen voor de uitvoering van haar kerntaken in het algemeen en op het gebied van het Sociaal Domein en geletterdheid in het bijzonder. De laatste jaren heeft de ondersteuning vanuit de gemeente geen gelijke tred gehouden met de kostenontwikkeling van de bibliotheek. We stellen voor in de nieuwe bestuursperiode het bibliotheekwerk en de kernfuncties inclusief kosten integraal te evalueren.
- Uitkomsten van het onderzoek onder aanbieders en gebruikers in relatie tot een mogelijk Centrum voor de Kunsten in Altena.
- Bezien van de subsidierelaties met het Biesbosch Museum, het Visserijmuseum en Poppodium de Xinix.

- Muziek op school implementatie, evaluatie en monitoring. Werken aan een plan voor talentontwikkeling.
- Doorontwikkeling online platform Alle Cultuur Altena. Verbetering afstemming en verbinding netwerk.

Cultuurhistorie

De vesting is onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (nu Unesco). Op dit moment is de Nieuwe Hollandse Waterlinie geborgd in bestemmingsplannen, omgevingsvisie, erfgoedvisie en visie T&R. In afwachting van lijn provincie en pact van Loevestein ontwikkelen we wel of niet een eigen visie op Unesco/ NHW. De visie op de vesting is hiervan afgeleid en wordt vertaald in de vestingagenda. De visie/vestingagenda zoals vastgesteld door het college van Woudrichem is besproken met het college. We gaan deze updaten naar de huidige situatie. Vooruitlopend hierop is in 2022 in eerste instantie aandacht voor:

- Herstel muur kerk Woudrichem en invulling geven aan de tuin. De investering hiervoor is in de Eerste Bestuursrapportage 2021 opgenomen.
- Stadsrestaurator (bewegwijzering, straatmeubilair) wellicht in overleg met stadgidsen en vestinggouverneur.

3.1.5 Recreatie en toerisme

In 2022 gaan we aan de slag met de nieuwe visie op toerisme waar monitoring, bezoekersmanagement en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van ons toeristisch product centraal staan. We willen daarbij meer datagestuurd gaan werken. We buigen de functie van VVV meer om naar bezoekersmanagement met aandacht voor marketing, dit in samenwerking met de Nieuwe Hollandse Waterlinie en het Biesbosch Museum Eiland. Wellicht met een functie in het Arsenaal in samenwerking met het Visserijmuseum. Ook zal meer aandacht komen voor de educatie en coördinatie van de inzet van de vrijwilligers die actief zijn in het gebied.

We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma Balanceren in de Biesbosch met de Biesbosch Samenwerking en de visie op de Noordwaard naast (zwerf-)afval, verkeersveiligheid en integrale handhaving. Ook hierbij zijn monitoring, bezoekersmanagement, en zonering belangrijke punten van aandacht. Uit de Visie op de vesting wordt vanaf 2022 aandacht gegeven aan de herinrichting van het veerhoofd als belangrijk knooppunt, ontmoetings- en recreatieplaats.

3.2 Doelenbomen Veelzijdig Altena

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
Economie			
Versterking van de economie door een goed ondernemings- en vestigingsklimaat	Ondernemers weten waar ze terecht kunnen met vragen en initiatieven en worden snel geholpen.	De accountmanagers van team ondernemen zijn aanspreekpunt voor ondernemers.	Doorlopend
	Economische adviesraad	Op basis van de uitkomsten uit de visie werken, geven we verder inhoud aan de economische adviesraad.	Q2 2022
	Ruimte voor (groei van) bedrijven	• Samen met het Regionaal Ontwikkelingsbedrijf ontwikkelen we SRBT Giessen en • We oriënteren ons verder op nieuw aanvullend aanbod bedrijventerreinen. • We brengen het belang van voldoende ruimte voor bedrijventerreinen voor Altena onder de aandacht van de Regio West-Brabant en de provincie. • We leveren tevens een actieve bijdrage in regionaal beleid voor wat betreft bedrijventerreinen.	2022 Q2 2022 Doorlopend Doorlopend
	Opstellen van een visie op Werken	• Afronden Visie op Werken Altena 2035. • Vertaling visie werken in een actieprogramma met concrete acties voor de komende jaren.	Q1 2022 Q3 2022

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
Behoud en versteviging van het maritieme cluster in Werkendam e.o.	Voor de korte termijn een insteekhaven via herstructurering van Biesboschhaven Zuid	We geven uitvoering aan de motie die is aangenomen bij behandeling van de kadernota in juli jl. . Als de inspanningen met WMI zehelft 2021 leidt tot een plan wordt: Een samenwerkingsovereenkomst met partijen opgesteld Het bestemmingsplan zo nodig aangepast en in procedure gebracht Financiële aspecten verder uitgewerkt	Q2 2022 Q4 2022 2022
	Voor de langere termijn een nieuwe havenontwikkeling in de vorm van een derde haven, gekoppeld aan het Deltaprogramma (IRM)	We gaan samen met de provincie de haalbaarheid van de havenontwikkeling verder uitwerken We werken de adaptieve aanpak voor afstemming met IRM verder uit onder trekkerschap van de provincie Noord-Brabant	2023/2024 2023
	Een sterke profilering van het maritieme cluster en een goede samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid	Uitvoering jaarplan WMI We geven uitvoering aan het plan voor verzelfstandiging naar WMI 2.o.	Doorlopend Q3 2022
Onderwijs			
Gelijke kansen voor leerlingen	Minder onderwijsachterstanden Bevorderen ontwikkeling van de Nederlandse taal	Met het VVE-beleid zetten we in op een aanbod van hoge kwaliteit en veel aandacht voor de doorgaande lijn richting basisschool. We co-financieren een Taalklas	Doorlopend 2021-2022 waarna evaluatie volgt

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
		Het beleidskader OAB wordt vastgesteld waarmee we een instrumentarium hebben om vanuit te handelen. Speerpunten zijn doorgaande lijn, non-bereik en ouderbetrokkenheid.	Q1 2022
Leerlingen met problemen krijgen tijdig passende ondersteuning.	Een goede afstemming tussen jeugdhulp en passend onderwijs. Alle jeugdigen ontvangen onderwijs en zorg op maat	We ontwikkelen samen met de scholen, samenwerkingsverbanden en uitvoering sociaal domein een visie op de aansluiting tussen jeugdhulp en passend onderwijs. We stimuleren innovatieve combinaties tussen jeugdhulptrajecten en onderwijs.	Q2 2022 Doorlopend
Geschikte huisvesting voor de scholen	Uitvoering van het IHP	Met vastgestelde PvE's starten we in 2022 met architectenselecties voor de ontwikkelingen voor Het Fundament, Het Baken, de Henri Dunant school en de Oranje Nassau school. Ook werken we aan gedeeltelijke vervanging voor het Altena college en nieuwbouw voor de Regenboog en Brede school Almkerk.	2022
	Verduurzaming van de schoolgebouwen	We ontwikkelen maatwerkadviezen per school om schoolgebouwen met een levensduur van meer dan 10 jaar te verduurzamen met maatregelen die binnen 10 jaar terugverdiend zijn. We zorgen voor een integrale benadering vanuit onderwijshuisvesting, vastgoedbeleid en duurzaamheid.	Q1 2022 (oplevering maatwerkadvies en bestek per school) Q2 start aanbesteding en uitvoering

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
	Een brede school in Almkerk	De realisatie van de brede school wordt in samenspraak met toekomstige gebruikers voorbereid. We doen een locatieonderzoek bij 't Verlaat en D'Uylenborch (inclusief tegenoverliggend evenemententerrein) en bepalen een voorkeurslocatie welke verder uitgewerkt wordt.	Q1 2022
	Nieuwbouw voor de Regenboogschool te Nieuwendijk	We gaan over tot realisatie van de nieuwe school. De oude school zal gesloopt worden en we beginnen de bouw van de nieuwe school.	Q4 2021 Start bouw Q3 2022 Oplevering
Betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt	Vakgerichte opleidingen en leerplekken bij bedrijven	We inventariseren alle bestaande initiatieven en ontwikkelingen. We komen tot een visie hoe we onderwijs en arbeidsmarkt beter kunnen verbinden en versterken.	Q2 2022
	Jongeren voorzien van een passende plek op de arbeidsmarkt en behouden voor onze regio	We hebben een entree-opleiding ingericht voor mensen zonder startkwalificatie. Verder werken we aan een visie waarin ook het behouden van jongeren voor onze regio een plek krijgt.	Q2 2022
Sport en bewegen			
Toekomstbestendige sportverenigingen en voldoende mogelijkheden om te sporten en bewegen in Altena	Sportnota Altena met lokaal sportakkoord t.b.v. een integrale benadering van de sportsector	We stellen een Altenabrede nota Sport op. We hebben een Altena-sportakkoord afgesloten met lokale sportverenigingen en maatschappelijke organisaties.	De Sportnota zal in Q4 2021 worden aangeboden, vanaf 2022 zal deze nota uitgevoerd worden. Voor de uitvoering van het Sportakkoord is in 2020 en 2021 € 30.000 beschikbaar gesteld vanuit het Rijk

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
		• We stellen een Accommodatienota op, met daarin harmonisatievoorstellen ten aanzien van tarieven en beheer binnensportaccommodaties en dorpshuizen en beleid buitensportaccommodaties.	
	Nieuwe sportvoorzieningen	• Wij geven verder uitwerking aan de plannen rond de aanleg van een atletiekaccommodatie in Sleeuwijk en de verplaatsing van Paardensportvereniging De Nieuwe Roef.	Realisatie staat gepland voor 2022
Cultuur en cultuurhistorie			
Versterking van de culturele identiteit van Altena en vergroting van de aantrekkingskracht voor toeristen en recreanten	• Meer mogelijkheden om ons erfgoed te beleven en onze geschiedenis te leren kennen • Versterking van de toeristisch-recreatieve sector	• Herstel muur kerk Woudrichem en invulling geven aan de tuin. Als eerste onderdeel en opmaat maar bredere aanpak uitvoering visie op de vesting. • Plan van aanpak en uitvoering QR codes of soortgelijk monumenten immaterieel erfgoed • Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma visie op toerisme en afspraken VVV • Uitvoering geven aan de acties uit de visie op cultuur in Altena 2019	Q4 2022 Doorlopend
		• We stellen samen met Erfgoed Altena een erfgoedvisie en kwaliteitskaart op en leggen deze ter vaststelling voor aan de raad . • We vertalen de nieuwe erfgoedvisie waar nodig in ruimtelijk beleid en een programma voor de komende jaren.	Q2 2022 Doorlopend Q4 2022

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
		• Met de decentralisatie uitkering vanuit het rijk stellen we een kerkenvisie op voor heel Altena. • We restaureren twee monumentale, voorheen waterstaatkundige, objecten: • De ophaalbrug in polder Jannezand te Hank • De Hillegatsche sluis te Hank. • Beide projecten worden mogelijk uitgevoerd door de Stichting Ontwikkeling gemeente Altena.	• De restauratie van de brug Jannezand is afgerond. • Planvorming restauratie Hillegatsche sluis wordt voorbereid.
	Meer culturele voorzieningen en activiteiten in Altena	We geven uitvoering aan het in 2019 vastgestelde Actieprogramma cultuur.	Doorlopend
	Meer mogelijkheden voor inwoners en toeristen om kunst te beleven en om actief bezig te zijn met kunst	• We geven uitvoering aan het in 2019 vastgestelde Actieprogramma cultuur. • We evalueren het bibliotheekwerk en de kernfuncties inclusief kosten integraal • Bezien van de subsidierelaties met het Biesbosch Museum, het Visserijmuseum en Poppodium de Xinix. • Uitkomsten van het onderzoek onder aanbieders en gebruikers in relatie tot een mogelijk Centrum voor de Kunsten in Altena. • Muziek op school implementatie, evaluatie en monitoring. Werken aan een plan voor talentontwikkeling.	Doorlopend Q3 2022 Q3 2022 Q4 2022

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
Recreatie en toerisme			
Versterking van de toeristisch-recreatieve sector	Uitbreiding en verbetering van het aanbod aan toeristisch-recreatieve voorzieningen en activiteiten	Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma visie op toerisme en afspraken VVV met nadruk op volgende acties: • We gaan aan de slag met monitoring (o-meting en structurele opvolging) • Bij de promotie en marketing gaat de aandacht naar Bezoekersmanagement. Spreiding in tijd en plaats en preciezere doelgroepbenadering • Coördinatie en educatie vrijwilligers, betere afstemming en inzet over alle parels van Altena • We bewaken de ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte als onderdeel van het toeristisch product.	Doorlopend
	Meer actieve vormen van recreatie	Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma visie op toerisme en afspraken VVV.	Doorlopend
	• Meer bekendheid voor en meer samenhang tussen de parels van Altena • Nieuwe mogelijkheden van gebiedsmarketing en promotie	Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma visie op toerisme en afspraken VVV.	Doorlopend
Subsidiebeleid en harmonisatie			
Een bloeiend verenigingsleven ter versterking van de sociale samenhang en financiële	Een goed geïmplementeerd subsidiebeleid voor Cultuur, Sport en Welzijn.	• Na afloop van de eerste subsidiecyclus voeren we een evaluatie uit op het aanvraag- en besluitvormingsproces.	Q1 2022

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
ondersteuning van maatschappelijk nuttige activiteiten		• We optimaliseren het aanvraag- en besluitvormingsproces. • We monitoren de financiën binnen de subsidieregelingen en doen een kwantitatieve evaluatie om de effecten van het nieuwe beleid op het budget van 2022 te meten.	Q2 2022 Doorlopend

3.3 Beleidsindicatoren

	Altena	Nederland
Funciemenging (%) *	48,1	53,2
Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar)	140,1	135,2

* De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

	Altena	Nederland
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen) (2019)	2,3	2,4
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen) (2019) **	18	26
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (2019)	1,3	2

* Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en / of kwalificatie plichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven

** Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen / praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.

3.4 Financieel overzicht

Specificatie taakvelden (bedragen * € 1.000)

		Realisatie	Begroting	Begroting	Mutatie	Begroting	Begroting	Begroting
Programma: 3 Veelzijdig Altena		2020	2021 na wijz.	2022	2022 t.o.v. 2021 na wijz.	2023	2024	2025
Lasten								
2.3	Recreatieve havens	76 N	110 N	86 N	24 V	123 N	139 N	135 N
3.1	Economische ontwikkeling	469 N	450 N	548 N	98 N	548 N	548 N	548 N
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	45 N	18 N	257 N	239 N	257 N	257 N	257 N
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	324 N	315 N	208 N	107 V	222 N	224 N	224 N
3.4	Economische promotie	408 N	492 N	491 N	1 V	490 N	490 N	490 N
4.1	Openbaar basisonderwijs	48 N	186 N	204 N	17 N	204 N	204 N	204 N
4.2	Onderwijshuisvesting	2.880 N	3.941 N	2.617 N	1.323 V	2.666 N	3.629 N	3.423 N
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.348 N	3.049 N	2.762 N	286 V	2.747 N	2.748 N	2.749 N
5.1	Sportbeleid en activering	703 N	765 N	1.019 N	254 N	989 N	989 N	989 N
5.2	Sportaccommodaties	3.984 N	4.359 N	3.668 N	691 V	3.787 N	3.780 N	3.776 N
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	283 N	985 N	667 N	318 V	667 N	667 N	667 N
5.4	Musea	504 N	508 N	499 N	9 V	498 N	496 N	495 N

Programma: 3 Veelzijdig Altena		Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021 na wijz.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5.5	Cultureel erfgoed	421 N	836 N	556 N	280 V	545 N	542 N	530 N
5.6	Media	1.038 N	927 N	927 N	N	927 N	927 N	927 N
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie DA	120 N	193 N	103 N	90 V	103 N	103 N	103 N
Totaal lasten		13.649 N	17.132 N	14.613 N	2.519 V	14.773 N	15.744 N	15.517 N
Baten								
2.3	Recreatieve havens	81 V	76 V	76 V	-	76 V	76 V	76 V
3.1	Economische ontwikkeling	1.942 V	-	-	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	115 V	189 V	323 V	135 V	323 V	323 V	323 V
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	147 V	123 V	125 V	3 V	125 V	125 V	125 V
3.4	Economische promotie	222 V	150 V	151 V	1 V	150 V	150 V	150 V
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	9 V	9 V	9 V	9 V	9 V
4.2	Onderwijshuisvesting	30 V	201 V	201 V	V	201 V	219 V	219 V
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	325 V	836 V	836 V	V	818 V	818 V	818 V
5.1	Sportbeleid en activering	113 V	147 V	117 V	30 N	87 V	87 V	87 V
5.2	Sportaccommodaties	821 V	1.052 V	1.074 V	22 V	1.074 V	1.074 V	1.074 V
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	21 V	27 V	27 V	-	27 V	27 V	27 V
5.4	Musea	-	2 V	2 V	-	2 V	2 V	2 V
5.5	Cultureel erfgoed	45 V	36 V	59 V	23 V	59 V	59 V	59 V
5.6	Media	V	2 V	2 V	V	2 V	2 V	2 V
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie DA	1 V	3 V	3 V	-	3 V	3 V	3 V
Totaal baten		3.861 V	2.843 V	3.005 V	161 V	2.956 V	2.974 V	2.974 V
Reserves								
0.10	Storting reserves	26.186 N	1.743 N	1.824 N	81 N	1.824 N	1.824 N	1.824 N
0.10	Onttrekking reserves	24.685 V	3.524 V	1.430 V	2.094 N	1.456 V	2.384 V	2.177 V
Totaal reserves		1.501 N	1.781 V	394 N	2.175 N	368 N	560 V	353 V
Saldo baten en lasten inclusief reserves		11.288 N	12.508 N	12.002 N	506 V	12.185 N	12.210 N	12.190 N

Verschillenanalyse 2022 t.o.v. 2021 (bedragen x € 1.000)

Programma 3. Veelzijdig Altena		
	Saldo baten en lasten inclusief reserves begroting 2021	12.508 N
diverse	AF: Incidentele baten en lasten jaar 2021	380 V
diverse	BIJ: Incidentele baten en lasten jaar 2022	22 N
diverse	Bijstelling kapitaallasten	413 N
diverse	Bijstelling salariskosten	334 N
	2.3 Recreatieve havens	23 V
	3.1 Economische ontwikkeling	5 N
	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	103 N
	3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	4 V
	3.4 Economische promotie	25 N
	4.1 Openbaar basisonderwijs	9 V
	4.2 Onderwijshuisvesting	200 V
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	317 V
	5.1 Sportbeleid en activering	98 N
	5.2 Sportaccommodaties	512 V
	5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	337 V
	5.4 Musea	7 N
	5.5 Cultureel erfgoed	234 V
	5.7 Openbaar groen en recreatie	30 V
	0.10 Mutaties reserves	532 N
	Totaal mutaties 2022 t.o.v. 2021	506 V
Saldo baten en lasten inclusief reserves 2022		12.002 N

Toelichting verschillen € 100.000 of meer

Bijstelling kapitaallasten

413 N

De kapitaallasten 2022 zullen ten opzichte van 2021 gaan toenemen vanwege het investeringsplan 2021. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de investeringen t.b.v. onderwijshuisvesting en sportaccommodaties.

Bijstelling salariskosten

334 N

Voor de begroting 2022 heeft een actualisatie plaatsgevonden van de doorverdeling van de salarissen. Hierdoor hebben verschuivingen plaatsgevonden tussen de diverse begrotingsprogramma's. Daarnaast is in de Begroting 2022 de organisatieversterking geheel verwerkt.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

103 N

In 2021 is de bijdrage ROB incidenteel verhoogd vanwege grote afgifte van gronden. De structurele bijdrage in 2022 is € 103.000 lager dan de incidentele hogere opbrengst in 2021.

4.2 Onderwijshuisvesting Voor de begroting 2021 is een specifieke uitkering ontvangen ad € 200.000 t.b.v. ventilatie in scholen (SUVIS) om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren.	200 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken Voor de Begroting 2021 is vanuit het Rijk € 95.000 ontvangen t.b.v. noodopvang. Het budget leerlingenvervoer is geactualiseerd in 2021 en € 214.000 bijgesteld naar boven. Momenteel wordt de impact voor de meerjarenbegroting onderzocht (in oktober zijn de tarieven bekend). De budgetten zijn de afgelopen jaren structureel te laag geweest. De verwachting is dat deze bij de Eerste Bestuursrapportage 2022 tevens bijgesteld moet worden.	317 V
5.2 Sportaccommodaties € 87.000 ijsbaan Wijde Alm, aanleg padelbaan TV Tios en uitgaven onderzoek VV Altena en VV Almkerk. € 50.000 betreft een verschuiving met taakveld sportverenigingen. Tevens zijn voor circa €23.000 meer beschikkingen afgegeven dan begroot. € 117.500 onderhoud algemeen Sporthal het Rondeel in Woudrichem (nog niet uitgevoerd, in afwachting van meerjarenonderhoudsplan). € 200.000 onderhoud Sporthal 't Verlaat wordt niet uitgevoerd i.v.m. herindeling i.c.m. brede school Almkerk.	512 V
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic. In 2021 zijn de ontvangen coronagelden eenmalig geïnvesteerd om de nadelige effecten van de corona-epidemie bij cultuur- en welzijnsinstellingen op te vangen. Vanwege het incidentele karakter van de coronamiddelen zijn de budgetten in 2022 € 566.000 lager dan 2021 (voordeel). Vanaf 2022 ontvangt de Bibliotheek extra middelen voor de uitvoering van haar kerntaken, een nadeel van € 200.000.	337 V
5.5 Cultureel erfgoed In 2021 wordt groot onderhoud aan de toren in Andel uitgevoerd, een voordeel van € 241.000.	234 V
0.10 Mutaties reserves € 701.000 (N) is het gevolg van de budgetoverhevelingen 2020-2021 vanuit de resultaatbestemming jaarrekening 2020. € 120.000 (V) is het gevolg van verlaging dotatie dekkingsreserve kapitaallasten i.v.m. D'alburcht. € 201.000 (N) is het gevolg van verhoging dotatie dekkingsreserve kapitaallasten i.v.m. IHP 2020 (MFA huisvesting). € 250.000 (V) is het gevolg van actualisatie onttrekking dekkingsreserve kapitaallasten op basis van bijbehorende kapitaallasten.	532 N

Programma 4. Duurzaam Altena

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Van Vugt	Duurzaamheid*
Wethouder Tanis	Wonen
Wethouder Van Oosten	Circulaire economie
Wethouder Van Vugt	Afval en grondstoffen
Wethouder Van Vugt	Altena als groenblauwe oase

**Wethouder Sheikkariem is portefeuillehouder Omgevingswet en ruimtelijke plannen*

4.1 Kern Bestuursakkoord en Collegeprogramma

4.1.1 Duurzaamheid

Met het vaststellen van de RES1.0 is de opgave voor grootschalige opwek van duurzame energie in Altena in de periode tot 2030 vastgelegd. De uitvoering van deze opgave wordt belemmerd / bemoeilijkt door transportschaarste op het elektriciteitsnet, waardoor de komende jaren geen nieuwe grootschalige opwekinitiatieven kunnen worden aangesloten. De komende jaren zullen we ons daarom moeten richten op wat wél kan: kleinschalig, innovatief en achter de meter. Dit is ook de strekking van het zonnepanelenplan (dat ook nog wordt doorvertaald in de Omgevingsvisie). We zijn voortdurend in gesprek met Enexis, de provincie Noord-Brabant en andere partijen om de oplossingen en technieken die het beste passen bij Altena te verkennen en uit te werken.

Er is een duidelijke samenhang met de Warmtevisie die in Q4 2021 voor Altena wordt opgeleverd, vooral waar gekozen wordt voor warmtescenario's die elektriciteit vragen. De Warmtevisie komt tot stand in samenwerking met een groot aantal interne disciplines, externe stakeholders en inwoners. Op basis van de visie kunnen vervolgens vanaf 2022 uitvoeringsplannen worden gemaakt voor de wijken waar we willen starten met aardgasvrij. Uit de Warmtevisie zal moeten blijken welke wijken het betreft en hoe het tijdspad eruit ziet. Hoe dan ook wordt de komende jaren ingezet op het aardgasvrij-ready maken van de gebouwde omgeving door isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Hierin willen we als organisatie het goede voorbeeld geven.

Ook het opzetten van een pro-actieve laadinfrastructuur voor elektrische auto's heeft een relatie met het grootschalig duurzaam opwekken van elektriciteit. In de toekomst kunnen elektrische voertuigen (maar ook andere transportmodaliteiten) een rol vervullen in het bufferen van opgewekte elektriciteit waardoor de belasting van het elektriciteitsnet wordt beperkt. Op basis van de op te stellen en uit te rollen laadvisie en plaatsingsbeleid kan in 2022 worden gestart met de daadwerkelijke inrichting van de laadinfrastructuur.

4.1.2 Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)

De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Daarbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur maar ook over gezondheid. Deze stelselherziening heeft een grote impact. Niet alleen omdat nieuwe instrumenten worden ingevoerd, maar vooral ook omdat de nieuwe wet om een andere wijze van werken vraagt. Dit alles raakt veel meer medewerkers dan alleen hen die momenteel betrokken zijn bij het verlenen van omgevingsvergunningen of, wat nu nog van toepassing is, het begeleiden van een bestemmingsplanprocedure.

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 juli 2022 in werking, samen met een groot aantal uitwerkingsregelingen. Dat is een half jaar later dan eerder werd bepaald. Het biedt meer tijd voor de voorbereiding en het trainen en oefenen met de wet. Ook de invoeringsdatum van de Wkb is met een half jaar uitgesteld.

Eerste resultaten

Met het proces rond de Omgevingsvisie zijn de eerste stappen in de omslag van denken gezet. Soms is dat te zien in concrete nieuwe manieren van werken, in andere situaties is meer sprake van geleidelijkheid.

- Een belangrijke mijlpaal is bereikt door het instellen van een Intake- en Omgevingstafel. Daarin wordt met in- en externe adviseurs het nieuwe werken al in de praktijk toegepast.
- Een andere belangrijke mijlpaal is de vaststelling van de Omgevingsvisie Altena 2040, het eerste kaderstellend instrument van de gemeenteraad. Dat is een aanscherping van de ontwerpomgevingsvisie uit 2018/2019, en bevat ook geïntegreerd en samenhangend de meer sectorale visies uit de afgelopen jaren en de ontwikkelingen 'van buitenaf'. Op 8 maart 2022 is de vaststelling voorzien.
- Het tweede kaderstellend instrument van de raad is het Omgevingsplan. Dat is er niet ineens. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat het Omgevingsplan van rechtswege ('Tijdelijk deel'), met daarin alles uit www.ruimtelijkeplannen.nl en de zogenoemde Bruidsschat van het Rijk. Stap voor stap wordt dit Tijdelijk deel om- en opgebouwd tot het Omgevingsplan Altena, waarbij ook alle lokale regelgeving wordt betrokken die betrekking heeft op de fysieke leefomgeving. Het opbouwen van het Omgevingsplan zal intensief zijn, en is ook een bestuurlijk proces.
- Een ander belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is de digitale toegankelijkheid. Daarin voorziet het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Het Rijk moet ervoor zorgen dat tijdig in 2022 de aansluiting op de Landelijke Voorziening (DSO-LV) geregeld is.

Bouwtoezicht en Wkb

De bouwinspecteurs zullen moeten gaan werken op basis van de nieuwe werkwijze van de Omgevingswet en de Wkb. Dit betekent dat hier kennis en ervaring mee opgedaan dient te worden en dat gaat zeker de eerste twee jaar veel tijd vergen. Bovendien verschuift met de twee wetten ook de wijze waarop toezicht moet worden uitgevoerd en komt er meer nadruk te liggen op het wel of niet mogelijk maken van een situatie die zij in praktijk aantreffen.

Overige gevolgen die nog niet financieel vertaald kunnen worden

Gaandeweg wordt de complexiteit en veelomvattendheid van de transitieopgave door de Omgevingswet (en de Wkb) steeds duidelijker en dat noodzaakt tot het doen van incidentele (en structurele) uitgaven.

- De gevolgen voor de leges hangen samen met nog te maken keuzes door de gemeenteraad bij het transitieproces om te komen tot een Omgevingsplan Altena in de komende jaren. Op grond van de door de Fusieraad vastgestelde Uitgangspuntennotitie van december 2017 is echter te verwachten dat in veel gevallen meldingen in de plaats komen van omgevingsvergunningen. Voor een melding kan geen leges geheven worden. Daarentegen biedt de Omgevingswet de mogelijkheid om weer milieuleges te heffen. De structurele effecten van aantal scenario's of varianten worden in 2022 aan de raad voorgelegd. Daarin worden ook de verwachte gevolgen (financieel en voor dienstverlening) voor het totaal in beeld gebracht. Voor de inwerkingtreding van de wet moet een op de Omgevingswet aangepaste legesverordening worden vastgesteld.
- Eind 2021 zijn met de Omgevingsdiensten en eventuele andere ketenpartners conceptafspraken gemaakt over de vermoedelijke wijziging in dienstverlening en taken. De financiële gevolgen per inwerkingtredingsdatum kunnen waarschijnlijk in de Eerste Bestuursrapportage van 2022 worden meegenomen.

4.1.3 Wonen

Het thema Wonen staat hoog op de agenda. Dat is landelijk zo, maar ook in onze gemeente zijn goed wonen, in iedere kern passende woningen en aandacht voor met name starters en levensloopgeschikte woningen een belangrijk thema. In juni 2021 is de Woonvisie voor Altena vastgesteld. In deze Woonvisie staat een forse ambitie om voldoende woningen voor de juiste doelgroepen te kunnen realiseren. Dit kunnen we alleen door samen te werken met onze belangrijkste partners. Er zal een programmamanager Wonen worden aangesteld om de versnelling van de woningbouwopgave te realiseren, maar ook om de samenwerking in de regio te versterken. Om de ambitie waar te kunnen maken zal de Woonvisie op een aantal punten nader moeten worden uitgewerkt. Het gaat om maatregelen voor de vertoegankelijkheid van de woningmarkt van Altena. In 2021 en 2022 worden deze maatregelen onderzocht en waar mogelijk uitgevoerd. Ambities en maatregelen vanuit de Woonvisie die betrekking hebben op de sociale huurvoorraad worden vastgelegd in de vast te stellen prestatieafspraken in december 2021.

4.1.4 Circulaire economie

We willen de circulaire economie in Altena bevorderen. Ons doel: Altena is circulair in 2046. We beginnen onze circulaire route met het voedselsysteem. Hiervoor is in 2020 een programmamanager aangesteld. Er is gewerkt aan:

- Het opbouwen van een relevant en breed netwerk rondom het programma.
- Het organiseren van het proces om te komen tot een breed gedragen programma.
- Het faciliteren van verschillende experimenten, initiatieven en initiatiefnemers.
- Het vergoten van onze zichtbaarheid.

Op basis van het bovenstaande is in 2021 is een startnotitie opgesteld, als startpunt voor de verdere ontwikkeling van het programma en het creëren van draagvlak. Op basis van de startnotitie is de dialoog met inwoners en belanghebbenden verder gevoerd en er is aanvullend onderzoek gedaan.

Ook zijn verschillende concrete uitvoeringsplannen uitgewerkt. De uitkomsten van de dialoog en data en de uitvoeringsplannen vormen het programmaplan 1.0 van het programma circulair voedselsysteem.

Aan de hand van het programmaplan gaan we in 2022 aan de slag met de uitvoering. Te denken valt aan concrete projecten op het gebied van de korte keten, gezonder eten, ontwikkelen van talent, bevorderen van de onderlinge samenwerking en opbouwen van nieuwe coalities, voorkomen van voedselverspilling en bevorderen van duurzame voedselproductie. Ter ondersteuning van het programma werken we aan zichtbaarheid, voldoende externe financiering en kennisontwikkeling.

4.1.5 Afval en grondstoffen

In 2022 willen we de hoeveelheid restafval verder terugdringen en meer grondstoffen inzamelen. Neveneffect van het terugdringen van de hoeveelheid restafval is dat de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen onder druk komt te staan, waarmee het nettorendement afneemt.

De afval- / grondstoffenmarkt is een dynamische markt. Nieuwe technieken, gedrag van burgers, onderzoek over hergebruik(on)mogelijkheden en markttarieven wisselen snel. We proberen hier binnen de beperkingen van de lopende overeenkomsten op te reageren.

In 2021 is gestart met een aantal fysieke aanpassingen op de milieustations waarmee de doorstroming wordt vergroot, de wachttijden worden verkort en het gescheiden aanbieden van grondstoffen verder wordt gestimuleerd. In 2022 zal beoordeeld worden welke verdere fine tuning wenselijk is.

De hoeveelheid zwerfafval in het openbaar gebied is een fenomeen waar de laatste jaren steeds meer aandacht voor is. In 2021 is gestart met een monitoring waarmee de omvang van het probleem objectief in beeld wordt gebracht. Op basis van deze monitoring zal in 2022 bijsturing van de huidige werkwijze plaatsvinden.

4.1.6 Altena als groenblauwe oase

In 2022 geven we uitvoering aan de in 2021 door het college vastgestelde klimaatadaptatiestrategie en het uitvoeringsprogramma. Hierin geven we aan hoe we, op basis van de gevoerde klimaatdialogen, samen met onze externe stakeholders onze omgeving beter bestand willen maken tegen de gevolgen van het wijzigende klimaat (wateroverlast, hitte en droogte). Samen met Werkeenheid 4 van de Samenwerking Midden- en West-Brabant vragen we in 2022 subsidie aan uit de landelijke impulsregeling. Op dit moment is nog niet bekend of en hoeveel aanvullend budget benodigd is voor de uitvoering. Binnen het investeringsprogramma voor riolering is hier wel enige ruimte voor, mits de investeringen verband houden met de zorgplichten voor afvalwater, grondwater en hemelwater. De uitvoering van de resterende wateroverlastprojecten maakt hier onderdeel van uit.

In de Omgevingsvisie nemen we onze visie op om te komen tot een klimaatadaptieve, waterrobuuste en groene leefomgeving. Daarna werken we deze visie uit in de programma's onder de Omgevingswet.

Bij bouwplannen is de input van groen en water zeer belangrijk. Hierbij werken we op nauwe voet samen met het Waterschap. Niet alleen willen we dat de klimaatbestendigheid niet verslechtert, maar als het even kan willen we die ook verbeteren. In de Omgevingsvisie wordt onze visie hierover opgenomen. Als gemeente geven we het goede voorbeeld bij onze eigen plannen.

In 2022 gaan we door met het stimuleren van inwoners en bedrijven om te vergroenen. Op basis van het resultaat van de in 2021 uitgevoerde acties en de op dat moment beschikbare externe subsidies, bepalen we welke acties we in 2022 uitvoeren.

4.2. Doelenbomen Duurzaam Altena

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
Duurzaamheid			
Altena CO ₂ -neutraal in 2046	De projecten en activiteiten uit het uitvoeringsprogramma van de Altena Energiestrategie	Samen met eigenaren van acties en andere stakeholders werken we acties uit de klimaatagenda verder uit en voeren deze uit.	Veel acties uit de Klimaatagenda lopen in 2022 (en verder) door.
	Inwoners , bedrijven en verenigingen worden gestimuleerd tot actie op de weg naar duurzaamheid	• We geven deze bestuursperiode prioriteit aan bewustwording, besparing en verduurzaming van de bebouwde omgeving, onder andere via het duurzaamheidsloket. • Vanuit de klimaatagenda en warmtevisie blijven we samenwerking zoeken met stakeholders, zoals woningcorporaties, Energiecoöperatie Altena Nieuwe Energie, het lokale bedrijfsleven en onderwijs. • Als uitwerking van de warmtevisie volgen we, in combinatie met de uitvoering van de RRE(W), een wijkgerichte aanpak, gericht op besparing van energie en/of duurzame opwek. De aanpak wordt zo mogelijk gekoppeld aan thema's als veilig wonen en langer thuis wonen. • We stimuleren (sport)verenigingen en bedrijven tot verduurzaming van accommodaties door het loket voor verenigingen en bedrijven onder de aandacht te brengen en te promoten. • We treden lokale duurzaamheidsinitiatieven tegemoet met de bril van 'mogelijk maken'. De rol van de gemeente wordt van geval tot geval ingevuld.	Duurzaamheidsloket en energicoaches worden continu onder de aandacht gebracht. Continu Geheel 2022. Continu Continu

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
	• Verduurzaming van ons vastgoed en van installaties in de openbare ruimte • Goed voorbeeld doet volgen	• Op basis van het Strategisch vastgoedbeleid / het verduurzamingsplan voor ons vastgoed starten we met het programmatisch nemen van duurzaamheidsmaatregelen aan onze gebouwen. • Vooruitlopend daarop nemen we nu al duurzaamheidsmaatregelen. We kiezen daarbij voor duurzame 'no regret'-oplossingen. • Op basis van de laadvisie en het plaatsingsbeleid starten we met de daadwerkelijke inrichting van de laadinfrastructuur.	Vanaf 2022 (zie doelenboom programma 6a). Het nemen van duurzaamheidsmaatregelen is een doorlopende actie. Waar mogelijk worden no regret maatregelen toegepast. Vanaf 2022
	Een warmtevisie die in overeenstemming is met de door het Rijk gestelde normen	• Op basis van de in december 2021 vast te stellen warmtevisie stellen we buurtuitvoeringsplannen op. • We geven ruime aandacht aan communicatie over aardgasvrij(ready).	Start in Q1 2022
	Regionaal bod met uitvoeringsprogramma dat een bijdrage levert aan de grootschalige opwek van duurzame energie	• Binnen het kader van de Regionale Energiestrategie (RES) leveren we een bijdrage aan de grootschalige opwek van duurzame energie. • We geven uitvoering aan de RES1.0 conform het bijbehorende uitvoeringsprogramma. • We werken aan de RES2.0 met daarin meer aandacht voor warmte.	Continu Continu Doorlopend tot 2023 (vaststelling)
	Visie op grootschalige zonnevelden	We zetten in op fase 1 uit het vastgestelde zonnekader Altena (geen belasting elektriciteitsnet).	Doorlopend

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
Een strategische en integrale aanpak van alle thema's die raakvlakken hebben met de fysieke leefomgeving (Omgevingswet)	Omgevingsvisie Altena 2040	We leggen de integrale, samenhangende Omgevingsvisie ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.	Raad 8 maart 2022
	Raadsbesluiten die nodig zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.	• Besluiten over Aanpassing legesverordening en Technische aanpassing APV, beide vanwege Omgevingswet en legesverordening ook door Wet kwaliteitsborging voor het bouwen • Besluit over Kostenverhaal • Besluit over de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie • Besluit(en) over een of meer tranches Verordening fysieke leefomgeving	Voor 1 juli 2022 (beoogde datum inwerkingtreding Omgevingswet), met zoveel mogelijk besluiten voor 16 maart 2022
	Overige betrokkenheid van de raad rondom de Omgevingswet	• Opzet/structuur van het Omgevingsplan • Participatie(verordening), nog niet precies bekend • Evaluatie van de 1e ronde besluiten onder de Omgevingswet uit 2021	Nog niet te bepalen. Evaluatie op zijn vroegst een half jaar na inwerkingtreding, dus december 2022.
Wonen			
Voldoende passende woningen in iedere kern, afgestemd op de behoeften van onze inwoners en de demografische ontwikkelingen	• Woonvisie • Prestatieafspraken • Onderzoek woningbehoefte	• Uitwerken van de acties en maatregelen uit de woonvisie. Met name gericht op het (versneld) realiseren van voldoende woningen in de kernen. • Prestatieafspraken met de corporaties en de huurdersorganisaties met daarin onder meer afspraken over huisvesting bijzondere doelgroepen, bouw- en renovatieopgaven, verduurzaming en leefbaarheid. • Periodiek onderzoek naar de woningbehoefte	Q2 2022 Jaarlijks terugkomend in Q4 Q4 2022

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
	Ruimte voor particuliere initiatieven	• Het maatschappelijk initiatief is leidend. • We stimuleren initiatieven die tegemoet komen aan de actuele woonvraag vanuit de doelgroepen, zoals de uitstroom uit de GGZ, huisvesting voor pleeggezinnen of mensen met een verslaving. • In de Woonvisie nemen we de aanpak van dit thema mee.	
Circulaire economie			
Bevorderen circulaire economie in Altena	Er is een breed gedragen programma circulair voedselsysteem	• We faciliteren en ondersteunen de in het manifest 'De Kracht van Altena' genoemde projecten. Deze projecten krijgen, zo goed als mogelijk, een plek in het programma circulair voedselsysteem. • We gaan en blijven in gesprek met het bedrijfsleven en de kennisinstututen om te verkennen hoe we bedrijven kunnen ondersteunen op de route naar een circulaire economie. • We stellen programmaplan 1.0 van het programma circulair voedselsysteem vast, op basis van input vanuit inwoners en belanghebbenden en onderzoek. • We voeren het programmaplan 1.0 uit aan de hand van concrete projecten en inspanningen. • Ter ondersteuning van het programma werken we aan zichtbaarheid, voldoende externe financiering en kennisontwikkeling.	Continu Continu Q1 2022 Continu Continu
Meer eerlijke handel	Altena Fairtrade gemeente	De lokale Fairtrade werkgroep zet zich in voor de titel 'Fairtrade gemeente'. De gemeente ondersteunt de Fairtrade werkgroep in het behalen van die titel.	Q4 2022

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
Afval en grondstoffen			
Minder zwerfafval	Actieplan zwerfafval	• We rollen een breed voorlichtingsprogramma (zwerf)afval uit • Werven, stimuleren en faciliteren van zappers. • Inzet MidZuid voor rapen zwerfafval. • Aansluiten en bijdragen aan projecten van andere organisaties (STBH, Waterschap, Rijkswaterstaat)	Q1 t/m Q4
Inwoners worden zich op jonge leeftijd bewust van het belang van goed gescheiden inzameling en duurzaamheid	Brede uitrol van een voorlichtingsprogramma aangaande afval.	• We stimuleren bewustwording middels het beschikbaar stellen van gastlessen aan alle basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs. • Scholen worden betrokken en gefaciliteerd bij de (landelijke) opschoonacties. • Initiatieven van scholen en burgers worden op verzoek en waar mogelijk ondersteund.	
Altena als groenblauwe oase			
Een gezonde en meer klimaatbestendige leefomgeving met meer groen en water	Het groenareaal in de gemeente neemt toe	• We stimuleren inwoners, bedrijven en organisaties om verharding te vervangen door groen. • We blijven betrokken bij het burgerplatform Grip op water Altena. • We vervullen een voorbeeldfunctie voor de openbare ruimte en bij het ontwerp van publieke gebouwen.	Doorlopend in geheel 2022 Doorlopend in geheel 2022
		• We zetten in op vergroening van schoolpleinen en onderzoeken de mogelijkheden voor de inzet van middelen die bij het waterschap en provincie beschikbaar zijn. • We gaan hierover in gesprek met de schoolbesturen.	We nemen dit mee in de uitvoeringsagenda van de klimaatadaptatiestrategie. Q3 2022

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
		Bij de toetsing van ruimtelijke plannen houden we rekening met klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen. We schrijven een percentage groen voor dat minimaal moet worden gerealiseerd.	We nemen dit mee in de Omgevingsvisie. Q1 2022.
	Altena klimaatbestendig in 2050	We werken de klimaatadaptatiestrategie uit tot een uitvoeringsagenda en vragen subsidie aan voor de uitvoering.	Q3 2022

4.3 Beleidsindicatoren

	Altena	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner) (2020) *	89,8	171
Hernieuwbare elektriciteit (%) (2019)	7,0	20,1

* Exclusief milieustations

	Altena	Nederland
Gemiddelde WOZ-waarde (x € 1.000) (2020)	271	270
Groei woningvoorraad t.o.v. vorig jaar % (2021)	0,8	0,9
Demografische druk* (%) (2021)	77,8	70,1

* De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot het aantal personen van 15 tot 65 jaar.

	Altena	Nederland
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€) (2021)	703	733
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€) (2021)	744	810

Bron: <https://www.waarstaatjegemeente.nl>

4.4 Financieel overzicht

Specificatie taakvelden (bedragen * € 1.000)

Programma: 4 Duurzaam Altena	Realisatie 2020	Begroting na wijz.	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021 na wijz.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie DA	4.245 N	4.663 N	5.731 N	1.068 N	5.169 N	4.615 N	4.638 N
7.2 Riolering	3.902 N	3.467 N	3.839 N	372 N	3.838 N	3.945 N	3.977 N
7.3 Afval	4.965 N	6.898 N	6.471 N	426 V	6.465 N	6.465 N	6.465 N
7.4 Milieubeheer	1.517 N	1.546 N	1.341 N	205 V	1.340 N	1.338 N	1.352 N
8.1 Ruimtelijke ordening	1.731 N	1.816 N	1.752 N	65 V	1.681 N	1.674 N	1.723 N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	13.094 N	6.252 N	7.341 N	1.089 N	8.428 N	7.279 N	7.279 N
8.3 Wonen en bouwen	931 N	996 N	1.214 N	219 N	1.188 N	1.161 N	1.133 N
Totaal lasten	30.384 N	25.638 N	27.690 N	2.051 N	28.108 N	26.477 N	26.567 N
Baten							
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie DA	40 V	38 V	47 V	9 V	32 V	32 V	32 V
7.2 Riolering	5.924 V	5.986 V	6.553 V	567 V	6.551 V	6.658 V	6.700 V
7.3 Afval	6.625 V	8.577 V	8.231 V	346 N	8.225 V	8.225 V	8.225 V

Programma: 4 Duurzaam Altena	Realisatie 2020	Begroting na wijz.	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021 na wijz.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
7.4 Milieubeheer	85 V	-	-	-	-	-	-
8.1 Ruimtelijke ordening	176 V	123 V	23 V	100 N	23 V	23 V	23 V
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	12.377 V	6.165 V	7.253 V	1.088 V	8.340 V	7.191 V	7.191 V
8.3 Wonen en bouwen	2.051 V	2.664 V	2.664 V	-	2.664 V	2.664 V	2.664 V
Totaal baten	27.279 V	23.553 V	24.771 V	1.218 V	25.835 V	24.793 V	24.835 V
Reserves							
0.10 Storting reserves	1.218 N	114 N	26 N	88 V	26 N	26 N	26 N
0.10 Onttrekking reserves	3.426 V	1.040 V	1.390 V	350 V	850 V	248 V	248 V
Totaal reserves	2.208 V	926 V	1.364 V	438 V	824 V	222 V	222 V
Saldo baten en lasten inclusief reserves	897 N	1.160 N	1.555 N	395 N	1.449 N	1.462 N	1.510 N

Verschillenanalyse 2022 t.o.v. 2021 (bedragen * € 1.000)

Programma 4. Duurzaam Altena		
	Saldo baten en lasten inclusief reserves begroting 2021	1.160 N
diverse	AF: Incidentele baten en lasten jaar 2021	71 V
diverse	BIJ: Incidentele baten en lasten jaar 2022	199 V
diverse	Bijstelling kapitaallasten	62 N
diverse	Bijstelling salariskosten	788 N
	5.7 Openbaar groen en recreatie	140 V
	7.2 Riolering	400 V
	7.3 Afval	320 V
	7.4 Milieubeheer	31 V
	8.1 Ruimtelijke ordening	190 N
	8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	414 N
	0.10 Mutaties reserves	102 N
	Totaal mutaties 2022 t.o.v. 2021	395 N
	Saldo baten en lasten inclusief reserves 2022	1.555 N

Toelichting verschillen € 100.000 of meer

Bijstelling salariskosten

788 N

Voor de begroting 2022 heeft een actualisatie plaatsgevonden van de doorverdeling van de salarissen. Hierdoor hebben verschuivingen plaatsgevonden tussen de diverse begrotingsprogramma's. Daarnaast is in de begroting 2022 de organisatieversterking geheel verwerkt.

5.7 Openbaar groen en recreatie In 2021 is een eenmalige aanvulling onderhoud plantsoenen niet structureel vertaald (€ 200.000 V). Budget watergangen is verhoogd (€ 100.000 N).	140 V
7.2 Riolering Verhoging van rioolrecht met inflatiepercentage. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 150.000. Een hogere verrekening van o.a. de salarislaster uit de voorziening geeft een voordeel van € 250.000.	400 V
7.3 Afval Verhoging van de afvalstoffenheffing geeft een voordeel van € 683.000. Budgetbijstellingen voor de exploitatie zijn altijd budgetneutraal (mits voldoende saldo in de egalisatievoorziening aanwezig is). In de Eerste Bestuursrapportage 2021 is een aantal afvalbudgetten bijgesteld. In de berekening van de bijbehorende mutatie op de voorziening ontbraken abusievelijk een aantal afvalmutaties. Hierdoor is een correctie nodig in de vorm van een onttrekking aan de egalisatievoorziening van € 287.000. Dit leidt in 2022 tot een nadeel van € 287.000.	320 V
8.1 Ruimtelijke ordening In 2021 is een hogere opbrengst voorzien van € 100.000 voor leges bestemmingsplannen. Dit is niet meerjarig vertaald. In 2022 ontstaat hierdoor een nadeel van € 100.000. Een verhoging van het budget 2021 omgevingswet in de Eerste Bestuursrapportage 2021 geeft in 2022 een nadeel van € 150.000.	190 N
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen) Plankosten (salarissen) 2021 plus rente worden verrekend met de reserve (€ 395.000 N).	414 N
0.10 Mutaties reserves Het verschil is het gevolg van de budgetoverhevelingen 2020-2021 vanuit de resultaatbestemming jaarrekening 2020.	102 N

Programma 5. Bereikbaar Altena

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Tanis	De A27 en het onderliggend wegennet
Wethouder Tanis	Openbaar vervoer, veer- en fietsverbindingen
Wethouder Van Vugt	Beheer van wegen, water, groen, riool en verlichting

5.1 Kern Bestuursakkoord en Collegeprogramma

5.1.1 Openbaar vervoer, veer- en fietsverbindingen

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer is een aandachtspunt in de gemeente Altena. Ten opzichte van de auto is de bereikbaarheid met het ov beperkt. Een goed openbaar vervoersysteem draagt bij aan de doelen van Altena. Het is nodig om Altena beter bereikbaar te maken voor iedereen, de gemeente ook leefbaarder te maken voor kwetsbare doelgroepen en daarmee bij te dragen aan een meer duurzaam mobiliteitssysteem. Tegelijkertijd worden met name door de huidige Covid-19-crisis vergaande bezuinigingen op ov-aanbod doorgevoerd in Nederland en ook in Altena. Het is onzeker hoe het openbaar vervoer binnen Nederland en Altena er in de toekomst uitziet. Er zijn vier scenario's verkend. In deze scenario's spelen mobiliteitshubs een belangrijke rol als schakels in het openbaar vervoersysteem. Het ontwikkelen van deze mobiliteitshubs is een speerpunt de komende jaren. In het bijzonder bij knooppunt de Tol als de 'Poort naar Brabant'. De interregionale en regionale hubs aan de randen van de gemeente zijn de plekken waar overstapmogelijkheden zijn van lokale mobiliteit op de hoogwaardige openbaar vervoerslijnen (HOV). De lokale hubs worden minimaal bediend met een vorm van vervoer op maat. Dat kan flexibel vervoer zijn, een buurtbus, hubtaxi of een vorm van deelmobiliteit.

De fiets

Op dit moment wordt de fiets vooral gebruikt op korte afstanden. Mede door de opkomst van de e-fiets zien we grote kansen om het fietsgebruik binnen Altena verder te vergroten. Het stimuleren van het fietsgebruik draagt fors bij aan de doelen van Altena. Het is een duurzaam vervoermiddel zonder uitstoot. Als meer mensen gaan fietsen wordt het in de kernen rustiger qua autoverkeer waardoor leefbaarheid en de veiligheid worden versterkt, mits de routes op een goede manier worden vormgegeven. Een gangbare afstand voor een gewone fiets is 7,5 km, voor een e-fiets 15 km. Door te investeren in de (e-)fiets verbeteren we de bereikbaarheid van Altena, waarbij integratie met het ov-netwerk en de veren belangrijk is.

De veren

Voor een deel van onze inwoners vervullen de veren een belangrijke rol in hun dagelijkse verplaatsingen. De hoofdnetwerken voor fiets en auto lopen altijd via de vaste oeververbindingen. Voornamelijk voor fietsverbindingen (onder andere scholieren) zijn de veerdiensten van groter belang. Hoewel een route via een vaste oeververbinding vaak sneller is, nemen veel fietsers toch een veer, omdat de af te leggen afstand dan korter is. Het onderzoeken van het belang en functie van elk van de veren is noodzakelijk. Daarbij kijken we naar de rol van de veren in het auto-, OV- en fietsnetwerk, maar ook naar hun rol voor landbouwverkeer en op vlak van recreatie.

5.1.2 Beheer van de openbare ruimte

In 2022 geven we verder uitvoering aan het in 2020 door de raad vastgestelde Integraal Beheerkader Openbare Ruimte waarbij wij het beleid nader actualiseren, verder uitkristalliseren en implementeren met diverse andere taakvelden. Zo is in 2021 een start gemaakt met bomenbeleid en kijken we kritisch naar de elementen die in het beheerkader te weinig aandacht kregen, zoals het onderhouden van trappen, beschoeiingen en onverharde wegen.

Het Beheerkader herijken we eveneens in 2022. Dit doen we op basis van de in 2021 afgeronde invulling van het integrale beheerpakket. Het aanvullen, verbeteren en op orde houden van de data in het beheerpakket en de daarmee gepaard gaande kosten is een activiteit die in 2022 extra aandacht vraagt. Deze basis voor een efficiënt en effectief beheer brengen we versneld verder op orde.

We werken verder aan het verbeteren van de integrale meerjarenplanning van de openbare ruimte op basis van de data in het beheerpakket. Hierbij houden we rekening met de in het Integraal Beheerkader opgenomen uitgangspunten. Duurzaamheid en klimaatadaptatie zijn daarbij belangrijke uitgangspunten waarvoor we al gemeente het goede voorbeeld geven. We geven daarmee invulling aan de ambities van een veilige, duurzame en toegankelijke openbare ruimte in Altena.

5.2 Doelenbomen Bereikbaar Altena

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
De A27 en het onderliggend wegennet			
De bereikbaarheid van bestemmingen binnen en buiten Altena wordt beter en het sluipverkeer neemt af	Verbeterde doorstroming op de A27 en reductie sluipverkeer.	We komen samen met omliggende gemeenten met een slimme aanpak om verkeersoverlast tijdens de reconstructie te beperken; De voortgang van de reconstructie wordt permanent gemonitord.	Continu
	Optimale informatievoorziening naar inwoners en ondernemers.	We zijn ambtelijk en bestuurlijk aanspreekpunt voor inwoners, bedrijven en instanties. We evalueren de klantcontacten periodiek met het klantcontactcentrum.	Continu
	Een robuuste verbinding tussen de A27 en de kern Werkendam.	Momenteel vindt onderzoek plaats naar de meest geschikte variant. We informeren de raad hierover eind 2021.	Q4 2021 raadsinformatiebrief
	Maatregelenpakket om Altena en bestemmingen buiten onze gemeente bereikbaar te houden en sluipverkeer tegen te gaan.	We stellen een maatregelenpakket op om sluipverkeer te bestrijden. Voorafgaand brengen we in beeld waar sluipverkeer valt te verwachten en hoe knelpunten kunnen worden bestreden.	Continu
	Opheffing van het fileknelpunt bij de Kromme Nol.	De provincie NB onderzoekt in 2022 de mogelijkheden om het knelpunt op te heffen. Wij worden proactief betrokken bij dit traject.	Start onderzoek in 2022 door IV Infra in opdracht van en gefinancierd door de provincie.
Verbetering verkeersveiligheid	Minder knelpunten als gevolg van landbouwverkeer.	We nemen deel aan het regionaal actieprogramma in de RWB.	In 2022 starten we met de aanpak landbouwverkeer conform mobiliteitsvisie.
	Minder verkeersknelpunten bij gebiedsontsluitingswegen en nabij voorzieningen.	We hebben de knelpunten geïnventariseerd in de mobiliteitsvisie Altena 2040.	In 2022 stellen we uitvoeringsprogramma's op om de aanpak van deze knelpunten vorm te geven.
Openbaar vervoer, veer- en fietsverbindingen			
Verbetering van de bereikbaarheid per openbaar	Behoud van het ov-netwerk en verbindingen met Utrecht, Breda,	We blijven aangehaakt bij de besprekingen tussen de provincie Noord-Brabant en het Rijk	Continu

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
vervoer	Den Bosch, Dordrecht en Gorinchem.	over nieuwe concessies voor het openbaar vervoer. De beoogde vernieuwing van het openbaar vervoer biedt kansen voor Altena, onder meer op het punt van de plannen rond een innovatieve ov-verbinding tussen Breda en Utrecht. • We zetten het behoud van het ov-netwerk ook op de agenda bij de regio West-Brabant. • We leggen bestuurlijke en ambtelijke contacten met andere betrokken overheden om draagvlak te creëren voor betere vervoersverbindingen, in lijn met onze recent ontwikkelde mobiliteitsvisie.	
Verbetering van de bereikbaarheid per fiets	Opheffing knelpunten in fietsroutes en aanleg van nieuwe snelle routes.	• De knelpunten zijn op hoofdlijnen in de mobiliteitsvisie onderzocht en gedefinieerd.	We starten in 2022 met het verkennen van een regionale fietsverbinding vanaf De Tol naar de Merwedeburg conform mobiliteitsvisie.
		• Samen met onze inwoners, regionale partners, overheden en exploitanten brengen we knelpunten en passende maatregelen in beeld t.a.v. veerverbindingen(bijvoorbeeld uitbreiding veerdiensten en vaarroosters). • We staan open voor initiatieven van inwoners en bedrijven om mobiliteit te verbeteren en zullen die waar mogelijk stimuleren. De invulling van onze rol is afhankelijk van het betreffende initiatief. Hierbij wordt o.a. gedacht aan deelauto's, ov-fietsen of een belbus.	Continu
Beheer van wegen , water, groen, riool en verlichting			
Een efficiënt en duurzaam beheer van onze kapitaalgoederen volgens vooraf vastgestelde normen en kosten	Beheerpakketten voor het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen en vastlegging van de toepasselijke onderhoudsniveaus	We houden de inventarisatie van kapitaalgoederen actueel (een constant proces om een en ander actueel te houden) en brengen in beeld hoe we het beheer en onderhoud van de openbare ruimte kunnen verduurzamen en wat de bijbehorende kosten zijn.	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
	Veilige speeltoestellen die voldoen aan de wettelijke regels	We stellen een beleidsplan op voor speelvoorzieningen. Vooruitlopend daarop nemen we alvast maatregelen in het kader van onderhoud en vervanging van speeltoestellen.	
Voorkoming van ongevallen op het werk	Aanwijzing installatieverantwoordelijke op grond van het Arbo-besluit	We onderzoeken hoe we kunnen voldoen aan de verplichting een installatieverantwoordelijke aan te wijzen voor het toezicht op een veilige werkomgeving bij het onderhoud aan elektrische installaties.	

5.3 Financieel overzicht

Specificatie taakvelden (bedragen * € 1.000)

Programma: 5 Bereikbaar Altena		Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021 na wijz.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten								
2.1	Verkeer en vervoer	10.370 N	9.812 N	8.140 N	1.672 V	8.648 N	9.197 N	9.307 N
2.2	Parkeren	16 N	14 N	-	14 V	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	365 N	1.143 N	414 N	730 V	545 N	562 N	461 N
2.5	Openbaar vervoer	524 N	600 N	761 N	162 N	699 N	702 N	704 N
Totaal lasten		11.275 N	11.569 N	9.315 N	2.254 V	9.892 N	10.461 N	10.472 N
Baten								
2.1	Verkeer en vervoer	454 V	456 V	477 V	21 V	477 V	477 V	477 V
2.2	Parkeren	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	560 V	548 V	620 V	72 V	620 V	620 V	620 V
2.5	Openbaar vervoer	125 V	-	108 V	108 V	107 V	107 V	107 V
Totaal baten		1.139 V	1.004 V	1.204 V	200 V	1.203 V	1.203 V	1.203 V
Reserves								
0.10	Storting reserves	6.560 N	86 N	86 N	-	86 N	86 N	86 N
0.10	Onttrekking reserves	9.141 V	2.120 V	452 V	1.669 N	412 V	412 V	332 V
Totaal reserves		2.581 V	2.034 V	365 V	1.669 N	325 V	325 V	246 V
Saldo baten en lasten inclusief reserves		7.556 N	8.531 N	7.746 N	785 V	8.363 N	8.933 N	9.023 N

Verschillenanalyse 2022 t.o.v. 2021 (bedragen * € 1.000)

Programma 5. Bereikbaar Altena		
	Saldo baten en lasten inclusief reserves begroting 2021	8.531 N
diverse	AF: Incidentele baten en lasten jaar 2021	84 V
diverse	BIJ: Incidentele baten en lasten jaar 2022	59 N
diverse	Bijstelling kapitaallasten	496 N
diverse	Bijstelling salariskosten	583 V
	2.1 Verkeer en vervoer	849 V
	2.2 Parkeren	-
	2.4 Economische havens en waterwegen	202 V
	2.5 Openbaar vervoer	142 V
	0.10 Mutaties reserves	520 N
	Totaal mutaties 2022 t.o.v. 2021	785 V
Saldo baten en lasten inclusief reserves 2022		7.746 N

Toelichting verschillen € 100.000 of meer

Bijstelling kapitaallasten **496 N**

De kapitaallasten 2022 zullen ten opzichte van 2021 gaan toenemen vanwege het investeringsplan 2021. De stijging wordt vooral veroorzaakt door de investeringen t.b.v. wegen en openbaar vervoer

Bijstelling salariskosten **583 V**

Voor de begroting 2022 heeft een actualisatie plaatsgevonden van de doorverdeling van de salarissen. Hierdoor hebben verschuivingen plaatsgevonden tussen de diverse begrotingsprogramma's. Daarnaast is in de begroting 2022 de organisatieversterking geheel verwerkt.

2.1 Verkeer en vervoer **849 V**

In 2021 zijn er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de: Sportlaan Werkendam, Jan van Arkelstraat, Florishoeve en de Steurstraat die doorgeschoven zijn vanuit 2020, dit geeft een verschil met 2022 van 428 V.

Bodemverontreiniging aan de Monnikenhoef en Duijlweg, de grond is in 2021 verwerkt 110V
Als gevolg van beschadigingen rondom de jaarwisseling 2020 -2021 zijn er stooklocaties gereinigd en hebben er asfaltreparaties plaats gevonden 63 V.

In 2022 minder budget voor het rapen van zwerfafval en het ledigen van prullenbakken 125 V

In 2021 is er budget opgenomen voor maatregelen sluipverkeer 250 V

2.4 Economische havens en waterwegen **202 V**

In 2021 is er budget toegevoegd voor het onderhoud aan de binnenhaven van Werkendam inclusief opstellen MJOP 130 V

2.5 Openbaar vervoer

142 V

De kapitaallasten van de gezamenlijk met Gorinchem aan te schaffen veerboten worden ten laste gebracht van de exploitatie van de veerverbindingen. De kapitaallasten zijn separaat opgenomen, als gevolg hiervan ontstaat er op dit taakveld een voordeel van 108V.

o.10 Mutaties reserves

520 N

€ 511.000 (N) is het gevolg van de budgetoverhevelingen 2020-2021 vanuit de resultaatbestemming jaarrekening 2020.

€ 9.000 (N) is het gevolg van actualisatie onttrekking dekkingreserve kapitaallasten op basis van bijbehorende kapitaallasten.

Programma 6. Financiën

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Tanis	Behoedzaam manoeuvreren
Wethouder Sheikkariem	Strategisch vastgoedbeleid

6.1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

6.1.1 Behoedzaam manoeuvreren

Het verder verbeteren van de (producten uit de) planning- en controlcyclus is ook in 2022 een aandachtspunt. Dat betekent dat we blijven kijken naar meer uniformiteit in de wijze van rapporteren en naar een hogere kwaliteit van de rapportages. Daarbij brengen we ook in beeld welke sturingsinformatie de raad nodig heeft om zijn taken goed te kunnen uitoefenen.

6.1.2 Strategisch vastgoedbeleid

Door de omvang van de vastgoedportefeuille is professioneel beheer noodzakelijk. Dat betekent onder andere strategisch sturen op de inhoud van de portefeuille en verstandige keuzes maken in vraagstukken rondom beheer en onderhoud. Maar ook zicht houden op leegstand en daar waar nodig tijdig actie ondernemen.

Het afgelopen jaar hebben we hiervoor gewerkt aan een strategisch vastgoedbeleid waarin onze vastgoedportefeuille helder uiteengezet wordt en waarin we de onderhoudsorganisatie toelichten. Thema's als vastgoedbehoefte, onderhoudsbeleid, aan- en verkoopstrategie, risicomanagement en financiën hebben hierin een prominente plaats. Een integrale duurzaamheidsparagraaf maakt ook onderdeel uit van het plan. Conform het bestuursakkoord wordt het strategisch vastgoedbeleid van de gemeente Altena eind 2021 ter vaststelling aangeboden aan de raad.

In 2022 starten we met het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden conform de inmiddels opgestelde meerjarenonderhoudsplannen, waarbij we vasthouden aan een gewenste onderhoudsconditie niveau 3, zijnde sober en doelmatig onderhoud. Hiermee continueren we de uitgangspunten zoals die ook in eerdere begrotingen zijn gehanteerd.

Naast het uitvoeren van het onderhoudsplan werken we verder aan de professionalisering van het vastgoedbeheer. Aan de hand van het strategisch vastgoedbeleid maken we een transitieplan waarin we de huidige en gewenste situatie van de vastgoedportefeuille naast elkaar leggen en benodigde acties definiëren en prioriteren.

Verduurzaming van het vastgoed is één van de grotere uitdagingen voor de komende jaren en daarom werken we in 2022 verder aan de routekaart duurzaamheid, waarin we de benodigde maatregelen en middelen opnemen om de vastgoedportefeuille volledig CO₂ neutraal te maken.

6.1.3 Personeel en organisatie

Organisatieversterking

In de raadsvergadering van 13 juli 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel om de organisatie te versterken en hiervoor structureel extra capaciteit aan te trekken. De hiervoor benodigde middelen zijn opgenomen in deze begroting.

Het invullen van de benodigde capaciteit betekent geen eindpunt. We gaan door met de ontwikkeling van de organisatie. In dat kader werken we onder meer aan een proces van strategische personeelsplanning om onze organisatie ook op de langere termijn toe te rusten op de opgaven die voor ons liggen. Ook versterking van het projectmatig en opgabegericht werken staat op de planning, naast een nog effectiever samenspel tussen bestuur –directie –teams – medewerkers, vanuit strategie en prioriteiten. Door de organisatie op sterkte te brengen kunnen we de doorgroei structureren en faciliteren. Zo creëren we de uitgangspositie die nodig is om Altena ook op langere termijn toekomstbestendig te houden.

Huisvesting

Bij het opstellen van de Begroting 2021 was het de verwachting dat wij u in de eerste helft van 2021 voorstellen voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie zouden kunnen voorleggen. Dit als uitvloeisel van de in november 2019 in de raad aangenomen motie waarin het college wordt opgedragen drie zaken voor te leggen: dienstverleningsconcept, efficiënte organisatie en huisvesting.

In de Kadernota 2022 hebben we aangegeven dat in de Begroting 2022 een reële inschatting van de financiële impact van mogelijke huisvestingsscenario's zal worden opgenomen. Deze financiële impact betreft een jaarlijks bedrag van € 85.000 bovenop de €90.000 die reeds in de begroting is opgenomen. Wij zetten er op in om in het eerste kwartaal van 2022 een voorstel aan de raad aan te bieden.

Wet Open Overheid

Op 26 januari 2021 is de Wijzigingswet 'Open Overheid' (WOO) aangenomen door de Tweede Kamer. Indien de Eerste Kamer het wetsvoorstel ook aanneemt en de wet vervolgens inwerking treedt, zal de WOO de Wet Openbaarheid van bestuur vervangen. Naar verwachting gebeurt dit in 2022. De WOO beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. Met dit doel kan het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter worden gediend. De WOO kent daarom de verplichting voor overheden om bepaalde categorieën informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Om actieve openbaarmaking structureel en duurzaam te kunnen organiseren is het tevens van belang dat de informatiehuishouding van overheden op orde is. De WOO bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden en schrijft maatregelen voor om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken. In Q2 van 2021 zijn de consequenties van deze wijziging in Altena geïnventariseerd. In de tweede helft van 2021 is de implementatie verder voorbereid. In de Meicirculaire 2021 is aangegeven dat de gemeente Altena uit de algemene uitkering vanaf 2022 hier middelen voor ontvangt.

6.2 Doelenbomen Financiën

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
Behoedzaam manoeuvreren			
Uitkomen met ons inkomen	Een sluitende meerjarenbegroting	• We verbeteren de control op de financiën en zorgen voor een voortdurende monitoring van inkomsten en uitgaven. • Tegenvallers worden binnen een programma gedekt, uitgaven worden niet naar de toekomst verschoven en meevallers komen ten goede aan de Algemene Reserve. • We verbeteren de grip op de uitgaven in het sociaal domein (zie Programma Samenredzaam, Doelenboom 'De financiële middelen'). • We onderzoeken jaarlijks of alle ambities uit het collegeprogramma financieel haalbaar zijn en doen zo nodig voorstellen tot bijstelling. • De begroting, jaarrekeningen en tussenrapportages zijn transparant. • We zoeken actief naar mogelijkheden om onze middelen te verhogen, bijvoorbeeld door aanpassingen in onze vastgoedportefeuille, cofinanciering en subsidies. We maken gebruik van een subsidioloog om daarop meer zicht te krijgen. • We streven naar kostendekkende tarieven voor gemeentelijke diensten en producten, behalve bij de grafrechten. De grafrechten en de rioolheffing worden nader op kostendekkendheid geanalyseerd. • We doen onderzoek naar de effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsvoering en mogelijke besparingen.	2022

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Planning
	Een gezonde reserve- en schuldpositie	We monitoren onze weerstands- en reservepositie, zodat deze gezond blijven, wat betekent dat 90% van onze risico's is afgedekt.	2022
Strategisch vastgoedbeleid			
Een optimaal maatschappelijk en financieel rendement van ons vastgoed en een energieneutrale vastgoedportefeuille in 2035	Een strategisch vastgoed- en accommodatiebeleid.	• We starten met de implementatie van het strategisch vastgoedbeleid door het opstellen van een transitieplan waarin we de werkelijkheid afzetten tegen nieuw beleid en de te nemen acties benoemen. • We werken de routekaart duurzaamheid voor het vastgoed verder uit waarin de maatregelen en middelen worden opgenomen die nodig zijn om de CO₂ uitstoot tot nul te reduceren • We voeren onderhoud uit o.b.v. de in 2020/2021 opgestelde MJOP's en het conditieniveau zoals in het vastgoedbeleid is opgenomen.	2022
Optimale dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties	Adequate en duurzame huisvesting voor het bestuur en de medewerkers	• Het uitgangspunt is dat de gemeentelijke organisatie centraal wordt gehuisvest. • Wij werken in 2021 verder aan de uitvoering van de op 2 juli 2019 aangenomen motie over de unilocatie te Almkerk en komen met een actuele visie op huisvesting.	Het huidige Dienstverleningsconcept biedt voldoende houvast om vanuit het perspectief van dienstverlening te kijken naar de huisvesting van de organisatie en zal op die manier ook worden meegenomen. Omvang van de huisvesting en werkwijze van de organisatie vergen onderzoek. Uiteindelijk is een politiek-bestuurlijke keuze voor langere termijn nodig. Er wordt ingezet om in Q1 2022 een voorstel aan de raad aan te bieden.

6.3 Beleidsindicatoren

	Altena	Nederland
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€) (2021)	703	733
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€) (2021)	744	810

Bron: <https://www.waarstaatjegemeente.nl>

	Altena 2022
Formatie (fte per 1.000 inwoners) *	6,5
Bezetting (fte per 1.000 inwoners) **	6,2
Apparaatskosten (kosten per inwoner) ***	€ 64,6
Externe inhuur ****	5,6%
Overhead (% van totale lasten) *****	13,4%

Bron: eigen cijfers.

- * Formatie, bij de berekening is uitgegaan van het verwacht aantal inwoners en de geraamde formatie per 1-1-2022.
- ** Bezetting, bij de berekening is uitgegaan van het verwacht aantal inwoners per 1-1-2022 en omvang bezetting medio september 2021.
- *** Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.
- **** Externe inhuur, kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen.
- ***** Overhead: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

6.4 Financieel overzicht

A. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Specificatie taakvelden (bedragen * € 1.000)

Overzicht financiering en algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021 na wijz.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
a. Lokale heffingen							
o.61 OZB woningen	225 N	214 N	240 N	26 N	217 N	217 N	217 N
o.62 OZB niet-woningen	37 N	26 N	30 N	4 N	27 N	27 N	27 N
o.64 Belastingen overig	17 N	10 N	11 N	1 N	11 N	11 N	11 N
b. Algemene uitkering							
o.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-	-	-	-
c. Dividend							
o.5 Treasury	-	-	-	-	-	-	-
d. Financieringsfunctie							
o.5 Treasury	1.442 V	23 V	108 V	85 V	343 V	521 V	569 V
e. Overige dekkingsmiddelen							
o.8 Overige baten en lasten	610 N	140 V	757 N	897 N	2.145 N	3.410 N	4.708 N
Totaal lasten	553 V	88 N	931 N	843 N	2.057 N	3.144 N	4.394 N
Baten							
a. Lokale heffingen							
o.61 OZB woningen	6.383 V	6.507 V	6.677 V	171 V	6.610 V	6.644 V	6.679 V
o.62 OZB niet-woningen	3.038 V	3.069 V	3.141 V	73 V	3.116 V	3.131 V	3.147 V
o.64 Belastingen overig	17 V	11 V	12 V	1 V	11 V	11 V	11 V
b. Algemene uitkering							
o.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	76.599 V	81.315 V	84.203 V	2.888 V	81.780 V	82.910 V	84.782 V
c. Dividend							
o.5 Treasury	48 V	67 V	67 V	-	67 V	67 V	67 V
d. Financieringsfunctie							
o.5 Treasury	245 V	232 V	205 V	26 N	179 V	151 V	137 V
e. Overige dekkingsmiddelen							
o.8 Overige baten en lasten	413 V	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	86.744 V	91.200 V	94.305 V	3.105 V	91.762 V	92.914 V	94.822 V
Reserves							
o.10 Storting reserves	7.475 N	14 N	14 N	-	14 N	14 N	14 N
o.10 Onttrekking reserves	9.027 V	450 V	-	450 N	-	-	-
Totaal reserves	1.552 V	436 V	14 N	450 N	14 N	14 N	14 N
Saldo baten en lasten inclusief reserves	88.849 V	91.548 V	93.360 V	1.813 V	89.691 V	89.756 V	90.414 V

Verschillenanalyse 2022 t.o.v. 2021 (bedragen x € 1.000)

Overzicht financiering en algemene dekkingsmiddelen		
	Saldo baten en lasten inclusief reserves begroting 2021	91.548 V
diverse	AF: Incidentele baten en lasten jaar 2021	1.967 N
diverse	BIJ: Incidentele baten en lasten jaar 2022	1.767 V
diverse	Bijstelling kapitaallasten	7 N
	o.61 OZB woningen	144 V
	o.62 OZB niet-woningen	69 V
	o.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	2.888 V
	o.8 Overige baten en lasten	897 N
	o.5 Treasury	66 V
	o.10 Mutaties reserves	250 N
	Totaal mutaties 2022 t.o.v. 2021	1.813 V
	Saldo baten en lasten inclusief reserves 2022	93.360 V

Toelichting verschillen € 100.000 of meer

o.61 OZB woningen **144 V**

Opbrengst OZB is gecorrigeerd voor inflatie en areaaluitbreiding.

o.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds **2.888 V**

Mutatie algemene uitkering op basis van Meicirculaire 2021 en Septembercirculaire 2021.

o.8 Overige baten en lasten **897 N**

- De ingeboekte besparingen zijn vanaf 2022 ingevuld; € 1.143.000 N in 2022.
- In 2021 was een incidentele besparing opgenomen; € 500.000 N in 2022.
- Aanpassing raming voor loon- en prijsontwikkeling; € 580.000 N in 2022.
- Ten opzichte van 2021 worden in 2022 lagere lasten in verband met corona geraamd; € 826.000 V in 2022.

o.10 Mutaties reserves **250 N**

Het verschil is het gevolg van de budgetoverhevelingen 2020-2021 vanuit de resultaatbestemming jaarrekening 2020.

B. Overhead

Specificatie taakvelden (bedragen x € 1.000)

Overzicht Overhead	Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021 na wijz.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
0.4 Overhead	18.978 N	19.934 N	18.253 N	1.682 V	17.784 N	17.877 N	17.829 N
Totaal lasten	18.978 N	19.934 N	18.253 N	1.682 V	17.784 N	17.877 N	17.829 N
Baten							
0.4 Overhead	1.365 V	1.314 V	1.418 V	104 V	1.298 V	1.298 V	1.298 V
Totaal baten	1.365 V	1.314 V	1.418 V	104 V	1.298 V	1.298 V	1.298 V
Reserves							
0.10 Storting reserves	641 N	222 N	222 N	-	222 N	222 N	222 N
0.10 Onttrekking reserves	1.341 V	1.010 V	489 V	521 N	487 V	486 V	484 V
Totaal reserves	701 V	788 V	267 V	521 N	265 V	263 V	262 V
Saldo baten en lasten inclusief reserves	16.912 N	17.833 N	16.567 N	1.265 V	16.221 N	16.315 N	16.269 N

Verschillenanalyse 2022 t.o.v. 2021 (bedragen x € 1.000)

Overzicht Overhead		
	Saldo baten en lasten inclusief reserves begroting 2021	17.833 N
0.4	AF: Incidentele baten en lasten jaar 2021	306 V
0.4	BIJ: Incidentele baten en lasten jaar 2022	196 N
0.4	Bijstelling kapitaallasten	33 N
0.4	Bijstelling salariskosten	643 V
0.4	Coronakosten	272 V
0.4	Organisatieontwikkeling	110 V
0.4	Overhead	139 V
0.4	Studiekosten	100 N
0.4	ICT middelen	201 V
0.4	Juridische zaken	136 N
0.4	Subsidioloog	85 V
0.10	o.10 Mutaties reserves	68 N
0.4	Overige lasten en baten	42 V
	Totaal mutaties 2022 t.o.v. 2021	1.265 V
	Saldo baten en lasten inclusief reserves 2022	16.567 N

Toelichting verschillen € 100.000 of meer

Bijstelling salariskosten	643 V
Voor de begroting 2022 heeft een actualisatie plaatsgevonden van de doorverdeling van de salarissen. Hierdoor hebben verschuivingen plaatsgevonden tussen de diverse begrotingsprogramma's. Daarnaast is in de begroting 2022 de organisatieversterking geheel verwerkt.	
Coronakosten	272 V
Wegens de coronapandemie is er in 2021 een eenmalig specifiek voor corona inhuurbudget opgenomen.	
Organisatieontwikkeling	110 V
Eenmalige budgetten in 2021 voor onder andere procesoptimalisatie bedrijfsvoering (€ 60.000) en pilot datagedreven werken (€ 25.000).	
Overhead	139 V
Als gevolg van de eerder genoemde actualisatie van de doorverdeling van de salarissen is ook de doorverdeling van de overhead aangepast. Hierdoor gaat er meer overhead naar de balans.	
Studiekosten	100 N
In 2021 heeft er op basis van de jaarcijfers 2020 een eenmalige verlaging van het budget plaatsgevonden (Eerste Bestuursrapportage 2021).	
ICT middelen	201 V
In 2021 zijn er een aantal eenmalige budgetten voor implementaties (€ 42.000) en is er een eenmalig extra budget (€ 75.000) voor aankoop duurzame roerende goederen als gevolg van organisatieversterking, intensief gebruik laptops en telefoons en lopende verplichting aan ICT voorzieningen vergaderruimten. Daarnaast was er extra budget in 2021 voor telefoonkosten (€ 36.000) als gevolg van corona. Ook is er in 2021 eenmalig budget voor onderhoud van de werkplekken (€ 75.000) welke gedekt wordt uit de reserve	
Juridische zaken	136 N
De Wet open Overheid zal naar verwachting inwerking treden in 2022. Om de consequenties in beeld te brengen is in 2022 in ieder geval investering nodig in capaciteit. Vooralsnog is alleen 2022 geraamd.	

C. Vennootschapsbelasting

Specificatie taakvelden (bedragen x € 1.000)

Overzicht Vennootschapsbelasting	Realisatie 2020	Begroting 2021 na wijz.	Begroting 2022	Mutatie 2022 t.o.v. 2021 na wijz.	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten							
o.9 Vennootschapsbelasting	96 N	179 V	-	179 N	-	-	-
Totaal lasten	96 N	179 V	-	179 N	-	-	-
Baten							
o.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	-	-	-	-	-	-	-
Reserves							
o.10 Storting reserves	-	-	-	-	-	-	-
o.10 Onttrekking reserves	-	-	-	-	-	-	-
Totaal reserves	-	-	-	-	-	-	-
Saldo baten en lasten inclusief reserves	96 N	179 V	-	179 N	-	-	-

Verschillenanalyse 2022 t.o.v. 2021 (bedragen * € 1.000)

Overzicht Vennootschapsbelasting		
	Saldo baten en lasten inclusief reserves begroting 2021	179 V
diverse	AF: Incidentele baten en lasten jaar 2021	-
diverse	BIJ: Incidentele baten en lasten jaar 2022	-
	o.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	179 N
	Totaal mutaties 2022 t.o.v. 2021	179 N
	Saldo baten en lasten inclusief reserves 2022	-

Toelichting verschillen € 100.000 of meer

o.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

179 N

In 2021 is sprake van een meevaller van € 179.000 die niet structureel doorwerkt. Dit leidt in 2022 tot een verschil van € 179.000 N.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De lokale heffingen kunnen als volgt onderverdeeld worden:

1. Onroerendezaakbelastingen (OZB)
2. Rioolheffing
3. Reinigingsheffing
4. Leges
5. Leges Biesbosch
6. Lijkbezorgingsrechten
7. Haven- en kadegelden
8. Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting
9. Heffing bedrijveninvesteringzone (BIZ)
10. Marktgeden

In deze paragraaf zijn de bestaande beleidsuitgangspunten en -voornemens betreffende belastingen opgenomen en toegelicht. Hierbij worden voor de woonlasten de tarieven vermeld. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de mate van kostendekking van de verschillende producten bepaald wordt.

Tarievenbeleid

In het bestuursakkoord is als uitgangspunt benoemd dat wij streven naar kostendekkende tarieven voor gemeentelijke tarieven en diensten en producten behalve bij de grafrechten. In de kadernota van de begroting 2022 is aangegeven dat we de volgende uitgangspunten hanteren:

1. tarieven moeten kostendekkend zijn tenzij er een afwijkend raadsbesluit of een wettelijk maximum voor het betreffende tarief geldt;
2. wanneer de totaalopbrengst van verordening, minder dan kostendekkend is, worden de tarieven binnen die verordening verhoogd met 2% plus inflatie; vanaf de volgende bestuursperiode wordt ernaar gestreefd binnen één periode te groeien naar kostendekkendheid;
3. tarieven worden alleen verlaagd wanneer de geraamde opbrengst van alle in de betreffende belastingverordening voorkomende tarieven meer dan kostendekkend is;
4. er wordt aansluiting gezocht bij landelijk vastgestelde (maximum)tarieven;
5. alle tarieven worden jaarlijks met het inflatiepercentage verhoogd. Dit tenzij het totaal van de verordening daardoor meer dan 100% kostendekkend wordt. Voor 2022 wordt het CBS-percentage van 1,6 gehanteerd;
6. De uitgangspunten voor de toerekening van de kosten worden door het college bepaald binnen de kaders van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

Afwijkingen van dit beleid of beleidsontwikkelingen op het terrein van belastingen worden per belastingsoort vermeld.

Onroerendezaakbelastingen

De onroerende-zaakbelastingen van 2022 worden opgelegd op basis van de WOZ-waarde naar waardepeildatum 1 januari 2021. Ieder jaar worden de onroerende zaken opnieuw gewaardeerd zodat ieder jaar de tarieven opnieuw moeten worden vastgesteld en aangepast aan de wijziging van de waarde.

De basis voor het bepalen van het tarief is de begrote opbrengst 2022 inclusief het vastgestelde inflatiepercentage van 1,6% pBBP (Prijs Bruto Binnenlands Product. In de berekening van de opbrengst wordt vervolgens ook rekening gehouden met de areaalgroei (groei aantal objecten).

Rioolheffing

Het product riolering is een gesloten systeem. Met ingang van 1 januari 2021 zijn de verordeningen van de voormalige gemeenten geharmoniseerd. We hanteren zowel een rioolheffing voor gebruikers als voor eigenaren.

Bij de riolrechten gaan we in beginsel uit van 100% kostendekkende tarieven. De komende jaren laten we een aanzienlijk deel van de voorziening riolering terug vloeien naar de inwoners, zodat de harmonisatie van de tarieven geleidelijk plaatsvindt, waarbij de heffing gedurende een aantal jaren gelijk blijft behoudens inflatiecorrectie. De tarieven stijgen met de inflatiecorrectie van 1,6%.

Reinigingsheffingen

Het product afval is een gesloten systeem. We streven naar 100% kostendekking. Het product is momenteel niet kostendekkend. De tekorten worden gedekt uit een gevormde voorziening. De voorziening is momenteel niet groot genoeg om de tekorten op te vangen. De opbrengst van de afvalstoffenheffing moet met 15,95% stijgen om 100% kostendekking te halen. Het vastrecht wordt dan € 36,27 duurder en wordt € 190,73 in plaats van € 154,46. Dit zal worden verwerkt in de belastingvoorstellen.

Leges

De leges zijn niet kostendekkend en worden met 2% plus de inflatiecorrectie (pBBP) verhoogd.

Leges gehandicaptenparkeerkaarten

Op 13 juli 2021 heeft de raad de volgende motie aangenomen:

1. In beeld te brengen wat de onmogelijkheden en financiële consequenties zijn van het afschaffen van de leges voor de gehandicaptenparkeerkaart (GPK) en het geheel of gedeeltelijk compenseren van de kosten van het medisch onderzoek dat vereist is voor het verkrijgen van een gehandicaptenparkeerkaart, en daarbij rekening houdend met de financiële draagkracht van de doelgroep;
2. dit beeld aan de gemeenteraad te presenteren bij de aanbidding van de begroting begin oktober 2021, zodat de raad dit kan betrekken bij zijn afwegingen.

Huidige situatie

Jaarlijks worden circa 260 aanvragen in behandeling genomen, waarbij in ongeveer 250 gevallen een medisch advies vereist is. De tijdsbesteding per aanvraag is ca. 2,5 uur. De kosten voor de verstrekking van de GPK's komen hiermee op:

administratieve afhandeling: 2,5 uur x € 116,- x 260 aanvragen =	€ 75.400
kosten voor medisch onderzoek 250 x € 176,50 =	€ 44.125
Totaal:	€ 119.525

De leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een GPK bedragen € 49,80, indien nodig aangevuld met de kosten voor medisch advies van € 176,50. De opbrengsten zijn daarmee:

- leges GPK: 260 x € 49,80 =	€ 12.950
- leges medisch onderzoek: 250 x € 176,50 =	€ 44.125
- Totaal:	€ 57.075

Er is geen zicht op de inkomens- en vermogenssituatie van de aanvragers. Dit is geen criterium voor het al dan niet verstrekken van een GPK en mag daarom ook niet gevraagd worden.

Mogelijkheden en consequenties van afschaffen leges:

Geen legesheffing

Het is mogelijk om voor de aanvraag van GPK's in het geheel geen leges in rekening te brengen. In dat geval derft de gemeente ca € 57.000,- aan legesinkomsten. De kosten blijven bestaan, aangezien de verstrekking altijd via de gemeente verloopt en hier administratieve afhandeling voor nodig is en medisch onderzoek wettelijk verplicht is.

Bij een lager legestartief, of het laten vervallen van een van beide tarieven, derft de gemeente eveneens inkomen (afhankelijk van de keuze die hierin gemaakt wordt).

Afschaffen of verlaging van het tarief is daarnaast in strijd met het uitgangspunt uit de kadernota dat leges meer kostendekkend moeten worden gemaakt.

Kwijtschelding voor aanvragen met een minimuminkomen.

In onze gemeente is bepaald dat geen kwijtschelding wordt verleend voor de leges.

Geen leges bij een laag inkomen

Gemeenten mogen in hun belastingheffing geen rekening houden met het inkomen van de inwoners. Daarom is dit juridisch niet mogelijk.

Leges Biesbosch

De leges voor de Biesbosch betreft wordt geheven door Staatsbosbeheer namens de gemeenten Altena, Drimmelen en Dordrecht. De tarieven zijn in alle drie de gemeenten gelijk. Het betreft leges voor Vergunningen uit de Biesboschverordening. De opbrengst wordt geraamd op € 4.846,-. Dit betreft vooral de leges voor vergunningen om met passagiersschepen in de Biesbosch te mogen varen en voor het liggen van schepen op ligplaatsconcentraties. Voor een aantal vergunningen gold in 2021 een nihil tarief. Zoals reeds aangegeven in de kadernota zal in 2022 zal wel leges geheven gaan worden voor deze vergunningen. We streven naar 100% kostendekkendheid. In samenspraak met de andere Biesboschgemeenten wordt voorgesteld om de helft van de tariefstijging in 2022 te realiseren en de volgende stap in 2023. In 2023 zijn we dan 100% kostendekkend.

Lijkbezorgingsrechten

Bij de lijkbezorgingsrechten wordt niet gestreefd naar 100% kostendekking. De tarieven worden enkel met de inflatie verhoogd.

Haven- en kadegelden

Binnen onze gemeente wordt haven- en kadegeld geheven in de Beatrixhaven, Biesboschhaven en de RWS-haven (voormalig haventje Rijkswaterstaat). Bij de haven- en kadegelden kunnen alleen kosten worden verhaald die verband houden met het gebruik en genot van de havens en de kades. Het tarievenbeleid van het haven- en kadegeld is dat we streven naar 100% kostendekkendheid. De haven- en kadegelden zijn kostendekkend. De tarieven zullen daarom niet stijgen.

Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting

Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting zijn algemene dekkingsmiddelen en worden geheven voor het houden van verblijf door personen die niet ingeschreven zijn op een adres in de gemeente. Deze belastingen worden in rekening gebracht bij degene die, tegen betaling, gelegenheid tot verblijf biedt.

De tarieven worden in beginsel jaarlijks verhoogd met de inflatiecorrectie. Het huidige tarief is € 1,20. Vanuit de toeristische sector is een voorkeur voor tarieven die afronden op 5 eurocent. Reden waarom we een aantal jaren geen inflatiecorrectie hebben doorgevoerd. Als we de inflatiecorrecties van de afgelopen jaren bij elkaar optellen is nu het moment om u voor te stellen om de tarieven met 5 eurocent te verhogen.

Heffing bedrijveninvesteringszone (BIZ)

De BIZ-heffing is een verplichte bijdrage voor eigenaren en/of gebruikers van niet-woningen in een bepaald gebied. De heffing is bedoeld ter bekostiging van investeringen in dat gebied in bijvoorbeeld de leefbaarheid, de veiligheid, de ruimtelijke kwaliteit etc. Binnen onze gemeente zijn tot nu toe twee BI-zones actief. Het betreft de BIZ Bruine Kilhaven en de BIZ Centrum Werkendam. De BIZ-bijdrage is een bestemmingsbelasting. Het bedrag van de bijdrage gaat in de vorm van subsidie naar de BIZ-stichting die de investeringen uitvoert. Een BIZ geldt voor vijf jaar en kan dan eventueel, na een draagvlakmeting onder de eigenaren en/of gebruikers van de niet-woningen in het gebied, worden verlengd. Voor de BIZ Bruine-Kilhaven wordt eind 2021 een draagvlakmeting gedaan om deze BIZ te verlengen. Omdat het industrieterrein Kop van Brabant ook aansluit bij deze BIZ is door de betreffende BIZ stichting gekozen voor de naam BIZ Altena Werkendam.

Marktgeden

Uitgangspunt bij de marktgeden is een kostendekking van 100%. De marktgeden zijn niet kostendekkend en moeten ingevolge het tarievenbeleid met 2% plus inflatie worden verhoogd.

Belastingopbrengsten

De algemene heffingen hebben het karakter van een algemeen dekkingsmiddel. Dat wil zeggen dat de opbrengst vrij aanwendbaar is ter dekking van de algemene gemeentelijke kosten en aanvullend is op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De bestemmingsheffingen worden geheven ter volledige of gedeeltelijke compensatie van de kosten die de gemeente maakt bij de realisering en het onderhoud van die voorzieningen of verleende diensten. De opbrengsten zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Tabel Belastingopbrengsten 2022 (bedragen x € 1.000)

Heffing	2022
Algemene heffingen	9.943
OZB gebruikers niet-woningen	1.280
OZB eigenaren woningen	6.657
OZB eigenaren niet-woningen	1.859
Toeristenbelasting	147
Bestemmingsheffingen	16.651
BIZ *	78
Leges titel 1 **	648
Leges titel 2 ***	2.687
Leges titel 3 ****	18
Haven- en kadegelden	620
Marktgeden	40
Lijkbezorgingsrechten	879
Reinigingsheffingen	5.871
Reinigingsheffingen milieustations	307
Rioolheffing	5.503
Totaal	26.594

* BIZ: opbrengst wordt één op één uitgekeerd in de vorm van een subsidie.

** Leges titel 1: voornamelijk algemene dienstverlening (rijbewijzen, reisdocumenten, uittreksels, etc.).

*** Leges titel 2: voornamelijk fysieke dienstverlening (met name leges omgevingsvergunning).

**** Leges titel 3: voornamelijk leges APV en Europese dienstenrichtlijn.

Het Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) in Klaaswaal heft en int voor de gemeente Altena de onroerendezaakbelastingen (OZB), de heffing van niet-woningen in een bedrijven investeringszone (BIZ), toeristen- en watertoeristenbelasting, reinigingsheffing en rioolheffing.

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel wordt de belastingdruk weergegeven van een gemiddeld gezin in een eigen woning met een gemiddelde waarde van € 283.000 in het jaar 2021 en € 303.000 in het jaar 2022. Bij de berekening van de bedragen van rioolheffing wordt uitgegaan van een waterverbruik van 200m³. Bij de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van een gemiddeld aantal van 6 aanbiedingen van de 240 liter afvalcontainer.

Tabel Belastingdruk woningen (bedragen in euro)

	2021	2021	2021	2022
	Oosterhout	Gorinchem	Altena	Altena
OZB eigenaar woning*	263	319	282	286
Rioolheffing**	202	213	220	224
Afvalstoffenheffing***	335	316	237	273
Totaal lastendruk	800	848	739	783

Bij het Coelo is nog geen informatie beschikbaar over de gemeentelijke tarieven van 2022.

* Voor 2021 wordt bij de OZB uitgegaan van een gemiddelde waarde van € 283.000. Voor 2022 wordt een gemiddelde waarde van € 303.000 aangehouden. Bij Gorinchem en Oosterhout worden de bedragen van het Coelo aangehouden

** Bij Gorinchem en Oosterhout worden de bedragen van het Coelo aangehouden.

*** Bij de afvalstoffenheffing wordt voor wat betreft Altena uitgegaan van het vastrecht verhoogd met 6 aanbiedingen van een 240 liter afvalcontainer. Bij Gorinchem en Oosterhout wordt uitgegaan van de bedragen die het Coelo noemt.

Kwijtscheldingsbeleid

De belastingheffing en invordering is overgedragen aan SVHW in Klaaswaal. Kwijtschelding wordt daarom verleend via SVHW.

Door SVHW wordt de 100%-norm gehanteerd. Het betreft hier de bijstandsnorm. Voor AOW'ers worden de kosten van bestaan gesteld op 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen.

SVHW baseert zich op informatie van het Inlichtingenbureau. Dit bureau is een samenwerkingsverband van het ministerie van Sociale Zaken, de Rijksdienst voor het wegverkeer, de Rijksbelastingdienst en de VNG. Vrijwel alle kwijtscheldingsklanten hebben toestemming verleend om daar informatie op te vragen. De belastingplichtigen die op basis van die beoordeling kwijtschelding ontvangen hoeven geen aanvraagformulier in te dienen maar krijgen automatisch bericht.

Kostendekkendheid

Binnen de gemeentelijke begroting is een aantal producten opgenomen waarvan is bepaald dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Voorbeelden hiervan zijn de producten riolering, reiniging, marktgelden, begraafplaatsen en producten waarvoor leges worden geheven. Voor deze producten is een toelichting opgenomen ten aanzien van de wijze waarop de kostendekkendheid wordt bepaald. Deze toelichting is afgestemd op de vereisten in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Berekening van kostendekking legesverordening					2022
Altena					
Titel	1	2	3	Totaal	
Omschrijving	Algemene dienstverlening	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	Kosten / Kostendekking	
Baten en lasten taakvelden					
Lasten taakvelden incl. rente	755	1.059	205	2.019	
Baten taakvelden, excl. heffingen					
Netto kosten taakveld	755	1.059	205	2.019	
Toe te rekenen lasten					
Overhead incl. omslagrente	524	1.020	166	1.941	
BTW					
Totaal toe te rekenen lasten	524	1.020	166	1.941	
Totale lasten	1.297	2.079	371	3.960	
Baten heffingen	648	2.687	18	3.353	
Saldo	631 N	608 V	353 N	607 N	
Dekkingspercentage	51%	129%	5%	85%	

De in de Begroting 2021 opgenomen, voor de kostendekking van de legesverordening relevante, baten overschrijden de lasten niet. Het totale kostendekkingspercentage is 85%. Titel 1 is 51% kostendekkend. Titel 2 is 129% kostendekkend. Titel 3 is 5% kostendekkend. Bij het berekenen van de kostendekking worden alle relevante baten en lasten toegerekend. Deze baten en lasten worden geschoond voor onderdelen welke wettelijk niet toegerekend mogen worden aan de heffing.

Berekening van kostendekking Leges Biesbosch		2022
Altena		
Baten en lasten taakvelden		
Lasten taakvelden incl. rente		7
Baten taakvelden, excl. heffingen		0
Netto kosten taakveld		7
Toe te rekenen lasten		7
Overhead incl. omslagrente		0
BTW		0
Totaal toe te rekenen lasten		0
Totale lasten		7
Baten heffingen		5
Saldo		2 N
Dekkingspercentage		73%

De in de begroting 2022 opgenomen baten van de Leges Biesbosch overschrijden de lasten niet. Het kostendekkingspercentage is 73%. Alle relevante baten en lasten worden toegerekend. Deze baten en lasten worden geschoond voor onderdelen welke wettelijk niet toegerekend mogen worden.

Berekening van kostendekking Rioolheffing		2022
Altena		
Baten en lasten taakvelden		
Lasten taakvelden incl. rente		4.545
Baten taakvelden, excl. heffingen		249
Netto kosten taakveld		4.297
Toe te rekenen lasten		
Overhead incl. omslagrente		903
BTW		1.108
Totaal toe te rekenen lasten		2.011
Totale lasten		6.308
Baten heffingen		5.503
Saldo (te verrekenen met de egalisatievoorziening)		805 N
Dekkingspercentage		87%

De in de begroting 2022 opgenomen baten van de rioolheffing overschrijden de lasten niet. Het kostendekkingspercentage is 87%. Het tekort wordt gedekt uit de egalisatievoorziening. Alle relevante baten en lasten worden toegerekend. Deze baten en lasten worden geschoond voor onderdelen welke wettelijk niet toegerekend mogen worden.

Berekening van kostendekking Reinigingsheffing Altena	2022
Baten en lasten taakvelden	
Lasten taakvelden incl. rente	6.602
Baten taakvelden, excl. heffingen	2.086
Netto kosten taakveld	4.516
Toe te rekenen lasten	
Overhead incl. omslagrente	431
BTW	1.145
Totaal toe te rekenen lasten	1.576
Totale lasten	6.092
Baten heffingen	6.178
Saldo (te verrekenen met de egalisatievoorziening)	86 V
Dekkingspercentage	101%

De in de Begroting 2022 opgenomen, voor de kostendekking van de Reinigingsheffing relevante, baten overschrijden de lasten. Het totale kostendekkingspercentage is 101%. Het overschot gaat in de voorziening. Het percentage van de kostendekking is jaarlijks aan fluctuatie onderhevig. Alle relevante baten en lasten worden toegerekend. Deze baten en lasten worden geschoond voor onderdelen welke wettelijk niet toegerekend mogen worden.

Berekening van kostendekking Lijkbezorgingsrechten Altena	2022
Baten en lasten taakvelden	
Lasten taakvelden incl. rente	889
Baten taakvelden, excl. heffingen	
Netto kosten taakveld	889
Toe te rekenen lasten	
Overhead incl. omslagrente	415
BTW	
Totaal toe te rekenen lasten	415
Totale lasten	1.303
Baten heffingen	879
Saldo	398 N
Dekkingspercentage	67%

De in de Begroting 2022 opgenomen, voor de kostendekking van de Lijkbezorgingsrechten relevante, baten overschrijden de lasten niet. Het totale kostendekkingspercentage is 67%. Uitgangspunt voor het college deze kosten betaalbaar te houden en conform het bestuursakkoord niet te streven naar 100% kostendekking. Het kostendekkingspercentage is jaarlijks aan fluctuatie onderhevig. Alle relevante baten en lasten worden toegerekend. Deze baten en lasten worden geschoond voor onderdelen welke wettelijk niet toegerekend mogen worden.

Berekening van kostendekking Marktgeden Altena	2022
Baten en lasten taakvelden	
Lasten taakvelden incl. rente	33
Baten taakvelden, excl. heffingen	0
Netto kosten taakveld	33
Toe te rekenen lasten	
Overhead incl. omslagrente	13
BTW	0
Totaal toe te rekenen lasten	13
Totale lasten	47
Baten heffingen	40
Saldo	7 N
Dekkingspercentage	86%

De in de Begroting 2022 opgenomen, voor de kostendekking van de Marktgeden relevante, lasten overschrijden de baten. Het totale kostendekkingspercentage is 86%. De kostendekking is jaarlijks aan fluctuatie onderhevig. Alle relevante baten en lasten worden toegerekend. Deze baten en lasten worden geschoond voor onderdelen welke wettelijk niet toegerekend mogen worden.

Berekening van kostendekking Haven- en kadegelden Altena	2022
Baten en lasten taakvelden	
Lasten taakvelden incl. rente	479
Baten taakvelden, excl. heffingen	0
Netto kosten taakveld	473
Toe te rekenen lasten	
Overhead incl. omslagrente	143
BTW	0
Totaal toe te rekenen lasten	143
Totale lasten	622
Baten heffingen	620
Saldo	2 N
Dekkingspercentage	100

De in de Begroting 2022 opgenomen, voor de kostendekking van de Haven- en kadegelden relevante lasten overschrijden de baten niet. Het totale kostendekkingspercentage is (afgerond) 100%

Het kostendekkingspercentage is jaarlijks aan fluctuatie onderhevig. Alle relevante baten en lasten worden toegerekend. Deze baten en lasten worden geschoond voor onderdelen welke wettelijk niet toegerekend mogen worden.

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

€ 11.443.000

Risicowaarde

€ 21.140.000

Weerstandscapaciteit

1,84

Weerstandvermogen

Inleiding

De complexiteit van projecten waar gemeenten aan deelnemen, de veranderende rol van gemeenten in de maatschappij en ingrijpende veranderingen in wet- en regelgeving dwingen tot een groter risicobewustzijn. Het is dan van belang om zicht te hebben en te behouden op de risico's die zich manifesteren bij de uitvoering van gemeentelijke taken en om daarbij passende beheersmaatregelen te treffen. De gemeente Altena moet voldoende buffers hebben om deze risico's op te kunnen vangen. Deze paragraaf geeft inzicht in de verhouding tussen de risico's en het vermogen om deze risico's op te kunnen vangen.

Beleidskader en definities

Beleidskaders

- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- Nota Risicomanagement 2019
- Nota Reserves en voorzieningen 2019
- Herijking Reserves en voorzieningen 2020

Definities

De paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing geeft een indicatie in welke mate het vermogen van de gemeente Altena toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid moet worden aangepast. Het weerstandvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote lasten te dekken;
- b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Onder risicomanagement wordt het systematisch in kaart brengen van de risico's met het oog op de beheersing van de risico's verstaan. In deze paragraaf ligt de primaire focus op het financiële risico. Risicomanagement is geen statisch instrument, maar dient integraal onderdeel uit te maken van werkprocessen. Middels de Planning & Control-documenten wordt de gemeenteraad geïnformeerd over het weerstandvermogen. De risico's met betrekking tot verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf verbonden partijen.

Tot slot zijn in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing kengetallen in relatie tot de financiële positie van de gemeente Altena opgenomen alsmede een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen deze kengetallen.

Weerstandscapaciteit

Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen en wordt gevormd door de optelsom van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve en de stille reserves. Stille reserves worden bepaald door het verschil tussen boekwaarden en de actuele marktwaarden van bezittingen in aandelen en onroerend goed. Hierbij dient in acht te worden genomen dat niet alle stille reserves snel te gelde gemaakt kunnen worden. Bovendien neemt de toezichthouder deze reserves alleen mee bij de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit als de actuele marktwaarde reëel is onderbouwd, bijvoorbeeld door een officiële taxatie. Ook mag de stille reserve geen gebruiksnut meer hebben voor de gemeente en moet deze op korte termijn beschikbaar kunnen komen. Om deze redenen worden de stille reserves op nihil gesteld.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken over meerdere jaren. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de post onvoorzien, de onbenutte belastingcapaciteit en structurele begrotingsruimte.

De totale weerstandscapaciteit wordt als volgt berekend:

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2022
Vrij aanwendbaar deel algemene reserve (per 31-12-2022)	16.232
Stille reserves	0
<i>Incidentele weerstandscapaciteit (A)</i>	<u>16.232</u>
Onbenutte belastingcapaciteit	4.821
Onvoorzien	87
Structurele begrotingsruimte	0
<i>Structurele weerstandscapaciteit (B)</i>	<u>4.908</u>
Totale weerstandscapaciteit (A + B)	21.140

Risico-inventarisatie

Actualiteit

Hierna wordt ingegaan op risico's die te kwantificeren zijn. Vooraf is van belang een drietal zaken te benoemen die niet te kwantificeren zijn, maar wel impact kunnen hebben.

- Corona. De nog altijd voortdurende pandemie heeft op alle terreinen van de maatschappij grote impact. Ook onze gemeente wordt geraakt. Tot op heden kunnen onze kosten worden gedekt door de compensatie die vanuit het Rijk wordt verstrekt. Bij de aanpak van de crisis in 2020 hebben wij de korte, middellange en lange termijneffecten van COVID-19 voor ogen gehouden. Als het gaat om de korte termijneffecten is het vooral anticiperen op nieuwe maatregelen en recent het afbouwen van maatregelen. Waarbij er ook oog is voor het door laten draaien van de reguliere organisatie. Middellange- en lange termijneffecten van de crisis zijn er zeer zeker; vooral op economisch en sociaal-maatschappelijk gebied.
- Herijking gemeentefonds. Het verdeelmodel van het gemeentefonds wordt herijkt. Op dit moment is niet duidelijk wat de gevolgen van deze herijking voor de gemeente Altena zijn. Begin 2021 zijn voorlopige uitkomsten bekend gemaakt. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft de beheerders van het gemeentefonds laten weten meer tijd nodig te hebben voor het advies over de nieuwe verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. In een tussenbericht heeft de ROB de fondsbeheerders onlangs gevraagd om meer toelichting te geven bij de keuzes en effecten. Het verdeelvoorstel wordt door de fondsbeheerders daarom nog een keer kritisch tegen het licht gehouden. Na definitieve besluitvorming over de invoering van het verdeelvoorstel zal met de dan bekende gegevens nog een actualisatie plaatsvinden naar 1 januari 2023, het beoogde moment van invoering.
- Boekenonderzoek Belastingdienst 2017. Al enige tijd loopt een boekenonderzoek van de Belastingdienst over 2017 voor de drie voormalige gemeenten. De uitkomsten hiervan zijn nog niet duidelijk, financiële consequenties worden echter wel voorzien en zullen naar verwachting in de tonnen lopen. Deze zullen betrokken worden bij het opstellen van de Jaarrekening 2021.

Bepalen risicowaarde

Om tot een kwantificering van de risico's te komen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Kans. De kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet is afhankelijk van meerdere factoren. Om te komen tot een schaalverdeling worden de volgende categorieën gehanteerd:
 - klein (< 25%)
 - middel (> 25% - < 75%)
 - groot (> 75%)
- Financiële impact. De financiële impact geeft de financiële invloed aan die een risico kan hebben op de gemeentelijke exploitatie. In sommige gevallen is het lastig om de impact te bepalen, dan kan gebruik gemaakt worden van de volgende categorieën:
 - gering (< € 100.000);
 - beduidend (> € 100.000 - < € 500.0000);

- kritiek (> € 500.000).
- Risicowaarde. De risicowaarde wordt berekend door het percentage 'kans' te vermenigvuldigen met het maximale risicobedrag. Voor structurele risico's wordt de risicowaarde vermenigvuldigd met factor 2. De gedachtegang hierbij is dat 2 jaar voldoende is om passende maatregelen te treffen.

Toepassing van bovenstaande leidt tot het volgende overzicht van geïnventariseerde risico's. Zoals in de nota Risicomanagement 2019 is aangegeven worden de tien belangrijkste risico's weergegeven en toegelicht.

	Omschrijving	I / S	Bedrag (x € 1.000)	Kans	I	S
1	Gevolgen coronacrisis		PM	PM	PM	PM
2	Overschrijding budgetten WMO	S	1.250	50%		1.250
3	Aanbestedingsrisico's / prijsontwikkelingen	S	2.500	20%		1.000
4	Kwetsbaarheid bedrijfsvoering / formatiebudget	S	2.500	20%		1.000
5	Overschrijding budgetten Jeugdzorg	S	900	50%		900
6	Overschrijding budgetten uitkeringen / participatievoorzieningen	S	650	25%		650
7	Open-eindekarakter gemeenschappelijke regelingen	S	1.000	25%		500
8	Garantiestellingen	I	5.000	10%	500	
9	Extra bijdrage nazorg gesloten stortplaatsen	I	800	50%	400	
10	Faillissement van contractpartijen, met name in de jeugdzorg	I	1.000	40%	400	
	Totaal incidentele en structurele risicowaarde					6.600
	Overige risico's					4.843
	Totaal risicowaarde					11.443

* I = incidenteel / S = structureel

Toelichting

1. Coronavirus

Met stip op één als het gaat om risico's zijn uiteraard de gevolgen die de coronacrisis met zich meebrengt. Dit kan zich op een veelheid aan terreinen etaleren, bijvoorbeeld:

- Economie: verlies van banen, faillissement van bedrijven.
- Sociaal domein: hogere uitkeringen, meer inspanningen benodigd op re-integratiegebied, hogere zorgkosten. Langdurig thuiszitten leidt tot meer spanningen in de huiselijke sfeer, waardoor een groter beroep op jeugdzorg gedaan wordt.

- Leges en heffingen: lagere opbrengsten van leges omgevingsvergunningen, evenementenvergunningen en (water)toeristenbelastingen, hogere oninbaarheid bij opgelegde belastingaanslagen en verzonden facturen.
- Afval: er is substantieel meer afval naar de milieustations gebracht, deels betaald deels onbetaald.
- Interne organisatie: risico's op hoger ziekteverzuim en lagere productiviteit. Extra ambtelijke inzet nodig op het gebied van bijvoorbeeld handhaving, het uitvoering geven aan de rijksmaatregelen zoals de TOZO-regeling en ruimere openingstijden van de milieustations. Ook met betrekking tot ICT ontstaan risico's op het gebied van beschikbaarheid/continuïteit en veiligheid als gevolg van het thuiswerken.
- Subsidies / accommodaties: minder huuropbrengsten van vastgoed, zoals (sport)locaties, een mogelijk beroep van verenigingen op extra ondersteuning.

Het is vrijwel onmogelijk om een adequate inschatting te maken van de gevolgen van deze risico's voor onze gemeente, omdat dit heel sterk afhankelijk is van de duur van de pandemie en daarmee van de maatregelen. Veel van bovenstaande risico's zijn in meer of mindere mate al reeds in de 'reguliere' risicoanalyse onderkend. Waarbij nu wel opgemerkt moet worden dat de kans dat deze omstandigheden zich voordoen nu veel hoger zijn dan normaal. Om deze reden is de omvang van dit risico op PM gesteld.

2. Overschrijding budgetten WMO

Bij de WMO leiden landelijke ontwikkelingen tot grotere financiële risico's. De invoering van het zogenoemde abonnementstarief leidt enerzijds tot een lagere eigen bijdrage van de cliënten. Anderzijds heeft het een aanzuigende werking op cliënten die voorheen geen beroep deden op een WMO-voorziening en nu, vanwege de lage kosten, hier wel gebruik van gaan maken. Op langere termijn wordt het verdeelmodel WMO (begeleiding en beschermd wonen) herzien. Ook de toenemende extramuralisering van de zorg (langer thuis blijven wonen) leidt tot een toenemende complexiteit en kosten van de zorgvragen. In het voorjaar 2020 is naar aanleiding van de tekorten in het sociaal domein een reeks aan mogelijke maatregelen gepresenteerd.

3. Aanbestedingsrisico's / prijsontwikkelingen

De economie is zodanig aangetrokken dat bijvoorbeeld de bouwsector overspannen dreigt te worden. Hierdoor bestaat het risico dat aanbestedingen (veel) hoger geoffreerd worden dan begroot, dan wel dat er maar één aanbieder op een aanbesteding inschrijft. Daarnaast gelden voor (Europese) aanbestedingen strakke regels. Wanneer niet strikt aan deze regels voldaan is kunnen financiële risico's ontstaan. De gemeente Altena heeft het Inkoop- en aanbestedingsbeleid in 2019 vastgesteld. Ook zijn de algemene inkoopvoorwaarden geformuleerd. De coronacrisis heeft hierop mogelijk wel een dempend effect.

4. Kwetsbaarheid bedrijfsvoering / formatiebudget ontoereikend

Met de aantrekkende arbeidsmarkt is het minder gemakkelijk om geschikte medewerkers te vinden. Verder kunnen risico's in de bedrijfsvoering ontstaan door een bovengemiddeld niveau van het ziekteverzuim. De opbouw en samenstelling van het personeelsbestand kan eveneens een risico inhouden (vergrijzing, weglekken van kennis, etc.). Het is niet voorspelbaar wanneer en in welke mate dit risico zich voordoet en in welke mate een beroep gedaan moet worden op het inhuren van

medewerkers. De financiële consequenties van dit risico kunnen echter groot zijn. De hoogte van het budget voor inhuur wordt lopende het jaar nauwlettend bewaakt en afgezet tegen de uitgaven voor inhuur, om budgetoverschrijding te voorkomen. Er zullen het komend jaar nog extra inspanningen verricht moeten worden om het structureel goed functioneren van de organisatie te borgen.

5. Overschrijding budgetten Jeugdzorg

Net als veel andere gemeenten kampt Altena met budgetoverschrijdingen op het gebied van Jeugdzorg. Hoewel er zo realistisch mogelijk begroot wordt, hebben wij op dit gebied te maken met soms onvoorspelbare omstandigheden. Gedeeltelijk kent de jeugdzorg een open einde karakter. Ook kunnen individuele casussen leiden tot forse kostenposten. In samenwerking met de andere regiogemeenten wordt gewerkt aan een doorontwikkeling van de sturing- en beheersingsinformatie om de voorspelbaarheid van kosten te vergroten.

6. Overschrijding budgetten uitkeringen / participatievoorzieningen

Het gaat hierbij om het risico op fluctuaties in de gebundelde uitkering. De gemeente ontvangt van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie.

7. Openeind-karakter gemeenschappelijke regelingen

De gemeente kan geconfronteerd worden met financiële tegenvallers van verbonden partijen / gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente verplicht is bij te dragen in eventuele nadelige saldi. Hierop heeft de gemeente niet altijd (directe) invloed. Naast dit algemene risico ten aanzien van verbonden partijen, kunnen er ook specifieke risico's ten aanzien van één partij zijn.

8. Garantiestellingen

De gemeente staat garant voor betaling van rente en aflossing van geldleningen aan instellingen, stichtingen of verenigingen die een doel nastreven met een maatschappelijk belang. Hieronder vallen ook de leningen van woningcorporaties. Deze leningen zijn geborgd door het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw), de gemeente heeft een achtervangpositie. Ook voor garanties verstrekt door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (Nationale Hypotheekgarantie, NHG) van vóór 2011 heeft de gemeente een vergelijkbare achtervangpositie. Zowel het WSW als NHG hebben een hoge kredietwaardigheid.

9. Nazorg gesloten stortplaatsen

In 2020 zou de eeuwigdurende nazorg van de stortplaats Zevenbergen worden overgedragen aan de Provincie Noord-Brabant (PNB). Er is een geschil ontstaan over de omvang van het doelvermogen dat noodzakelijk is voor de eeuwigdurende nazorg. Partijen zijn onder voorwaarden overeengekomen gedurende 5 jaar onderzoek te doen naar het juiste doelvermogen. Afhankelijk van de uitkomst van dit onderzoek zullen de betreffende gemeenten, waaronder de gemeente Altena, mogelijk moeten bijstorten.

10. Faillissement contractpartijen, met name in de jeugdzorg

De afgelopen periode zien we zowel landelijk als ook in onze eigen regio dat er zorgaanbieders zijn die financieel in de problemen komen. Naast het feit dat het wegvallen van een zorgaanbieder een grote belasting is voor het zorglandschap, zien we dat er hoge frictiekosten bij komen kijken. Op basis van een aantal cases die zowel landelijk als regionaal hebben gespeeld wordt het risico op mogelijke frictiekosten bij het wegvallen van een jeugdzorg aanbieder ingeschat op een bedrag van € 400.000.

Overige risico's

Hierboven zijn de tien belangrijkste risico's benoemd. Naast deze tien risico's is nog een aantal andere (kleinere) risico's te onderscheiden. Deze kunnen variëren van risico's die samenhangen met onvoldoende toezicht op bouwactiviteiten tot risico's op het gebied van fraude bij aanvraag van inkomensvoorzieningen. Een belangrijk risico is ook de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State in het kader van de PAS (Programma Aanpak Stikstof). Onzeker is wat de impact voor projecten in de gemeente Altena is en wat de (financiële) consequenties hiervan zijn. Verondersteld wordt dat met deze risico's in totaal een bedrag van € 4.843.000 gemoeid is.

Frauderisico's

De frauderisicoanalyse is er op gericht de opzet, het bestaan en de werking van de beheersmaatregelen op het gebied van fraude en integriteit te signaleren en maatregelen te treffen. In het Interne Controleplan van de gemeente Altena is een beperkte risicoanalyse opgenomen. Daarnaast wordt in het kader van risicomangement in de tussentijdse verantwoordingsgesprekken van directie met teammanagers aandacht besteed aan (verwachte) risico's, waarbij ook frauderisico's aan de orde komen. Het streven is een uitgebreidere analyse op te stellen. Dit zal in 2022 worden afgerond.

Weerstandsvermogen

De weerstandsratio wordt bepaald door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de waarde van de geïnventariseerde risico's. De omvang van de weerstandscapaciteit bedraagt in 2022 € 21.140.000. Gegeven de totale omvang van de voor 2022 geïnventariseerde risico's van € 11.443.000 bedraagt de factor weerstandsvermogen in 2020 **1,84**.

Om de factor weerstandsvermogen te beoordelen kan gebruik gemaakt worden van de door de Universiteit Twente opgestelde waardering.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De voor de gemeente Altena berekende weerstandsratio valt in de categorie B en kan dus beoordeeld worden als ruim voldoende. De factor weerstandsvermogen ligt boven het door de gemeenteraad in de nota Risicomanagement vastgestelde minimum van 1,0. Dit minimum betreft een voorlopige streefwaarde, de intentie is om deze in de toekomst hoger te stellen.

De wijze waarop en de volgorde waarin de diverse componenten van de weerstandscapaciteit zullen worden ingezet, indien de risico's daadwerkelijk tot financiële lasten leiden, zullen afhankelijk zijn van de aard (incidenteel of structureel) en de omvang van de lasten. Omdat daarvoor een begrotingswijziging nodig zal zijn, wordt dit uiteindelijk door de gemeenteraad bepaald.

Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van de gemeente ruim voldoende is om de belangrijkste geïnventariseerde risico's (financieel) op te vangen. Dit ook mede gelet op de relatief kleine kans van de afzonderlijke risico's en het feit dat deze risico's geen verband met elkaar houden, waardoor de kans zeer gering is dat alle risico's zich gelijktijdig manifesteren.

Kengetallen

Op basis van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen worden voor de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. Deze kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente.

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	67,57%	90,1%	98,0%	115,5%	116,1%	116,1%
Netto schuldquote gecorrigeerd	62,64%	84,8%	94,1%	112,2%	113,4%	113,4%
Solvabiliteitsratio	31,86%	28,3%	25,5%	23,3%	23,1%	23,1%
Structurele exploitatieruimte	2,12%	-3,0%	3,2%	1,4%	1,7%	1,7%
Grondexploitatie	12,62%	0,3%	9,4%	9,6%	9,5%	9,5%
Belastingcapaciteit	-	102,0%	96,7%	96,7%	96,7%	96,7%

* In 2020 zijn voor de rioolheffing nog de verordeningen van de voormalige gemeenten toegepast, daarom is in 2020 nog sprake van verschillende tarieven. Er is daarom voor 2020 geen kengetal belastingcapaciteit voor Altena in de tabel opgenomen. Harmonisatie van de Verordening rioolheffing is in 2021 gerealiseerd.

Beoordeling kengetallen in relatie tot de financiële positie

Aan de kengetallen zijn door de toezichthouder geen normen verbonden, maar hebben wel een signaleringswaarde. Deze signaleringswaarden zijn als volgt.

Kengetal	Minste risico	Gemiddeld risico	Meeste risico
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit:	< 95%	95% - 105%	> 105%

Op basis van bovenstaande tabel kan geconcludeerd worden dat de kengetallen in de gemeente Altena zich in 2022 ten opzichte van de Begroting 2021 gunstig ontwikkelen.

De netto schuldquote wijkt qua realisatie 2020 fors af ten opzichte van de begroting. Hier ligt een combinatie van oorzaken aan ten grondslag:

1. Het saldo van de schulden en vorderingen is € 22,2 miljoen lager dan begroot; dit muteert 25,1% op de schuldquote. Dit is op hoofdlijnen te verklaren door vertraging in de uitvoering van investeringen en een positief jaarrekeningresultaat.
2. Het totaal saldo van de baten is € 17,8 miljoen hoger dan begroot; dit muteert 13,4% op schuldquote. Dit is op hoofdlijnen te verklaren door de Rijksbijdrage TOZO en verkoopopbrengsten grondexploitaties.

Vanaf 2022 staan de kengetallen voor de schuldquote en de solvabiliteit naar 'gemiddeld risico'. Er is sprake van een toenemende financieringsbehoefte. Dit hangt samen met het omvangrijke investeringsprogramma vanuit het verleden en als gevolg van investeringen in het kader van het IHP en de beheerplannen buitenruimte die vanaf 2021 in de begroting zijn opgenomen. De belastingdruk van de gemeente Altena ligt vanaf 2021 onder het landelijk gemiddelde. Dit wil zeggen dat er ruimte is om de belastingen te verhogen.

Toelichting op de kengetallen

Netto schuldquote

Het kengetal netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Met andere woorden, de schuldquote geeft aan of de gemeente nog investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt het kengetal netto schuldquote ook berekend exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter. Een hoge schuld kan veroorzaakt worden doordat afgesloten leningen worden doorgeleend. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn.

Solvabiliteitsratio

Onder de solvabiliteitsratio wordt het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal verstaan. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft inzicht in welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten en wordt uitgedrukt in een percentage. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Grondexploitatie

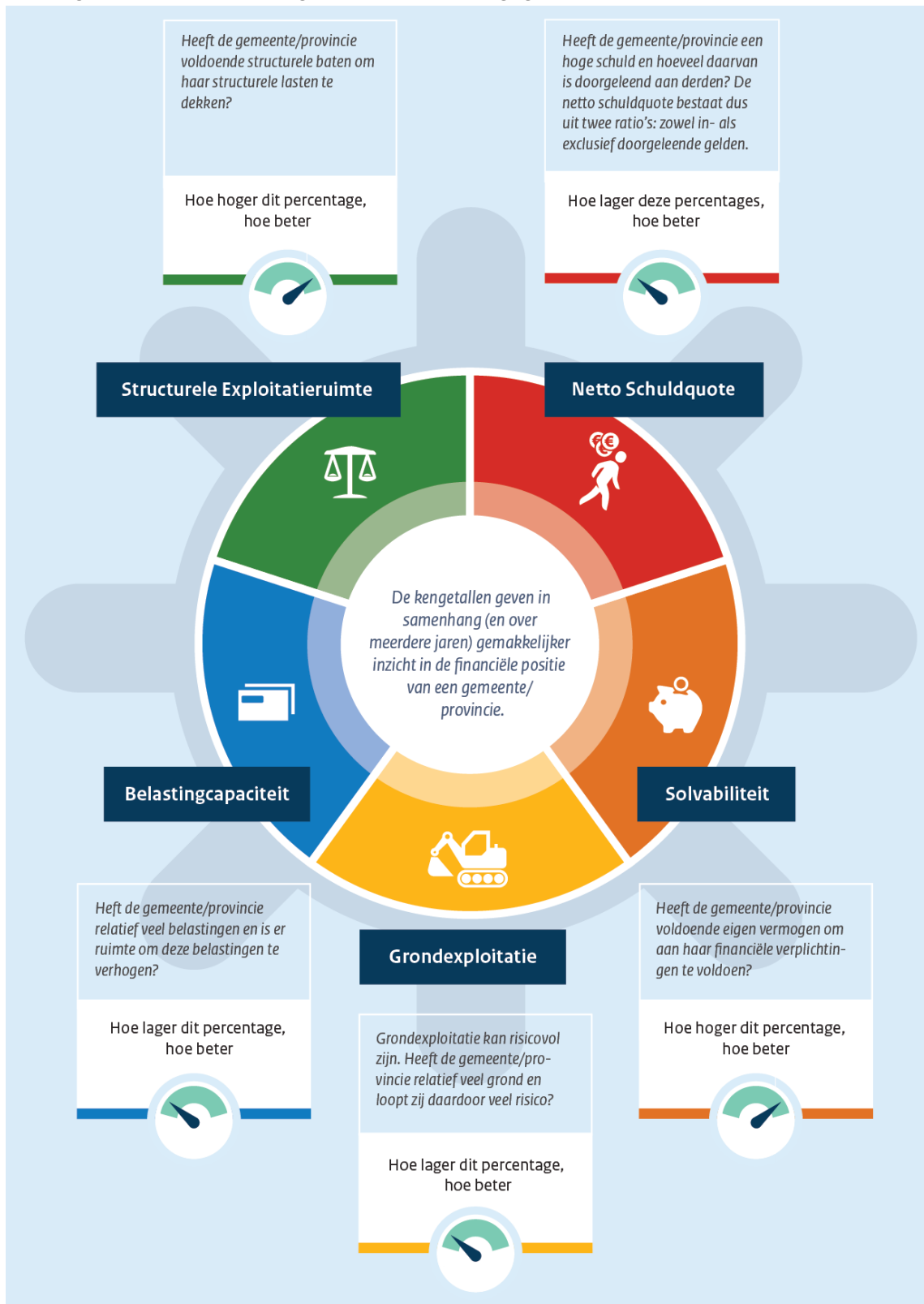
Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten en geeft daarmee inzicht in de waarde van de grondposities. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het

landelijk gemiddelde liggen. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

De kengetallen kunnen als volgt schematisch weergegeven worden:

Bron: Ministerie van BZK

(<https://kennisopenbaarbestuur.nl/thema/financi%C3%ABle-kengetallen-gemeenten-en-provincies/>)

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is aangegeven hoe wordt omgegaan met de gemeentelijke kapitaalgoederen in de vorm van wegen, civiele constructies, riolering, groen, openbare verlichting, speelplaatsen, sportvelden, baggeren en vastgoed.

Vanaf 2021 werkt de gemeente Altena met het door de raad vastgestelde Integraal Beheerkader Openbare Ruimte gemeente Altena 2021-2024. Dit kader gaat uit van de ambitie van een veilig, duurzaam en toegankelijk Altena. Daarmee is een belangrijk deel van het beheer van de openbare ruimte niet meer gebaseerd op de beheerplannen van de voormalige gemeenten en is een eerste stap gezet door een efficiënt beheerkader op te zetten voor de gehele gemeente Altena.

Op basis van deze beheerplannen zijn in 2021 diverse inspecties uitgevoerd en is een eerste tranche aan onderhoudswerkzaamheden gepland en uitgevoerd voor wegen, riolering en groen. Dat levert nieuwe inzichten op in de wijze waarop het onderhoud het beste kan worden uitgevoerd, het levert ook aanvullende informatie op over arealen, de kwaliteit van de kapitaalgoederen en de relatie met beleid op het gebied van klimaatadaptatie, duurzaamheid, energietransitie en circulariteit. Verder laten deze ervaringen zien op welke onderdelen we nog beheerkaders missen en/of kunnen aanvullen. In 2022 werken we daarom aan een herijking en aanvulling van de beheerplannen https://altena.raadsinformatie.nl/document/8864452/1/Raadsvoorstel_Beheer_Openbare_Ruimte

Het onderhoud van de kapitaalgoederen legt beslag op een aanzienlijk deel van de financiële middelen van de gemeente Altena. De kapitaalgoederen zijn verdeeld naar de categorieën:

1. Wegen
2. Riolering
3. Watergangen
4. Groen
5. Gebouwen

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens per kapitaalgoed ingegaan op de (beheer)plannen en de financiële consequenties.

Overzicht actuele kaders voor het begrotingsjaar 2022

Leeswijzer onderhoudsniveaus

A	hoog
B	basis
C	laag

Wegen	Beheerplan	Jaartal vaststelling	Kwaliteitsniveau	Financieel vertaald
Altena	is opgesteld	2020	B	Ja Voor begroting 2021 en latere jaren

Riolering	Beheerplan	Jaartal vaststelling	Kwaliteitsniveau	Financieel vertaald
Altena	Beleidsvisie riolering en water gemeente Altena	2017	N.v.t.	Ja in begroting 2021 en latere jaren
	Programma riolering	2022	N.t.b.	Bij vaststelling in 2022

Water	Beheerplan	Jaartal vaststelling	Kwaliteitsniveau	Financieel vertaald
Altena	Beleidsvisie onderdeel water	2021	N.v.t.	N.v.t. een financiële paragraaf
	Programma Water	2022	N.t.b.	Bij vaststelling in 2022
Groen	Beheerplan	Jaartal vaststelling	Kwaliteitsniveau	Financieel vertaald
Altena		2020	B met een plus voor de begraafplaatsen	Ja in begroting 2021 en latere jaren

Gebouwen	Beheerplan	Jaartal vaststelling	Kwaliteitsniveau	Financieel vertaald
Altena	Wordt opgesteld	2021	Conditieniveau 3 conform NEN2767, vergelijkbaar met Basis	Binnen bestaande middelen

Ambities voor 2022 - 2025

Wegen

Een nieuw beheer- en onderhoudsplan Wegen, inclusief financiële vertaling, wordt momenteel voorbereid en in 2022 voorgelegd aan de raad. Het nieuwe beheer- en onderhoudsplan zal dan gelden vanaf 2023.

Riolering

Het rioolbeheer is samengevat in het integraal beheerkader en de daaraan gekoppelde productbladen voor riolering en water. De basis hiervoor ligt in de vastgestelde Beleidsvisie riolering en water Altena. Momenteel zijn we in het beheerbestand Geovisia ingevoerde gegevens aan het verbeteren. Door hier vervolgens de uitgevoerde rioolinspecties aan te koppelen, krijgen we in 2022 beter inzicht in de overall kwaliteit van de riolering. Door dit te koppelen aan het wegbeheerprogramma, maken we een investeringsplanning voor rioolvervangingen. Dit dient als basis voor het opnieuw doorrekenen van het kostendekkingsplan in 2022/2023, om zodoende het begrote verloop van de rioolheffing te herijken. Met de verbeterde gegevens in Geovisia actualiseren we tot en met 2024 de berekeningen van de riolering van voormalige gemeenten Aalburg en Woudrichem (Werkendam was nog vrij recent doorgerekend, in 2016). Bij deze berekeningen wordt de kans op wateroverlast getoetst aan de doelen uit onze beleidsvisie en aan de praktijkervaringen. Waar nodig worden op basis van de berekeningen dan verbeteringsmaatregelen opgesteld, waarbij ook gekeken wordt naar koppelkansen met de hiervoor genoemde vervangingen op basis van inspecties. Dit is dan mede input voor de investeringsplanning in de jaren daarna. Op basis van de door de gemeenteraad in 2022 vast te stellen Omgevingsvisie gaan we werken aan een Omgevingsprogramma riolering, eventueel integraal met water.

Watergangen

Als input voor de Omgevingsvisie is inmiddels de Bouwstenennotitie Klimaat, water en groen opgesteld waarin eveneens de visie ten aanzien van water is opgenomen. Hierdoor wordt geen beleidsvisie oppervlaktewater separaat opgesteld, waarover de raad in mei 2021 is geïnformeerd. Een aantal onderdelen van deze bouwstenennotitie zijn/worden uitgewerkt in uitwerkingsbeleid en beheerplannen. Om dit te bundelen wordt dit overzichtelijk te samen gebracht in het zogenaamde Programma Water.

Groen

Medio 2021 zijn wij gestart met een beleidsplan bomen. Hierin worden visie, ambities en doelstellingen op het gebied van groen, bomen en het kapbeleid van de gemeente vastgelegd.

Gebouwen

In 2021 wordt het strategisch vastgoedbeleid geformuleerd en ter vaststelling aangeboden. Op basis van dit beleidsstuk stellen we vervolgens in 2022 een transitieplan op en starten we met de implementatie.

De landelijke duurzaamheidsambities hebben grote invloed op het gemeentelijk vastgoed en daarom werken we in 2022 aan een plan om deze ambities waar te maken. We onderzoeken hierin de mogelijkheden, leggen vast welke maatregelen er per gebouw nodig zijn en brengen de financiële impact in beeld.

Paragraaf Financiering

€ 105 miljoen

Financieringsbehoefte

€ 1,2 miljoen

Externe rentelasten

€ 11,9 miljoen

Kasgeldlimiet

Inleiding

De financieringsparagraaf is bedoeld om inzicht te geven in de ontwikkelingen rond de meerjarige gemeentelijke financiering en het beleid dat hierop door de gemeente wordt gevoerd. Tevens is deze paragraaf bedoeld om de risico's die daarbij worden gelopen in beeld te brengen en aan te geven hoe getracht wordt om deze risico's te beheersen.

Het Treasurybeleid van de gemeente Altena is gericht op de ondersteuning van de publieke taak van de gemeente en heeft een risicomijdend en voorzichtig karakter. Uitgangspunten zijn:

- het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden;
- het beschermen van gemeentelijke vermogens – en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido, Ruddy, respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

De relevante beleidskaders waarbinnen het Treasurybeleid plaatsvindt staan hieronder vermeld.

- Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO 2001)
- Nota Reserves en Voorzieningen (2019)
- Treasurystatuut (2019)

Externe rentelasten / rentebaten

De externe rentelasten bedragen in totaal € 1,2 miljoen. Deze hebben betrekking op rente van de langlopende geldleningen. De externe rentebaten hebben betrekking op de terug ontvangst van rentes van verstrekte geldleningen aan derden en bedragen voor 2022 € 160.000.

Rente grondexploitatie

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het toegestaan om de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen door te berekenen aan Bouwgronden In Exploitatie (BIE). Het rentepercentage is bepaald door het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Voor 2022 is dit rentepercentage berekend op 0,73 %.

Omslagrente

In het BBV is opgenomen dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. De berekeningsmethode is in het BBV voorgeschreven. De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Voor 2022 is het omslagpercentage berekend op 0,5 %.

Renteresultaat

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Bedrag
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.197
Externe rentebaten	-160
Saldo door te rekenen externe rente	1.037
Rente die aan de grondexploitatie doorberekend moet worden	149
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld toegerekend moet worden	341
Totaal door te rekenen externe rente	547
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-
Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	547
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (via renteomslag)	823
Renteresultaat op het taakveld Treasury	276

Financieringsbehoefte

De financieringspositie geeft de financieringsbehoefte van de gemeente aan. De gemeente Altena maakt gebruik van totaalfinanciering. De financieringsbehoefte voor de jaren 2022-2025 die is opgenomen in deze begroting is € 105 miljoen. Afhankelijk van de nieuwe investeringen die gepleegd worden, zal dit bedrag daarop aangepast moeten worden.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk. Tegelijkertijd hoeft het Rijk dan minder geld te lenen op de financiële markten waardoor de

staatsschuld daalt. Bij schatkistbankieren worden de tegoeden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Tot een bepaald bedrag mogen gemeenten hun overtollige financiën wel buiten de schatkist van het Rijk houden. Voor de gemeente Altena bedraagt dit drempelbedrag in 2022 2 % van het begrotingstotaal. Dat is € 2,8 mln. Tegoeden boven dit bedrag dienen afgestort te worden naar de schatkist. Per 1 juli 2021 is dit percentage gewijzigd van 0,75% naar 2%.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende financieringsmiddelen (looptijd < 1 jaar) aangetrokken mogen worden. De kasgeldlimiet stelt daarmee een grens aan het te lopen renterisico op de korte schuld. Als de kasgeldlimiet overschreden wordt, moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden (looptijd > 1 jaar). De kasgeldlimiet wordt jaarlijks vastgesteld en heeft een omvang van 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten. Voor de gemeente Altena bedraagt de kasgeldlimiet in 2022 € 11,9 miljoen ofwel maximaal € 11,9 miljoen mag met kort geld gefinancierd worden.

Renterisiconorm

Evenals bij de korte schuld is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten als gevolg van renteschommelingen bij lange financieringen een belangrijk uitgangspunt. Om de effecten van deze schommelingen te beheersen is in de wet Fido de renterisiconorm opgenomen. Deze heeft tot doel renterisico's op de vaste schuld te beheersen door het aanbrengen van een spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille. Door de langlopende financiering te realiseren binnen de kaders van de renterisiconorm wordt het renterisico van de langlopende schuld op verantwoorde wijze beheerst. De ruimte op de renterisiconorm voor de gemeente Altena is in 2022 € 18,5 miljoen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022
Basisgegevens renterisiconorm	
Renteherzieningen op leningen o/g	0
Renteherzieningen op leningen u/g	0
Te betalen aflossingen	9.498
Renterisico	9.498
Begrotingstotaal 2022	140.448
Het bij Min. Regeling vastgestelde %	20%
Renterisiconorm	28.090
Toets renterisiconorm	
Ruimte renterisiconorm	18.592

Paragraaf Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

In 2022 gaan we verder met het waarmaken van onze organisatiefilosofie. De focus blijft liggen op kwaliteitsverbetering en aansluiting houden bij de ontwikkelingen in de buitenwereld. Flexibiliteit en wendbaarheid blijven de komende jaren belangrijke thema's. In 2021 hebben medewerkers inzicht gekregen in de ontwikkelingen in hun functie, team en organisatie. In de tweede helft van 2021 is aandacht besteed aan het ontwikkelen van teamagenda's, het prioriteren hiervan en het ontwikkelen van medewerkers om hen duurzaam inzetbaar te houden. Deze ontwikkeling wordt doorgezet en vervolg aan gegeven in 2022. Persoonlijke ontwikkeling in de vorm van formeel en informeel leren krijgt nadrukkelijk aandacht. Medewerkers krijgen de mogelijkheid om inzicht te krijgen in hun talenten en hoe ze regie kunnen nemen om deze verder te ontwikkelen en in te zetten. De coronamaatregelen hebben geleid tot een digitale stroomversnelling. In 2022 zal de nieuwe visie op werken tot "het nieuwe normaal" leiden. Onze huisvesting zal worden aangepast op de nieuwe visie op werken. Daarnaast blijft er aandacht voor teamontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling van het leidinggevend kader.

Uitgangspunt bij de organisatieontwikkeling zijn de zes bouwstenen uit de organisatiefilosofie: strategie, structuur, cultuur, systemen, managementstijl en personeel.

Personeel en Organisatie

In 2022 ligt de focus op het verder professionaliseren van de organisatie, het team en het individu. De organisatiefilosofie is hier leidend. Belangrijke onderwerpen zijn: het introduceren van het HR huis, verdere implementatie van strategische personeelsplanning en talentmanagement, het starten van een nieuwe groep (Young) Professionals, het optimaliseren van recruitment methodieken, introductie nieuw recruitmentsysteem, introductie begrip en uitwerking thema Duurzaam Inzetbaarheid.

In 2022 wordt het vernieuwde personeel- en salarisadministratie systeem gebruikt. Dit brengt verdere verbetering t.a.v. HR analytics.

Financiën | Planning en control

In 2022 worden als onderdeel van de reguliere P&C-cyclus de Jaarrekening 2021, de Kadernota 2023, de Eerste en Tweede Bestuursrapportage 2022 alsmede de Begroting 2023 en de Meerjarenraming 2024-2026 opgesteld.

Aan het verder optimaliseren van de vormgeving en presentatie van de P&C-producten wordt ook in 2022 aandacht besteed. In 2022 wordt de uitbreiding van controle (controleren) naar control (sturen

en beheersen) voortgezet. Interne controlewerkzaamheden worden niet alleen gebruikt voor de (externe) verantwoording, maar nadrukkelijk ook om te kunnen leren en daarmee interne werkprocessen verder te verbeteren.

Binnen het totaal van het risicomanagement blijft de aandacht ook gericht op frauderisicomanagement. In 2022 zal het beleid voor het voorkomen van fraude en integriteitsschendingen verder uitgewerkt worden.

Juridische zaken en kwaliteitszorg

Ook in 2022 zal de focus op juridisch gebied gericht zijn op een meer structurele ontwikkeling en borging van de juridische kwaliteit van de gemeentelijke organisatie. Behalve de inzet van juridische deskundigheid bij specifieke vragen zal daarvoor met name gezocht worden naar mogelijkheden om via (interne) opleiding en ondersteuning, de juridische kwaliteit in de breedte van de organisatie te borgen.

Naast de zorgvuldige behandeling van juridische bezwaar- en beroepsprocedures en het voorkomen van onnodige vertraging, zal met name ook ingezet worden op het voorkomen van procedures, dan wel het onnodig voortslepen daarvan.

Informatiemanagement

Operationele zaken

Na een succesvolle ICT-migratie wordt er stevig ingezet om optimaal gebruik maken van de nieuwe mogelijkheden in 2020 en de ervaringen met de software en hardware in 2021.. We willen steeds meer tijdonafhankelijk werken en vragen meer van de digitale middelen om het flexibeler werken te ondersteunen. Efficiency, gebruikersgemak en informatieveiligheid zijn hierbij belangrijke kernwaarden en kunnen tegelijk op gespannen voet tot elkaar staan.

Vanwege de voortdurende hoge mate van thuiswerken wordt de digitale werkplek wat betreft technische architectuur herzien. We maken momenteel gebruik van een divers client landschap bestaande uit Thin Clients (op de fysieke kantoorlocatie) gecombineerd met Notebooks (mobiele werkplekken). Met name bij deze laatste vraagt beheer een extra uitdaging. De notebooks worden momenteel beperkt centraal beheerd, noch kunnen deze consistent worden bijgewerkt door o.a. het veelvoudig extern werken. Aanvullend is er een veranderende behoefte met betrekking tot de werkwijze van de medewerkers mede in relatie tot de inzet van Office 365. De ambitie is dat de nadruk verschuift van centraal werken (in een centrale Citrix desktop) naar een meer decentrale werkwijze, waarin de notebooks een grotere rol spelen. Uiteraard moet de nieuwe oplossing beheersbaar en daarnaast veilig zijn.

Zaakgericht werken

Met het zaakstelsel gaan wij een volgende fase in. De basis is nu op orde en in het vervolg leggen we de focus op het verbeteren van de dienstverlening aan bedrijven en inwoners door eenvoudige en snellere afhandeling van aanvragen. Om efficiënter te werken zullen we de kernapplicaties

zaakgericht koppelen aan het zaakstelsel waarmee geautomatiseerde dossiervorming plaats kan vinden. De Omgevingswet maakt onderdeel uit van deze fase.

We richten een digitaal loket in, waarbij we onderzoeken of het Antwoordportaal als Klant Contact Systeem geschikt is om in te zetten. We integreren hierin de kanalen en zorgen voor een efficiënte informatie- en adviesfunctie in het KCC.

Verder sluiten we aan bij de ontwikkeling van digitale formulieren. We zorgen dat het proces van aanvraag (via e-formulier) tot beschikking en levering voor deze producten volledig digitaal en transparant voor de aanvrager verloopt.

Informatiebeveiliging

Na de opstelling van het gemeentelijke informatiebeveiligingsbeleid is gestart met de uitvoering. De gemeente heeft als doel om te voldoen aan de de Baseline Informatiebeveiliging. In de afgelopen jaren is gewerkt aan de implementatie van ruim 900 beveiligingsmaatregelen en hebben we opzet en bestaan voor meer dan 90% aangetoond. In de komende jaren zal de nadruk liggen om de maatregelen aantoonbaar in werking te hebben. Dit vertaalt zich in aanpassing processen en de controle daarop. De Interne Controle (IC) en de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) wordt door verschillende personen uitgevoerd volgens de juiste functiescheiding. De VIC is, afhankelijk van de aard van de controle, belegd bij de controller informatiebeveiliging, de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en/of de Chief Information Security Officer (CISO). De controller informatiebeveiliging ziet toe op de algehele naleving en uitvoering van dit intern controleplan.

Via een jaarlijkse PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) wordt het beleid geactualiseerd en aangepast. Jaarlijks wordt namelijk via ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) verantwoording afgelegd aan de gemeenteraad (horizontaal), maar ook aan toezichthoudende instanties, zoals ministeries, Logius, BKWI. De gemeente Altena wordt door een onafhankelijke auditor getoetst of het informatiebeveiligingsbeleid aan deze landelijke normen voldoet. Aanvullend worden testen uitgevoerd, bijvoorbeeld een penetratietest en een uitwijktest, aangevuld met phishing mails. Belangrijk aspect is om de organisatie breed mee te nemen in de ontwikkeling van een goede bewustwording terzake van de informatiebeveiliging. Ook blijven we vol inzetten op de preventie, d.w.z. dat we actief gaan monitoren op verdachte zaken en mogelijke lekken in software en systemen.

Informatievoorziening sociaal domein

De komende jaren zal de informatievoorziening voor het Sociaal Domein stap voor stap worden doorontwikkeld. In het begin zal de focus liggen op de informatievoorziening rondom één gezin, één plan, één regisseur. Een belangrijke randvoorwaarde om plaats en tijd onafhankelijk samen te werken in het Sociaal Domein is de digitalisering van Archief. Hiermee wordt gestart zodra de informatievoorziening rondom één gezin, één plan, één regisseur in productie is.

Recent is begonnen met de implementatie van een regiesysteem. Het regiesysteem faciliteert in de wens om regie te voeren en samen te kunnen werken met alle betrokkenen in de keten, inclusief de burger. Voor een betere samenhang tussen de applicaties intern, is bij de invoering van het regiesysteem, gekozen om de applicatie van Jeugd onder te brengen bij dezelfde leverancier als Participatie en WMO.

Binnen het sociaal domein is er een sterke behoefte aan informatieverstrekking over de verstrekte voorzieningen en kengetallen voor Altena. In de vorm van een intern dashboard is dat gerealiseerd per wettelijke voorziening (WMO, Participatie en Jeugd). De vervolgstap is om deze data te uniformeren, te verbeteren en te verrijken, zodat het mogelijk wordt om met behulp van andere bronnen een voorspellend model te ontwikkelen.

Documentatie informatievoorziening (DIV)

Toegang tot verplaatst archief

Gezien de omvang van het archiefbestand 'Gemeentebestuur Werkendam 201-2018' (105 m1) is de bewerking uitbesteed aan het bedrijf VHIC uit Rijswijk ZH. De uitvoering van deze werkzaamheden liggen op koers.

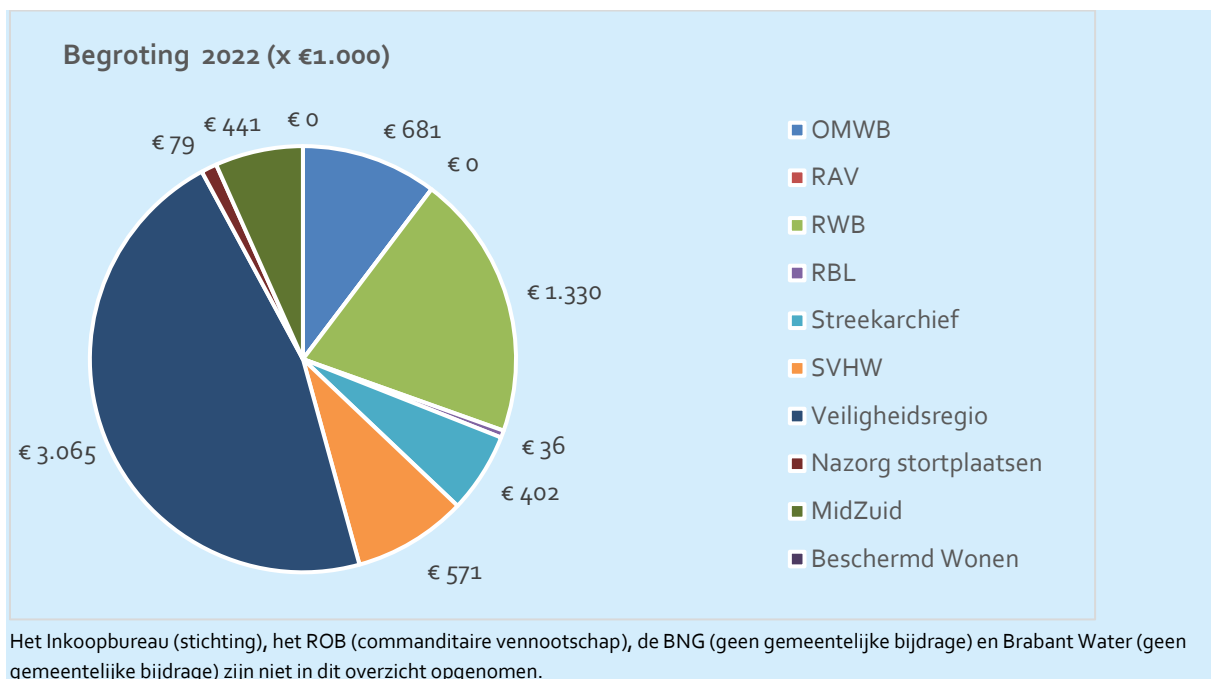
Toezicht op archiefbeheer

Voor het Team Informatie gelden de volgende aandachtspunten:

- Het kwaliteitssysteem in praktijk brengen
- Een overzicht maken van de archiefbescheiden van de gemeente
- Beleid opstellen ten aanzien van digitale archiefbescheiden
- Cluster informatiemanagement betrekken bij aanschaf nieuwe software en conversies en migraties
- Starten met vernietiging van digitale archiefbescheiden en de archiefbescheiden uit de series dagdozen die daarvoor in aanmerking komen
- Theorie en praktijk van vervanging op elkaar aan laten sluiten.

De voortgang wordt maandelijks gemonitord. Conform het opgestelde SMART-verbeterplan wordt getracht deze aandachtspunten eind 2021/begin 2022 grotendeels gerealiseerd te hebben.

Paragraaf Verbonden Partijen

Beleidskader

- Nota Verbonden Partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbindt. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.'

Financieel belang

Er is sprake van een 'verbonden partij' als de gemeente geen verhaalsmogelijkheden heeft als de partij failliet gaat, of als de gemeente aansprakelijk wordt gesteld indien de partij haar verplichtingen niet nakomt. Bij leningen en garantstellingen is dus geen sprake van een verbonden partij: de gemeente behoudt juridische verhaalsmogelijkheden als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat hier om overdrachten (subsidiën).

Bestuurlijk belang

Er is sprake van een 'verbonden partij' als een wethouder, een raadslid of een ambtenaar van de gemeente, namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt.

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheidsregio MWB Brandweer
2. Streekarchief
3. GGD West-Brabant incl. deel Jeugdzorg
4. RAV Brabant Midden-West-Noord
5. GR MidZuid
6. GR Regio West Brabant
7. Stichting Inkoop bureau West-Brabant
8. SVHW
9. GR Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
10. Bureau Leerplicht
11. Nazorg stortplaatsen
12. Beschermd wonen (m.i.v. 1-1-2022)

Vennootschappen en coöperaties

13. Regionaal Ontwikkelbedrijf (ROB)
14. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
15. Brabant Water N.V.

	Naam	Veiligheidsregio								
1	Doelstellingen Zorg voor veiligheid: crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.									
2	Activiteiten • Doorontwikkelen crisismanagement • Zelfredzaamheid / samenredzaamheid • Informatiemanagement/ informatiebeveiliging • Risicobeheersing									
3	Meerjarendoelen gemeente Het continueren en doorontwikkelen van de crisisorganisatie van Altena die voldoet aan de wettelijke verplichtingen op basis van de Wet op de Veiligheidsregio's en het regionaal crisisplan (RCP). Een organisatie die inspeelt op de regionale en landelijke ontwikkelingen en zich waar nodig aanpast.									
4	Publiek belang, c.q. reden waarom gemeente participeert Wettelijke verplichting.									
5	Financieel belang gemeente Onderstaand de deelnemersbijdrage aan de Veiligheidsregio voor de periode 2022 – 2025.									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3.065.401</td> <td>3.119.352</td> <td>3.169.262</td> <td>3.225.675</td> </tr> </tbody> </table>	2022	2023	2024	2025	3.065.401	3.119.352	3.169.262	3.225.675	
2022	2023	2024	2025							
3.065.401	3.119.352	3.169.262	3.225.675							
6	Ontwikkelingen De Veiligheidsregio wil zich in de toekomst richten op <u>Artificial intelligence</u> , <u>automotive</u> en de kracht van <u>social media</u> . Zij wil dat bij een melding van een incident ook beeldmateriaal wordt meegestuurd en informatie dat al te vinden is uit openbare informatiebronnen. Hierop wordt de wijze en snelheid van alarmeren en informatie- uitwisseling aangepast. Tevens wil zij kijken of er ook mogelijkheden bestaan om burgers sneller te bereiken en in te zetten bij het voorkomen en bestrijden van risico's. Daarnaast gaat de Veiligheidsregio zich meer richten op <u>klimaatverandering</u> en de <u>energietransitie</u> . Iedereen wordt zich steeds meer bewust van het belang van duurzaamheid en de risico's als extreme droogte of juist (te) veel water. Tot slot is er een aantal <u>maatschappelijke ontwikkelingen</u> waar de Veiligheidsregio zich op richt of gaat richten: kwetsbare groepen, individualisering en zelfredzaamheid, Generatie Z (hoe hou je vrijwilligers bij de brandweer) en weerbare samenleving.									
7	Risico's * Verplichtingen die voortvloeien uit wetgeving; * Realisatie Landelijke samenwerking meldkamer (LSM) * Grootschalige incidenten (Covid-19)									
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging Burgemeester maakt deel uit van het Algemeen Bestuur.									
9	Deelnemende gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenberg, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.									
10	Vestigingsplaats/ centrumgemeente Tilburg									

	Naam	Veiligheidsregio
11	Omvang eigen vermogen 1-1-2022	€ 14.392.000
	Omvang vreemd vermogen 1-1-2022	€ 37.065.000
	Omvang eigen vermogen 31-12-2022	€ 14.098.000
	Omvang vreemd vermogen 31-12-2022	€ 38.356.000
12	Omvang van het financiële resultaat 2022	€ 0

	Naam	Streekarchief
1		Het doel van het Streekarchief – zoals verwoord in de gemeenschappelijke regeling – is driedig: 1. de zorg voor en het beheer van de naar de archiefbewaarpplaats overgebrachte archiefbescheiden; 2. het toezicht op het beheer van de niet-overgebrachte bescheiden van de gemeenten en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden alsmede [op] de werkzaamheden verbonden aan de voorbereiding van de overbrenging van de niet-overgebrachte archiefbescheiden; 3. het vanuit een centrale archiefbewaarpplaats bevorderen van lokaal en streek historisch onderzoek.
2	Activiteiten	Vanuit de bevordering van aandacht voor regionaal erfgoed en cultuurhistorie, worden permanent activiteiten aangekondigd op de homepage van het Streekarchief (http://www.salha.nl/).
3	Meerjarendoelen gemeente	Op 10 juli 2020 is het beleidsplan voor de periode 2020-2022 vastgesteld. Het beleidsplan is eigenlijk een logische voortzetting van het bestaande beleid. Enkele saillante punten zijn de digitalisering van bouwdoSSIers, implementatie hotspots en het incorporeren in de organisatie van de nieuwe archiefwet 2021 met name voor wat betreft de verkorting overbrengingstermijn van 20 tot 10 jaar. De digitalisering van bouwdoSSIers komt terug in een tweetal items, dienstverlening en website. Sinds enkele jaren beijvert het Streekarchief Land van Heusden en Altena zich om de naar de archiefbewaarpplaats overgebrachte bouwdoSSIers – die behoren tot de meest opgevraagde archiefstukken – te digitaliseren en via het internet beschikbaar te stellen. Bij B&W-besluit dd. 15 december 2020 heeft het college een bijdrage toegezegd van € 156.267,= voor de digitalisering van bouwdoSSIers. De structurele kosten voor beheer en hosting van de bestanden komen uiteraard voor rekening van het Streekarchief. Voor zowel de inwoners als de medewerkers van de gemeente Altena levert deze investering een aantal voordelen op: • Doordat de informatie digitaal beschikbaar is, is het niet langer noodzakelijk om doSSIers fysiek op te laten halen bij het Streekarchief in Heusden. • De dienstverlening aan de burgers van Altena wordt vergroot, omdat zij niet langer naar Heusden hoeven te reizen om de doSSIers in te zien. Het Streekarchief is begin 2021 reeds gestart met het laten digitaliseren van de bouwdoSSIers. Naast de reguliere overheidsinformatie is elke gemeente vanaf 2017 verplicht een hotspotmonitor op te stellen. De hotspotmonitor helpt een gemeente om van tevoren vast te stellen welke gebeurtenissen bijzondere betekenis hadden en waarover meer informatie moet worden bewaard. Het is heel belangrijk om je in deze tijd van digitale informatie al zo intensief met recente historie bezig te houden. Want als we de informatie over belangrijke gebeurtenissen in de gemeente nu niet goed vastleggen en bewaren in onze systemen, kan die daar morgen al verdwenen zijn. Concreet gaat het bijvoorbeeld om gebeurtenissen die maatschappelijke beroering veroorzaakten en/of veel aandacht kregen in de media. De komende tijd moet op basis van de beschrijvingen van de hotspots een analyse worden uitgevoerd: waar binnen de organisatie bevindt zich informatie over deze gebeurtenissen? Bij de voorbereiding van de overbrenging van jongere archiefbestanden na een periode van 10 in plaats van de huidige 20 jaar moet de – eventuele beperking van – de openbaarheid nauwkeurig getoetst moet worden. De complexiteit en omvang van besluitvorming over openbaarheid bij overbrenging neemt toe: jonger archief (dus meer beperkingen), meer gebruik van beperkingsgrond onevenredige bevoordeling of benadeling van betrokkenen (dus complexer).

	Naam	Streekarchief								
4	Publieke belang , c.q. reden waarom gemeente participeert Het beheer van de naar het Streekarchief overgebrachte archieven en het toezicht op de niet-overgebrachte archieven. Met het laatste wordt bedoeld het toezicht door de streekarchivaris op de naleving van wettelijke regels met betrekking tot de vorming en het beheer van de archieven door de gemeente.									
5	Financieel belang gemeente Onderstaand de deelnemersbijdrage aan het Streekarchief voor de periode 2022 - 2025.									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>402.354</td> <td>403.480</td> <td>403.480</td> <td>402.514</td> </tr> </tbody> </table>	2022	2023	2024	2025	402.354	403.480	403.480	402.514	
2022	2023	2024	2025							
402.354	403.480	403.480	402.514							
6	Ontwikkelingen De huisvesting: Naar aanleiding van vragen bij het opstellen van de zienswijzen begroting 2022 van het Streekarchief is er ambtelijk telefonisch contact geweest met de Streekarchivaris. De kwestie is als volgt: het hoofdgebouw en de twee depots in Heusden en Zaltbommel kosten veel geld. Daarnaast lopen de huurcontracten van de twee depots af in 2025. Zaltbommel zal gesloopt worden, dus er is depotruimte nodig. Nu zijn drie verspreide locaties niet zo handig (i.v.m. brand en het regelen van klimaat, etc.), dit kan efficiënter en mogelijk goedkoper. Deze kwestie is tijdig op tafel gelegd, maar dit proces heeft nu nog weinig vorm. Er wordt momenteel nagedacht over mogelijkheden, zoals het huren van een depot of zelfs het verhuizen van de front office. Er zijn meerdere scenario's denkbaar, maar de streekarchivaris moet deze eerst schetsen en berekenen, alvorens deze te bespreken tijdens de bestuursvergaderingen. Het plan is om dit na de raadsverkiezingen verder op te pakken. Er moet geanticipeerd worden bij voorkeur door middel van een PIOFACH-analyse (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting). Met behulp van een PIOFACH-analyse kan de impact binnen de organisatie van het streekarchief worden bepaald. Mogelijk wordt hierbij aangehaakt aan het traject CO2 Prestatieladder. Hierin brengen we onze CO2-voetafdruk in kaart en formuleren we maatregelen om de voetafdruk te gaan verkleinen.									
7	Risico's Een belangrijk punt van aandacht is de auteursrechtelijke bescherming van een gedeelte van de collectie van het Streekarchief. De Auteurswet bepaalt dat het auteursrecht op een werk 70 jaar na het overlijden van de maker vervalst. Het Streekarchief moet zijn website op korte termijn in lijn brengen met de geldende auteursrechtelijke bepalingen, enerzijds door actief te streven naar regelingen met afzonderlijke auteursrechthouders en de informatie over auteursrechten aan te vullen en te actualiseren, anderzijds door een aantal afbeeldingen te verwijderen. Dit heeft met name consequenties voor het via de website aanbieden van foto's, films, bouwtekeningen en kranten.									
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging Burgemeester E. Lichtenberg (algemeen en dagelijks bestuur) en wethouder J.P. Tanis (algemeen bestuur).									
9	Deelnemende gemeenten Altena, Heusden en Waalwijk									
10	Vestigingsplaats / centrumgemeente Heusden									
11	Omvang eigen vermogen 01-01-2022	€ 234.268								
	Omvang vreemd vermogen 01-01-2022	€ 1.529								
	Omvang eigen vermogen 31-12-2022	€ 230.498								
	Omvang vreemd vermogen 31-12-2022	€ 1.929								
12	Omvang van het financiële resultaat 2022	€ 0								

Naam		GGD West Brabant									
1	Doelstellingen De GGD is - met inachtneming van het bepaalde in de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) en andere relevante wetgeving op het terrein van de openbare gezondheidszorg - belast met het uitvoeren van gezondheid beschermende en -bevorderende maatregelen, waaronder het voorkomen en vroegtijdig opsporen van ziekten. Ambities waar zij in 2019 aan werkt, zijn; 1. Een gezondere en veiligere leefomgeving 2. Verdere structuurverbetering bestrijding infectieziekten 3. Datagedreven publieke gezondheid 4. Aanpak sociaaleconomische gezondheidsverschillen en leefstijl 5. Verder doorpakken met jeugdgezondheidszorg										
2	Activiteiten Uitvoeren van gezondheid beschermende en -bevorderende maatregelen, waaronder het voorkomen en vroegtijdig opsporen van ziekten.										
3	Meerjarendoelen gemeente In 2019 zijn nieuwe meerjarendoelen vastgesteld in samenwerking met inwoners en betrokken partners.										
4	Publieke belang, c.q. reden waarom gemeente participeert De gemeente is op basis van de Wpg verplicht een GGD te hebben en deze in stand te houden. Alvorens besluiten te nemen die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de collectieve gezondheid, vragen burgemeester en wethouders advies aan de GGD.										
5	Financieel belang gemeente De gemeente betaalt een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage, die is opgebouwd uit een bijdrage voor basistaken, jeugdgezondheidszorg 0 –4 jarigen en gemeente specifieke afspraken (bijvoorbeeld huisvesting jeugdgezondheidszorg). Daarnaast worden markt taken (zoals inspecties technische hygiënezorg) afgenomen op factuurbasis. Onderstaand de deelnemersbijdrage aan de GGD voor de periode 2022 – 2025 inclusief 1e begrotingswijziging 2022. <table border="1"> <thead> <tr> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2.243.041</td> <td>2.267.369</td> <td>2.302.286</td> <td>2.337.741</td> </tr> </tbody> </table>	2022	2023	2024	2025	2.243.041	2.267.369	2.302.286	2.337.741		
2022	2023	2024	2025								
2.243.041	2.267.369	2.302.286	2.337.741								
6	Ontwikkelingen De GGD heeft 'opstaan voor kwetsbaren' haar speerpunt gemaakt en focust zich op sociaaleconomische gezondheidsverschillen. In 2019 is er speciale aandacht voor het voorbereiden van de invoering van de nieuwe omgevingswet. En voor het doorpakken van onze lessons learned uit de integrale campingaanpak Fort Oranje, en de rol van de GGD als crisisorganisatie (met ketenorganisaties) hierin. Met ingang van 1 januari 2019 is een deel van de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma gedecentraliseerd, en wordt uitgevoerd door de GGD. Verhogen van de vaccinatiegraad is een van de doelstellingen.										
7	Risico's Bekostiging van het RVP liep tot 1 januari 2019 via de Rijksbegroting, vanaf 1 januari 2019 is de bekostiging overgeheveld naar de gemeenten. De berekening is indicatief voor zowel de totale omvang alsmede het deel dat de GGD als uitvoerder van de gemeenten nodig heeft voor het aandeel kinderen en jongeren dat zij vaccineert. Het uitgangspunt is dat voor de bekostiging één op één uitgegaan wordt van de het bedrag dat door het rijk richting de gemeenten wordt gedecentraliseerd. Een risico voor de (activiteiten van) de GGD is het personeelstekort in de (jeugd)gezondheidszorg.										
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging Wethouder S.R. Sheikkariem										

	Naam	GGD West Brabant
9	Deelnemende gemeenten Regio West-Brabant (18 gemeenten)	
10	Vestigingsplaats/ centrumgemeente Breda	
11	Omvang eigen vermogen 01-01-2022	€ 5.410.000
	Omvang vreemd vermogen 01-01-2022	€ 10.500.000
	Omvang eigen vermogen 31-12-2022	€ 5.317.000
	Omvang vreemd vermogen 31-12-2022	€ 10.500.000
12	Omvang van het financiële resultaat 2022	€ 0

Naam		Regionale ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord	
1	Doelstellingen	- Het instellen en in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening ten behoeve van het werkgebied West-, Midden-Brabant en Brabant Noord; - Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg ten behoeve van het werkgebied MWN; - Het vaststellen en (doen) uitvoeren van het Regionaal Ambulance Plan van het werkgebied MWN; - Het (doen) leveren van een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen Midden/West-Brabant (GHOR) ten behoeve van de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Hulpverleningsdienst Brabant-Noord.	
2	Activiteiten	(Mobiele) zorg die beroepsmatig wordt verleend aan een patiënt met een aandoening of letsel. Het gaat om spoedeisende of geplande ambulancezorg.	
3	Meerjarendoelen gemeente	Terugbrengen van het overschrijdingspercentage.	
4	Publiek belang, c.q. reden waarom gemeente participeert	Zorgdragen voor goede spoedeisende hulp voor burgers.	
5	Financieel belang gemeente	RAV ontvangt geen bijdrage van de gemeente, alle activiteiten worden gefinancierd door de zorgverzekeraars.	
6	Risico's	Groeiend personeelstekort in de (spoedeisende) gezondheidszorg, en de toenemende productie.	
7	Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder S.R. Sheikkariem	
8	Deelnemende gemeenten	Regio West Brabant (46 gemeenten).	
9	Vestigingsplaats/ centrumgemeente	Den Bosch	
10	Omvang eigen vermogen	1-1-2022	€ 13.664.000
	Omvang vreemd vermogen	1-1-2022	€ 13.995.000
	Omvang eigen vermogen	31-12-2022	€ 13.406.000
	Omvang vreemd vermogen	31-12-2022	€ 12.245.000
11	Omvang van het financiële resultaat 2022		€ 0

	Naam	GR MidZuid								
1	Doelstellingen	MidZuid heeft tot doel in haar rechtsgebied de Wsw uit te voeren. Vanaf 1 januari 2015 is de toegang tot de Wsw afgesloten. De op dat moment bestaande Wsw dienstverbanden blijven gehandhaafd. Daarnaast voert MidZuid op verzoek van de gemeenten arbeidsre-integratie uit. Vanaf 1 januari 2017 zijn gemeenten verplicht om nieuw beschut werk aan te bieden aan inwoners die hiervoor geïndiceerd worden.								
2	Activiteiten	Het bieden van aangepaste arbeid aan belanghebbenden met een dienstverband Wsw. Daarnaast kunnen op verzoek van de gemeenten personen geplaatst worden op een nieuwe beschut werk baan en participatiebanen. Op verzoek van o.a. gemeenten voert GR MidZuid ook re-integratieopdrachten uit.								
3	Publiek belang	Voor de verplichte uitvoering van de Wsw taak en het uitvoeren van nieuw beschut werk wordt deelgenomen in de GR MidZuid.								
4	Financieel belang gemeente	Financieel belang voor de gemeente is gelegen in een zo laag mogelijke bijdrage in het tekort van de GR MidZuid. Ook is het streven om een zo laag mogelijke aanvullende bijdrage beschikbaar te stellen per Wsw-werknemer. Deelnemersbijdrage periode 2022 – 2025								
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>440.597</td> <td>409.062</td> <td>354.742</td> <td>331.453</td> </tr> </tbody> </table>	2022	2023	2024	2025	440.597	409.062	354.742	331.453
2022	2023	2024	2025							
440.597	409.062	354.742	331.453							
5	Risico's	Op grond van de Wgr zijn de deelnemende gemeenten verplicht om een in enig jaar geleden verlies aan te zuiveren. In de begroting is rekening gehouden met mogelijke aanspraken om bij te dragen in de verliezen.								
6	Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder P.C. Jorritsma-Verkade en wethouder J.P. Tanis.								
7	Deelnemende gemeenten	Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout.								
8	Vestigingsplaats	Oosterhout								
9	Omvang eigen vermogen 1-1-2022	€ 2.642.000								
	Omvang vreemd vermogen 1-1-2022	€ 6.463.000								
	Omvang eigen vermogen 31-12-2022	€ 1.495.000								
	Omvang vreemd vermogen 31-12-2022	€ 6.967.000								
10	Omvang van het financiële resultaat 2022	€ 0								

Naam		Regio West Brabant (RWB)								
1	Doelstellingen Primair doel is door de samenwerking bij bovengemeentelijke beleidsmatige en strategische vraagstukken een bijdrage te leveren aan het realiseren van gemeentelijke en regionale doelstellingen.									
2	Activiteiten De focus van de bestuurlijke samenwerking van de 17 gemeenten van Regio West-Brabant (RWB) ligt op het <u>versterken van het economisch vestigingsklimaat</u>. Daartoe is het actieprogramma RWB 2019 – 2023 opgesteld. De activiteiten zijn ondergebracht in vier pijlers: Arbeidsmarkt, Economie, Mobiliteit en Ruimte. De activiteiten hebben betrekking op het beter aansluiten van vraag- en aanbod op de arbeidsmarkt en het terugdringen van tekorten op de arbeidsmarkt, het versterken van de economische structuur, het verstevigen van economische netwerken, het versterken van de infrastructuur (wegen, water spoor) het bevorderen van duurzame alternatieven voor de woon-werkverkeer en transport (openbaar Vervoer, fiets, multimodaal vervoer) en ruimtelijke opgaven als voorzien in voldoende ruimte voor economische ontwikkeling, het versterken van de stedelijke as, vitaal platteland en versterken van natuur en recreatie. De gemeente Altena participeert actief in de activiteiten van de regio West-Brabant. De inzet gaat vooral op de onderwerpen en thema's die voor Altena van belang zijn, zoals: versterking van het maritieme cluster (binnen de speerpuntsector Maintenance), circulaire economie en agrofood, vitaal platteland, voldoende bedrijventerreinen, versterking natuur en recreatie, mobiliteit (A27, beter openbaar vervoer).									
3	Meerjarendoelen gemeente Binnen de regio West Brabant werken we aan: • behartigen van de belangen van de regio bij andere overheden • samenwerking tussen gemeenten onderling • bevorderen van de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen.									
4	Publiek belang, c.q. reden waarom gemeente participeert De ontwikkelingen die tegenwoordig op de gemeenten afkomen maken dat een gemeente het niet meer alleen kan. Samenwerking met andere gemeenten en andere partners in de regio is noodzakelijk. Dit zorgt voor bestuurskracht, zaken kunnen efficiënter en effectiever worden opgepakt en we krijgen hierdoor een stevigere positie t.o.v. provincie en rijk.									
5	Financieel belang gemeente Door bijdragen aan apparaatskosten, programmakosten en een onderzoek- en ontwikkelfonds kan de vastgestelde Strategische Agenda West-Brabant worden uitgevoerd. De berekening van de financiële bijdragen gebeurt op basis van inwoneraantal. Onderstaand de deelnemersbijdrage aan de RWB voor de periode 2022 – 2025. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.330.138</td> <td style="text-align: center;">1.348.358</td> <td style="text-align: center;">1.423.639</td> <td style="text-align: center;">1.448.510</td> </tr> </tbody> </table> In de hier vermelde bedragen is in de begroting van de RWB voor de onderdelen Regioarcheologie, Netic en Careernet uitgegaan van een prognose. De doorbelasting zal plaatsvinden op basis van de werkelijke kosten.	2022	2023	2024	2025	1.330.138	1.348.358	1.423.639	1.448.510	
2022	2023	2024	2025							
1.330.138	1.348.358	1.423.639	1.448.510							
6	Risico's In zowel de jaarrekening als in de begroting worden de risico's beschreven. Deze risico's zijn niet geprioriteerd. De RWB heeft, conform de Nota Verbonden Partijen, geen weerstandsvermogen. Wel is een reserve gevormd om de grootste personele risico's op te vangen.									

	Naam	Regio West Brabant (RWB)
7	Bestuurlijke vertegenwoordiging Wethouder J.M. van Oosten, wethouder S.R. Sheikkariem, wethouder J.P. Tanis, wethouder P.C. Jorritsma-Verkade	
8	Deelnemende gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht, Zundert.	
9	Vestigingsplaats/ centrumgemeente Etten-Leur	
10	Omvang eigen vermogen 1-1-2022	€ 650.000
	Omvang vreemd vermogen 1-1-2022	€ 7.669.000
	Omvang eigen vermogen 31-12-2022	€ 609.000
	Omvang vreemd vermogen 31-12-2022	€ 7.669.000
11	Omvang van het financiële resultaat 2022	€ 0

	Naam	Stichting Inkoopbureau West-Brabant
1	Doelstellingen	De Stichting Inkoopbureau West-Brabant heeft ten doel: de deelnemers aan de stichting te ontzorgen (in de ruimste zin van het woord) op het gebied van inkoop.
2	Activiteiten	De dienstverlening vanuit de Stichting Inkoopbureau West-Brabant is gericht op de professionalisering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van elke deelnemende gemeente. De kernactiviteiten zijn te omschrijven als: het begeleiden en uitvoeren van zowel individuele als gezamenlijke inkoop- en aanbestedingstrajecten, het opstellen van inkoopplannen, het uitvoeren van inkoopscans en –evaluaties, het mede helpen opstellen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid, het uitvoeren van contractmanagement en natuurlijk het fungeren als vraagbaak/ helpdesk op het gebied van inkoop en aanbesteding binnen een gemeente.
3	Meerjarendoelen gemeente	Zie doelstellingen ad 1.
4	Publieke belang , c.q. reden waarom gemeente participeert	- Vergroten inkoopexpertise - Behalen inkoopvoordelen door samen met anderen opdrachten in de markt te zetten
5	Financieel belang gemeente	€ 160.934. Dit is de in de begroting 2022 opgenomen bijdrage voor het Inkoopbureau.
7	Risico's	Geen.
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder J.M. van Oosten
9	Deelnemende gemeenten/ organisaties	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goes, Halderberge, Hoekse Waard, ISHW, Kapelle, Moerdijk, Noord-Beveland, , Reimerswaal, , Rucphen, Steenbergen, , Tholen, Woensdrecht, Zundert.
10	Vestigingsplaats/ centrumgemeente	Etten-Leur
11		Het Inkoopbureau heeft geen eigen vermogen, maar wel een langlopende schuld aan de deelnemers van de stichting.

	Naam	Samenwerking Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)								
1	Doelstellingen	De uitvoering van de heffing en inning van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van WOZ (waardebepaling onroerende zaken), BAG (basisregistratie adressen en gebouwen) en WKPB (wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen). Dit tegen een laag kostenniveau.								
3	Meerjarendoelen gemeente	Een kwalitatief goede uitvoering van heffing en inning van gemeentelijke belastingen en van de Wet WOZ, de Wet BAG en de WKPB. Dit tegen een laag kostenniveau.								
4	Publiek belang, c.q. reden waarom gemeente participeert	Kostenbesparing ten opzichte van uitvoering door de eigen organisatie.								
5	Financieel belang gemeente	Kosten 2022: € 600.000. Deelnemersbijdrage periode 2022 – 2025 <table border="1" data-bbox="279 734 882 819"> <thead> <tr> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>600.000</td> <td>606.000</td> <td>614.000</td> <td>621.000</td> </tr> </tbody> </table>	2022	2023	2024	2025	600.000	606.000	614.000	621.000
2022	2023	2024	2025							
600.000	606.000	614.000	621.000							
7	Risico's	Er is een risico op een verlies aan belastingopbrengst wanneer de kwaliteit van SVHW te wensen overlaat. De kwaliteit van SVHW moet tenminste 'naar behoren' zijn. Naar oordeel van de Waarderingskamer is de kwaliteit op dit moment 'goed'. Er is een risico dat een wijziging in jurisprudentie of belastingwetgeving leidt tot een niet geraamd verlies aan opbrengst.								
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder J.P. Tanis								
9	Deelnemende gemeenten en overige deelnemers	Alblasserdam, Albrandswaard, Altena, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hardinxveld-Giessendam, Hellevoetsluis, Hoeksche Waard, Krimpenerwaard, Lansingerland, Nieuwkoop, Westvoorne, Waterschap Hollandse Delta.								
10	Vestigingsplaats/ centrumgemeente	Klaaswaal / Hoeksche Waard								
11	Omvang eigen vermogen 1-1-2022	€ 700.000								
	Omvang vreemd vermogen 1-1-2022	€ 1.541.000								
	Omvang eigen vermogen 31-12-2022	€ 700.000								
	Omvang vreemd vermogen 31-12-2022	€ 1.451.000								
12	Omvang van het financiële resultaat 2022	€ 0								

Naam		Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant													
1	Doelstellingen De Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB) streeft er naar om, als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur, een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving voor de regio Midden- en West Brabant. Daarvoor zet de OMWB in op: 1. het verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving door het verbeteren van processen en producten; 2. een eenduidige en gelijke behandeling voor bedrijven en burgers: 'level playing field'; 3. het verbeteren van de efficiency.														
2	Meerjarendoelen gemeente Bestuurlijk via AB en ambtelijk via accountmanagement regie houden op en sturing geven aan de verplichte uitvoering door de OMWB.														
3	Publiek belang, c.q. reden waarom gemeente participeert Er is sprake van een verplichting op 3 niveaus: 1. Uitvoering; in samenwerking door een omgevingsdienst 2. Taken; minimaal de basismilieutaken 3. Samenwerkingsvorm; gemeenschappelijke regeling zie verder onder 1.														
4	Financieel belang gemeente Onderstaand de deelnemersbijdrage voor de gemeente Altena aan de OMWB voor de periode 2022 – 2025. <table border="1"> <thead> <tr> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>681.211</td> <td>679.898</td> <td>678.561</td> <td>692.539</td> </tr> </tbody> </table>	2022	2023	2024	2025	681.211	679.898	678.561	692.539						
2022	2023	2024	2025												
681.211	679.898	678.561	692.539												
5	Risico's De afgelopen jaren zijn de risico's van de OMWB prominent in beeld gekomen. Daar zijn diverse verbetermaatregelen op gezet en er zijn belangrijke stappen gezet om de risico's te kunnen beheersen. Een ander risico is de invoering van de Omgevingswet en alle bijkomende aspecten, waarbij op dit moment gekeken wordt naar de impact over het gebied van samenwerking, taakverdeling, juridische aspecten, financiën, e.d.														
6	Bestuurlijke vertegenwoordiging Wethouder R.J. van Vugt is lid van het AB.														
7	Deelnemers 25 Midden- en West-Brabantse gemeenten en provincie Noord Brabant (Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze-Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Heusden, Loop op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert).														
8	Vestigingsplaats Tilburg														
9	<table> <tbody> <tr> <td>Omvang eigen vermogen</td> <td>1-1-2022</td> <td>€ 1.843.000</td> </tr> <tr> <td>Omvang vreemd vermogen</td> <td>1-1-2022</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Omvang eigen vermogen</td> <td>31-12-2022</td> <td>€ 1.993.000</td> </tr> <tr> <td>Omvang vreemd vermogen</td> <td>31-12-2022</td> <td>€ 0</td> </tr> </tbody> </table>	Omvang eigen vermogen	1-1-2022	€ 1.843.000	Omvang vreemd vermogen	1-1-2022	€ 0	Omvang eigen vermogen	31-12-2022	€ 1.993.000	Omvang vreemd vermogen	31-12-2022	€ 0		
Omvang eigen vermogen	1-1-2022	€ 1.843.000													
Omvang vreemd vermogen	1-1-2022	€ 0													
Omvang eigen vermogen	31-12-2022	€ 1.993.000													
Omvang vreemd vermogen	31-12-2022	€ 0													
10	Omvang van het financiële resultaat 2022	€ 0													

Naam		Regionaal Bureau Leerplicht									
1	Doelstellingen Het doel van het aansluiten bij het regionale administratiesysteem is het creëren en bijhouden van een volledige en sluitende leerplicht- en RMC administratie van 5 tot 23 jaar voor de gehele regio West-Brabant ter uitvoering van de wettelijke taken en ter ondersteuning van de uitvoering van de leerplichtwet.										
2	Meerjarendoelen gemeente Het RBL blijft de leerplichtadministratie uitvoeren voor de gemeente Altena. In de nabije toekomst worden geen andere doelen voorzien dan hierboven benoemd.										
3	Publieke belang, c.q. reden waarom gemeente participeert Het aansluiten bij het RBL voor de leerplichtadministratie heeft als voordeel dat de leerplichtambtenaren van de gemeente zich met name kunnen focussen op de uitvoering van de leerplichtwet en de bijkomende zorg voor kinderen en jongeren. Bovendien is er een eenduidige administratie in de gehele regio West-Brabant wat verantwoording aan het ministerie makkelijker maakt.										
4	Financieel belang gemeente Onderstaand de deelnemersbijdrage voor de periode 2022 – 2025 <table border="1" data-bbox="272 840 874 925"> <thead> <tr> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>35.819</td> <td>36.345</td> <td>37.207</td> <td>37.859</td> </tr> </tbody> </table>			2022	2023	2024	2025	35.819	36.345	37.207	37.859
2022	2023	2024	2025								
35.819	36.345	37.207	37.859								
5	Risico's Er zijn momenteel geen risico's te benoemen. Er zijn duidelijke afspraken tussen het RBL en de gemeente over de taken die het RBL of de gemeente zelf oppakt.										
6	Bestuurlijke vertegenwoordiging Wethouder S.R. Sheikkariem										
7	Deelnemende gemeenten De 18 gemeenten in West-Brabant.										
8	Vestigingsplaats/ centrumgemeente Breda										
9	Omvang eigen vermogen 1-1-2022	€ 0									
	Omvang vreemd vermogen 1-1-2022	€ 0									
	Omvang eigen vermogen 31-12-2022	€ 0									
	Omvang vreemd vermogen 31-12-2022	€ 0									
10	Omvang van het financiële resultaat 2022	€ 0									

	Naam	Nazorg gesloten stortplaatsen Zevenbergen & Bavel-Dorst								
1	Doelstellingen	Eeuwigdurend Beheer van de voormalige regionale stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen, inclusief financieel beheer. Op termijn de overdracht van de stortplaats Zevenbergen, inclusief nazorg, aan Provincie. Stortplaats Bavel: zorgdragen voor beheer en onderhoud van de stortplaats.								
2	Activiteiten	Financieel beheer, minimale benodigd fysiek beheer, voorbereiding voor overdracht Zevenbergen.								
3	Meerjarendoelen gemeente	Doelmatig beheer gelden GR, uitvoeren van nazorgplicht.								
4	Publieke belang , c.q. reden waarom gemeente participeert	Wettelijke verplichting voor eeuwigdurende nazorg op de voormalige regionale stortplaatsen.								
5	Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks een bijdrage aan de kosten van de Nazorg en het in standhouden van het gewenste niveau van de voorzieningen. Onderstaand de deelnemersbijdrage voor de periode 2022 – 2025.								
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>78.756</td> <td>78.756</td> <td>78.756</td> <td>78.756</td> </tr> </tbody> </table>	2022	2023	2024	2025	78.756	78.756	78.756	78.756
2022	2023	2024	2025							
78.756	78.756	78.756	78.756							
6	Ontwikkelingen	Op korte termijn onderzoek naar hoogte doelvermogen Zevenbergen. Uitstel overdracht geconditioneerd vastgelegd in convenant met Provincie. Onderzoek naar ontwikkeling recreatie op stortplaats Bavel-Dorst.								
7	Risico's	Steeds hogere jaarlijkse bijdrage om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Hoge kosten bij eventuele calamiteiten.								
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder R.J. van Vugt								
9	Deelnemende gemeenten	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Geertruidenberg, Etten-Leur, Moerdijk, Oosterhout, Zundert.								
10	Vestigingsplaats / centrumgemeente	Breda								
11	Omvang eigen vermogen 1-1-2022	€ 1.047.371								
	Omvang vreemd vermogen 1-1-2022	€ 26.200.744								
	Omvang eigen vermogen 31-12-2022	€ 1.015.309								
	Omvang vreemd vermogen 31-12-2022	€ 26.302.156								
12	Omvang van het financiële resultaat 2022	€ 0								

	Naam	Beschermd wonen
1	Doelstellingen	1. De samenwerking verankeren tussen de Colleges van de Gemeenten voor de maatwerkvoorziening Beschermd Wonen. 2. Het afstemmen van het regionaal beleid op het terrein Beschermd Wonen ter uitvoering van het door de raden vastgesteld beleidskader. 3. De uitwerking van het regionaal beleid in een inkoopbeleid voor Beschermd Wonen 4. Het financieren van Beschermd Wonen. 5. Het gezamenlijk organiseren van de toegang tot Beschermd Wonen. 6. Het monitoren van de resultaten van Beschermd Wonen en op basis daarvan bijsturen. 7. De taken en bevoegdheden van de Colleges van de Gemeenten vanuit de Wmo, ten aanzien van Beschermd Wonen zoals opgenomen in artikel 4 door mandaat op te dragen aan het College van de Centrumgemeente. Hiermee wordt het volgende beoogd: a. Efficiënte en effectieve inzet van de door de deelnemers beschikbaar gestelde middelen en gezamenlijke afstemming over eventuele besparingen of aanvullende kosten en de verevening van risico's; b. Borgen van de regionale samenwerking voor de schaarse en dure maatwerkvoorziening Beschermd Wonen; c. Het stimuleren van de samenwerking tussen de deelnemers door actief informeren en communiceren.
2	Activiteiten	1. Het inkopen van de maatwerkvoorziening Beschermd Wonen en het bijbehorende contractmanagement; 2. Het verlenen van subsidies in het kader van de doelen ambulantisering Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang; 3. Het opstellen van de begroting; 4. het beheren van door de deelnemers beschikbaar gestelde middelen voor Beschermd Wonen; 5. het coördineren van de toegang tot Beschermd Wonen in samenwerking met de deelnemende gemeenten, volgens een gezamenlijk geformuleerde opdracht; 6. het verzorgen van de administratie van door de deelnemers beschikbaar gestelde middelen voor Beschermd Wonen; 7. het verzorgen van de voortgangscntroles bij de door de gemeente gecontracteerde partijen die de maatwerkvoorziening Beschermd Wonen uitvoeren; 8. het verzorgen van kwalitatieve en kwantitatieve informatie aan de deelnemende gemeenten over de uitvoering van de taken; 9. het verwerken van persoonsgegevens met in acht neming van de geldende privacywet- en regelgeving; 10. het coördineren van de beleidsmatige en bestuurlijke samenwerking tussen de deelnemende gemeenten; 11. het voeren van eventuele rechtelijke procedures die het gevolg zijn van de door de gemeenten gemandateerde taken.
3	Meerjarendoelen gemeente	Uitvoering van beschermd wonen in regionaal verband, conform de Norm van Opdrachtgeverschap beschermd wonen.
4	Publiek belang , c.q. reden waarom gemeente participeert	Vanaf 1 januari 2022 zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk voor het aanbieden van beschermd wonen.

	Naam	Beschermd wonen
5	Financieel belang gemeente Financieel belang gemeente Altena 2022: € 0,- De begroting van de GR is onderdeel van de begroting van Breda. In 2022 draagt de gemeente Altena voorshands niets bij aan de begroting (alle middelen worden door het rijk nog aan Breda betaald). Wel kan de gemeente achteraf eventueel moeten bijdragen aan een tekort. Vanaf 2023 gaat de gemeente wel bijdragen aan de begroting. De omvang daarvan is nog niet bekend. Deze bijdrage is gelijk aan de bijdrage die van het rijk ontvangen wordt voor beschermd wonen. (+ een evt. tekort). De omvang wordt op zijn vroegst in de septembercirculaire 2021 duidelijk.	
6	Ontwikkelingen Besluitvorming over de GR vindt plaats in december 2021.	
7	Risico's Financieel risico: aandeel in omvang van een eventueel tekort op regionale middelen. Dit is nog niet te kwantificeren.	
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging wethouder Jorritsma	
9	Deelnemende gemeenten Altena, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert	
10	Vestigingsplaats/ centrumgemeente Breda	
11	Omvang eigen vermogen 1-1-2022 Omvang vreemd vermogen 1-1-2022 Omvang eigen vermogen 31-12-2022 Omvang vreemd vermogen 31-12-2022	n.v.t. Is onderdeel van de begroting van Breda.
12	Omvang van het financiële resultaat 2022	n.v.t.

Naam		Regionaal Ontwikkel Bedrijf (ROB) Land van Heusden en Altena
1	Doelstellingen Uitvoering geven aan het Rijks- en Provinciaal beleid m.b.t. de ontwikkeling en de (her)structurering van bedrijventerreinen in het Land van Heusden en Altena.	
2	Activiteiten • Op te treden als beherend vennoot voor de commanditaire vennootschap ROB • Jaarlijks opstellen van een beleidsplan, begroting, jaarrekening en rapportages • Periodiek de gemeenteraad (schriftelijk) informeren • Opstellen risicoprofiel ROB	
3	Meerjarendoelen gemeente • Het verzorgen van gronduitgifte voor bedrijventerreinen • Uitvoering geven aan de intentieverklaring tussen provincie en de gemeenten van 10 november 2004 • Het voorzien in de behoefte aan bouwrijpe grond met bedrijfsbestemming, toegespitst op kleine en grote ruimtevragers	
4	Publieke belang, c.q. reden waarom gemeente participeert • Bevorderen werkgelegenheid door het realiseren van nieuwe mogelijkheden voor bedrijfshuisvesting; • Intentieverklaring Provincie en de gemeente van 10 november 2004 • Uitwerkingsplan Land van Heusden en Altena van 21 december 2004 • Bestuursconvenant tussen Provincie Noord-Brabant en de gemeente Altena 3 mei 2010	
5	Financieel belang gemeente Op basis van het financieringsarrangement met de BNG staat de gemeente Altena voor een bedrag van maximaal € 14,4 miljoen garant.	
6	Ontwikkelingen Bedrijventerrein RBT Kop van Brabant en Bruine Kilhaven V zijn bouwrijp en in uitgifte; De ontwikkeling van SRBT Giessen is opgestart. Het ROB heeft hiervoor een overeenkomst gesloten met Riverland. Beide partijen zullen samen SRBT Giessen ontwikkelen. Rond Werkendam wordt gezocht naar nieuwe locaties voor de ontwikkeling van nieuw bedrijventerrein.	
7	Risico's Financiële risico's kunnen ontstaan door het vertragen van grondverkoop en / of het tegenvallen van de kosten van bouw- en woonrijp maken.	
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging Wethouder J.P. Tanis – Grondbedrijf/Bedrijventerreinen Wethouder J.M. van Oosten – Economie	
9	Deelnemende gemeenten Altena	
10	Vestigingsplaats/ centrumgemeente Altena	

NB. ROB is een commanditaire vennootschap (CV) en geen gemeenschappelijke regeling (GR).

Naam		N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)															
1	Doelstellingen De BNG is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Betrouwbaar, duurzaam en professioneel: dat zijn de kernwaarden van de BNG. De bank is een betrokken partner en draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategische doelstellingen zijn gericht op de lange termijn. <u>Substantiële marktaandelen</u> Rendabel voorzien in meer dan 50% van de totaal aangeboden langlopende solvabiliteitsvrije kredietvraag van decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen. <u>Redelijk rendement</u> BNG Bank streeft niet naar een maximaal, maar naar een redelijk rendement op het eigen vermogen. Dit komt deels als dividend weer ten goede aan onze aandeelhouders.																
2	Activiteiten Verstrekken van kredieten ten lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden.																
3	Meerjarendoelen gemeente Dankzij topratings en groot inkoopformule van de BNG kunnen wij via BNG tegen scherpe voorwaarden geld aantrekken.																
4	Publieke belang, c.q. reden waarom gemeente participeert De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers.																
5	Financieel belang gemeente Aantal aandelen 37.908 Boekwaarde per 31-12-2020 € 94.770 Dividend in 2020 € 68.613																
6	Ontwikkelingen Geen relevante ontwikkelingen. Het coronavirus heeft vergaande maatschappelijke gevolgen, ook voor de klanten van de BNG bank. Wat dit voor de bank betekent voor 2022 is nu nog niet in te schatten. Ook de huidige lage rentestanden, verwachting is dat deze voorlopig aan zullen houden, zullen een drukkend effect blijven hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat.																
7	Risico's Geen.																
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging Wethouder J.P. Tanis																
9	Deelnemende gemeenten De aandeelhouders zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.																
10	Vestigingsplaats / centrumgemeente Den Haag																
11	<table border="0"> <tr> <td>Omvang eigen vermogen</td> <td>1-1-2020</td> <td>€ 4.887</td> </tr> <tr> <td>Omvang vreemd vermogen</td> <td>1-1-2020</td> <td>€ 144.802</td> </tr> <tr> <td>Omvang eigen vermogen</td> <td>31-12-2020</td> <td>€ 5.097</td> </tr> <tr> <td>Omvang vreemd vermogen</td> <td>31-12-2020</td> <td>€ 155.262</td> </tr> <tr> <td colspan="3">(bedragen x € 1.000.) *</td> </tr> </table>	Omvang eigen vermogen	1-1-2020	€ 4.887	Omvang vreemd vermogen	1-1-2020	€ 144.802	Omvang eigen vermogen	31-12-2020	€ 5.097	Omvang vreemd vermogen	31-12-2020	€ 155.262	(bedragen x € 1.000.) *			
Omvang eigen vermogen	1-1-2020	€ 4.887															
Omvang vreemd vermogen	1-1-2020	€ 144.802															
Omvang eigen vermogen	31-12-2020	€ 5.097															
Omvang vreemd vermogen	31-12-2020	€ 155.262															
(bedragen x € 1.000.) *																	
12	Omvang van het financiële resultaat 2020 na belastingen (in € mln)	€ 221															

Naam		Brabant Water N.V.
1	Doelstellingen Brabant Water streeft naar een hoge klanttevredenheid (rapportcijfer 8) en naar een onberispelijke waterkwaliteit tegen zo laag mogelijke kosten. Verder streeft Brabant Water naar reductie van de ondermaatse leveringsminuten (8 minuten gepland, 4,5 minuten ongepland). Tot slot wil Brabant Water op het terrein van duurzaamheid haar steentje bijdragen door haar reststoffen zo veel als mogelijk te (laten) hergebruiken en door een bijdrage te leveren aan de Europese ambitie 20-20-20 (20% reductie van energie, 20% eigen duurzame opwekking van energie en 20% reductie van CO ₂ -uitstoot.	
2	Activiteiten Brabant Water levert drink- en industriewater aan 2,5 miljoen inwoners in Noord-Brabant. Brabant Water wint, zuivert en distribueert water van uitstekende kwaliteit tegen de laagst mogelijke kosten en met een hoge leveringsbetrouwbaarheid.	
3	Meerjarendoelen gemeente Waarborgen van de genoemde activiteiten.	
4	Publieke belang, c.q. reden waarom gemeente participeert Behartigen van de belangen van de inwoners van de deelnemende gemeenten t.a.v. de watervoorziening.	
5	Financieel belang gemeente Aantal aandelen 75.822 (2,73%).	
6	Ontwikkelingen In verband met de veroudering van het leidingnet is besloten om het aantal saneringen op te voeren. Hiermee is een extra investeringsbedrag gemoeid van € 10 tot € 15 miljoen per jaar. Daarnaast zal, in verband met de oplopende watervraag, binnen enkele jaren aanzienlijk geïnvesteerd worden in alternatieve bronnen. Hierbij kunnen de extra investeringen in de honderden miljoen euro lopen.	
7	Risico's Klimaatverandering met de daarbij gepaard gaande warmere en drogere zomers zorgt dit voor extra watervraag. In extreem warme zomers kan dit effect hebben op de kwaliteit (druk en temperatuur) van het water. Oplopende droogteschadeclaims. In de jaarrekening 2020 is reeds voorzien in extra historische droogteschadeclaims ter hoogte van 20 miljoen euro. Het risico bestaat dat Droogteschade.nl (een claimorganisatie) in rechte een hogere claim afdwingt. Dit kan in potentie leiden tot tientallen miljoenen extra schade.	
8	Bestuurlijke vertegenwoordiging Wethouder J.M. van Oosten	
9	Deelnemende gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Asten, Baarle-Nassau, Bergeijk, Bergen op Zoom, Bernheze, Best, Bladel, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Breda, Cranendonck, Cuijk, Deurne, Dongen, Drimmelen, Eersel, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gemert-Bakel, Gilze en Rijen, Goirle, Grave, Haaren, Halderberge, Heeze-Leende, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Laarbeek, Landerd, Loon op Zand, Mill en Sint Hubert, Meierijstand, Moerdijk, Nuenen, Gerwen en Nederwetten, Oirschot, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Reusel de Mierden, Roosendaal, Rucphen, Someren, Son en Breugel, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tholen, Tilburg, Uden, Veldhoven, Waalwijk, Zundert.	
10	Vestigingsplaats/ centrumgemeente: 's-Hertogenbosch	
11	omvang eigen vermogen 1-1-2021 x € 1.000	685.183
	omvang vreemd vermogen 1-1-2021 x € 1.000	540.000
	omvang eigen vermogen 31-12-2022 x € 1.000	697.183
	omvang vreemd vermogen 31-12-2022 x € 1.000	560.000
12	omvang vh financiële resultaat 2022 x € 1.000	12.000

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording bevat de paragraaf grondbeleid ten minste:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Nota Grondbeleid Altena 2019

Op 8 januari 2019 heeft de raad de Nota Grondbeleid 2019 vastgesteld. Enkele hoofdpunten uit de nota worden in deze paragraaf besproken.

- *Beleidsregie*

In de nota Grondbeleid 2019 is onder andere opgenomen dat de gemeente Altena er in beginsel voor kiest om een strategische grondpositie in te nemen. Indien nodig zal de gemeente hiervoor grond aankopen. In de overige gevallen zal de gemeente terughoudend zijn met haar investeringen (faciliterend grondbeleid). De gemeente Altena weegt per project af welk type grondbeleid voor de betreffende locatie wenselijk is.

- *Grondprijnsbeleid*

De gemeente Altena bepaalt de grondprijzen in beginsel op basis van een externe taxatie, eens in de vier jaar, waarbij de residuele grondwaarde en/of de vergelijkingswaarde wordt toegepast. In een grondprijnsbrief wordt nader ingegaan op de ontwikkeling van de grondprijns in de tussenliggende jaren en op omstandigheden waarin kan worden afgeweken van de verrichte taxatie. De gemeenteraad stelt de grondprijnsbrief vast.

- *Weerstandsvermogen grondexploitaties*

Het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente Altena wordt bepaald aan de hand van de berekening van de risico's. De reserve grondexploitaties dient voor mogelijke opvang van deze risico's. De minimale hoogte wordt hierop afgestemd, zodat financiële tegenvallers zoveel mogelijk binnen de grondexploitaties zelf kunnen worden opgevangen.

Grondexploitaties

Hieronder geven wij u een samenvattend financieel overzicht van de plannen zoals opgenomen in het MPG 2022.

Overzicht kasstromen en gecalculeerd eindresultaat								
<i>(bedragen x € 1,000) (-/- = nadelig)</i>								
		Boekwaarde 01-01-2021	Verwachte mutaties 2021	Boekwaarde 31-12-2021	Te verwachten kosten vanaf 2022	Te verwachten opbrengsten vanaf 2022	Gecalculeerd resultaat op EW	Jaar EW
Achter de Schans	Werkendam	-2.960	-1.478	-4.438	-6.095	10.159	-374	2026
Blokland	Wijk en Aalburg	-2.124	1.257	-867	-74	409	-532	2022
Bronkhorst	Andel	-3.554	1.138	-2.416	-2.674	5.233	143	2029
De Burcht	Werkendam	-638	252	-386	-36	0	-422	2022
Den Eng	Veen	-4.283	-41	-4.324	0	4.574	250	2025
Hoog Meeuwen	Meeuwen	-593	868	275	-134	0	141	2022
MFA	Veen	-857	656	-201	0	0	-201	2022
Nieuwe Banne	Sleeuwijk	-1.001	245	-756	-377	1.389	256	2023
Postweide	Woudrichem	-1.556	209	-1.347	0	0	-1.347	2022
Roode Camer	Hank	-795	90	-705	-700	1.296	-109	2023
Waterfront De Veene	Veen	-1.212	722	-490	-15	240	-265	2022
Zandweide	Dussen	-735	266	-469	-1.005	2.165	691	2027
Vrijgekomen schoollocaties	diversen	-1.273		-1.273		1.273	0	
Totaal		-21.581	4.184	-17.397	-11.110	26.738	-1.769	

Doordat de nog te maken kosten en te verwachten opbrengsten per plan concurrentiegevoelige informatie bevatten hebben wij deze enkel op totaal niveau toegelicht. Bovenstaande gegevens zijn gebaseerd op de kostprijscalculaties. Deze calculaties worden jaarlijks herzien rekening houdend met de economische omstandigheden.

Voor de uitgangspunten, verdere uitwerking per plan en de risico's verwijzen wij u naar het MPG Altena 2022, dat als bijlage bij deze begroting is gevoegd.

Reserves en voorzieningen

Het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente Altena wordt bepaald aan de hand van de berekening van de risico's. De hoogte van de getroffen verliesvoorzieningen zijn bepaald aan de hand van de Netto Contante Waarde.

Op basis van het verloop van de Algemene reserve grondexploitaties de komende jaren en de uitgevoerde gevoeligheidsanalyses bij het MPG 2022, is op dit moment geen aanpassing van de Reserve grondexploitaties nodig. De aanwezige buffer voor risico's is afdoende om dit risicodeel af te dekken. Stand algemene Reserve Grondexploitaties per 1 januari 2021 € 3,6 mln.

Financiële begroting

Overzicht van baten, lasten en saldi 2022-2025 (bedragen x € 1.000) gemeente Altena

Programma	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01. Inwoner en bestuur	12.693	1.926	10.767 N	10.938	1.744	9.194 N	11.363	2.352	9.011 N	11.526	2.273	9.253 N
02. Altena samenredzaam	50.679	9.653	41.026 N	50.625	9.590	41.035 N	50.692	9.500	41.192 N	50.437	9.410	41.028 N
03. Veelzijdig Altena	14.613	3.005	11.608 N	14.773	2.956	11.817 N	15.744	2.974	12.770 N	15.517	2.974	12.543 N
04. Duurzaam Altena	27.690	24.771	2.919 N	28.108	25.835	2.273 N	26.477	24.793	1.684 N	26.567	24.835	1.733 N
05. Bereikbaar Altena	9.315	1.204	8.111 N	9.892	1.203	8.688 N	10.461	1.203	9.258 N	10.472	1.203	9.269 N
Totaal programma's	114.990	40.558	74.432 N	114.336	41.329	73.007 N	114.737	40.822	73.915 N	114.520	40.695	73.825 N
Algemene dekkingsmiddelen:												
Lokale heffingen	281	9.830	9.549 V	255	9.737	9.482 V	255	9.787	9.532 V	255	9.837	9.582 V
Algemene uitkering	-	84.203	84.203 V	-	81.780	81.780 V	-	82.910	82.910 V	-	84.782	84.782 V
Dividend	-	67	67 V	-	67	67 V	-	67	67 V	-	67	67 V
Financieringsfunctie	108	205	313 V	343	179	521 V	521	151	672 V	569	137	705 V
Overige dekkingsmiddelen	757	-	757 N	2.145	-	2.145 N	3.410	-	3.410 N	4.708	-	4.708 N
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	931	94.305	93.375 V	2.057	91.762	89.705 V	3.144	92.914	89.771 V	4.394	94.822	90.428 V
Overhead	18.253	1.418	16.834 N	17.784	1.298	16.486 N	17.877	1.298	16.579 N	17.829	1.298	16.531 N
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Geraamd totaal van baten en lasten	134.173	136.282	2.109 V	134.178	134.390	212 V	135.758	135.035	723 N	136.743	136.815	73 V

Reservermutaties

Programma	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Toevoeging	Onttrekking	Saldo
01. Inwoner en bestuur	30	93	64 V	30	124	95 V	30	124	94 V	30	117	87 V
02. Altena samenredzaam	403	312	91 N	403	310	93 N	403	308	95 N	403	282	121 N
03. Veelzijdig Altena	1.824	1.430	394 N	1.824	1.456	368 N	1.824	2.384	560 V	1.824	2.177	353 V
04. Duurzaam Altena	26	1.390	1.364 V	26	850	824 V	26	248	222 V	26	248	222 V
05. Bereikbaar Altena	86	452	365 V	86	412	325 V	86	412	325 V	86	332	246 V
Totaal programma's	2.369	3.677	1.308 V	2.369	3.152	783 V	2.369	3.475	1.107 V	2.369	3.156	788 V
Algemene dekkingsmiddelen	14	-	14 N	14	-	14 N	14	-	14 N	14	-	14 N
Overhead	222	489	267 V	222	487	265 V	222	486	263 V	222	484	262 V
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Geraamd totaal van baten en lasten	2.605	4.166	1.561 V	2.605	3.640	1.034 V	2.605	3.961	1.356 V	2.605	3.640	1.035 V
Geraamd resultaat	136.778	140.448	3.670 V	136.783	138.029	1.246 V	138.364	138.996	633 V	139.348	140.456	1.108 V
Voordelig (V) / Nadelig (N) begrotingsresultaat			3.670 V			1.246 V			633 V			1.108 V

Incidentele baten en lasten 2022-2025 groter dan € 100.000 (bedragen x € 1.000)

bedragen x € 1.000		Lasten/ Baten	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1. Inwoner & Bestuur			1.782 N			
1-01	Frictiebudget Herindeling (dekking gemeentefonds)	Lasten	1.782 N			
4. Duurzaam Altena			-	-	-	-
4-01	Beheerplannen buitenruimte, slotmutatie, onttrekking reserve	Lasten	-	-	-	-
4-02	Baggeren Loevens.gracht, onttrekking reserve	Baten	700 V			
4-03	Baggeren Loevens.gracht	Lasten	700 N			
4-04	Baggeren Rijswijkse wiel, onttrekking reserve	Baten		600 V		
4-05	Baggeren Rijswijkse wiel	Lasten		600 N		
4-06	Baggeren Visserhang, onttrekking reserve	Baten	440 V			
4-07	Baggeren Visserhang	Lasten	440 N			
Financiering en algemene dekkingsmiddelen			1.780 V	-	-	-
F-01	Frictiebudget Herindeling (uitkering gemeentefonds)	Baten	1.780 V	-	-	-
(leeg)						
(leeg)	(leeg)	(leeg)				
Saldo incidentele baten en lasten			3 N	-	-	-

Toelichting incidentele baten en lasten 2022 en volgende, groter dan € 100.000

Programma 1

In verband met de doorloop van de herindeling en de hieruit voortvloeiende organisatieontwikkeling is hier het incidenteel frictiebudget geraamd van € 1,8 miljoen. Tegenover deze incidentele lasten staan de geraamde incidentele rijksbijdragen bij het onderdeel Financiering en algemene dekkingsmiddelen. Het frictiebudget wordt over een periode van vijf jaar uitgekeerd vanaf het jaar voorafgaand aan de herindeling tot en met vier jaar na de datum van herindeling en is specifiek bedoeld ter compensatie van de incidentele lasten van een herindeling. Zowel de frictiekosten (programma 1) als de tijdelijke uitkering (programma Algemene dekkingsmiddelen) zijn incidenteel.

Programma 4

Vooruitlopend op een nog vast te stellen waterbeheerplan worden er enkele grote baggerprojecten incidenteel ter hand genomen. Het betreffen hier de Loevesteinse gracht € 700.000 2022, Vissershang € 440.000 2022 en Rijswijkse Wiel € 600.000 2023.

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Frictiebudget herindeling (gemeentefonds). Het bedrag van € 1,8 miljoen betreft de nog te ontvangen gewenningsbijdrage van het Rijk uit gemeentefonds, jaarlijks groot 20% van de totale bijdrage. Tegenover deze incidentele baten staan op programma 1 de geraamde incidentele lasten die hiermee samenhangen. Het frictiebudget wordt over een periode van vijf jaar uitgekeerd vanaf het jaar voorafgaand aan de herindeling tot en met vier jaar na de datum van herindeling en is specifiek bedoeld ter compensatie van de incidentele lasten van een herindeling. Zowel de frictiekosten (programma 1) als de tijdelijke uitkering (programma Algemene dekkingsmiddelen) zijn incidenteel.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020	Begroting na wijziging 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Toevoegingen	1.774	1.833	1.914	1.914	1.914	1.914
2. Altena samenredzaam	368	368	368	368	368	368
Dekkingsreserve kapitaallasten	368	368	368	368	368	368
3. Veelzijdig Altena	1.406	1.465	1.546	1.546	1.546	1.546
Dekkingsreserve kapitaallasten	1.406	1.465	1.546	1.546	1.546	1.546
Onttrekkingen	2.705	2.441	2.440	2.437	3.359	3.070
1. Inwoner & Bestuur	8	6	6	6	6	6
Dekkingsreserve kapitaallasten	8	6	6	6	6	6
2. Altena samenredzaam	317	258	257	255	253	251
Dekkingsreserve kapitaallasten	317	258	257	255	253	251
3. Veelzijdig Altena	1.118	1.175	1.174	1.200	2.128	1.922
Dekkingsreserve kapitaallasten	1.118	1.175	1.174	1.200	2.128	1.922
4. Duurzaam Altena	167	113	115	115	114	114
Dekkingsreserve kapitaallasten	167	113	115	115	114	114
5. Bereikbaar Altena	472	433	424	399	399	319
Dekkingsreserve kapitaallasten	472	433	424	399	399	319
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	267					
Dekkingsreserve kapitaallasten	267					
Overhead	355	455	463	461	459	458
Dekkingsreserve kapitaallasten	355	455	463	461	459	458
Totaal	931 V	608 V	526 V	523 V	1.445 V	1.156 V
V= voordelig voor exploitatie en nadelig voor reserve N= nadelig voor exploitatie en voordelig voor reserve						

Toelichting

De structurele reservemutaties betreffen allemaal mutaties op de dekkingsreserve kapitaallasten. Deze reserve dient ter dekking van kapitaallastenvolumes van specifiek hiervoor in aanmerking genomen activa. Deze kapitaallastenvolumes komen daardoor dus niet ten laste van de reguliere exploitatie maar ten laste van deze bestemmingsreserve.

NB. Op basis van de Handreiking Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten (2021) zijn in de kolom Realisatie 2020 minder posten opgenomen dan in de Jaarrekening 2020. De Handreiking stelt dat bij de kapitaaldekkingreserve onttrekkingen alleen onder voorwaarden als structureel mogen worden aangemerkt. Toepassing hiervan heeft geleid tot minder structurele onttrekkingen waar in de Jaarrekening 2020 nog sprake van was.

Ramingsgrondslagen

Begroting 2022	Uitgangspunten
Bestaand beleid	De Begroting 2022 wordt opgesteld op basis van bestaand beleid. Geen ruimte voor nieuwe zaken, tenzij dit in de Kadernota 2022 is opgenomen en besloten.
Nieuw beleid	Geen nieuw beleid anders dan door niet beïnvloedbare externe factoren (wettelijke verplichtingen en / of contractuele afspraken) en / of opgenomen in de Kadernota 2022.
Salarissen	Bij het ramen van de salariskosten voor de begroting wordt uitgegaan van de salarisproductie medio mei van voorgaand jaar aangevuld met de dan bekende toekomstige personele ontwikkelingen uit bijvoorbeeld de Bestuursrapportages en Kadernota. De salarislasten worden geraamd op het maximum van de schaal. Voor de Begroting 2022 wordt uitgegaan van de meest recente Cao-afspraken.
Algemene uitkering	De algemene uitkering wordt geraamd in lopende prijzen. De Begroting 2022 wordt gebaseerd op de raming van de algemene uitkering uit de Septembercirculaire 2021.
Stelpost loon- en prijsontwikkeling	De ramingen van de baten en lasten zijn in lopende prijzen opgesteld, de loon- en prijsontwikkeling wordt op een stelpost geraamd. Indien nodig kan op deze stelpost een beroep gedaan kan worden. Voor de prijsontwikkeling wordt uitgegaan van de indicator zoals gehanteerd in de gemeentefondscirculaires, te weten de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (pBBP). Voor de Begroting 2022 wordt gebruik gemaakt van de raming uit de Septembercirculaire 2021.
Rentekosten	De rentekosten verbonden aan reeds gedane investeringen worden berekend aan de hand van het schema rentetoerekening jaar t zoals in de Notitie rente 2017 (april 2016) van de Commissie BVV is opgenomen.
Nieuwe investeringen	In de Begroting 2022 worden in principe geen nieuwe investeringen verwerkt, tenzij deze in de Kadernota 2022 zijn opgenomen.
Belastingen en tarieven	Als uitgangspunt geldt dat de tarieven jaarlijks tenminste worden geïndexeerd. Deze trendmatige aanpassing is gebaseerd op de ontwikkeling van pBBP zoals opgenomen in de meest recente gemeentefondscirculaire.
Weerstandsvermogen	Het vermogen van de gemeente om niet structurele risico's te kunnen opvangen zonder daarbij de lopende exploitatie in gevaar te brengen wordt uitgedrukt in de weerstandsratio. Uitgangspunt is een weerstandsratio gelijk of groter dan 1,0 in de begroting en de meerjarenraming.
Onvoorziene uitgaven	Dit betreft een stelpost ter dekking van tegenvallers, c.q. niet voorziene uitgaven waar gedurende het begrotingsjaar alsnog prioriteit aan wordt toegekend.
Bespaarde rente	Er wordt geen bespaarde rente berekend.

Geprognosticeerde balans 2022-2025

Activa

Balansposten (*€ 1.000)	Gerealiseerde	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	stand per	stand per	stand per	stand per	stand per	stand per
	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Immateriële vaste activa	674	4.946	4.832	4.721	4.609	4.498
• Kosten onderzoek en ontwikkeling activa	117	112	108	106	103	101
• Bijdrage aan activa van derden	557	4.834	4.724	4.615	4.506	4.397
Materiële vaste activa	147.289	159.073	184.545	206.459	206.794	217.446
• Investerings met een economisch nut	98.095	102.785	113.869	129.357	124.560	127.563
• Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	33.410	35.191	41.383	40.341	39.913	42.081
• Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.783	21.097	29.293	36.761	42.321	47.802
Financiële vaste activa	10.878	10.168	9.414	8.638	7.833	7.027
• Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	4.053	4.053	4.053	4.053	4.053	4.053
• Leningen aan woningcorporaties	4.856	4.199	3.500	2.781	2.031	1.282
• Overige verbonden partijen	28	28	28	28	28	28
• Overige langlopende leningen	1.830	1.792	1.752	1.712	1.671	1.630
• Overige uitzettingen met een looptijd ≥ 1 jaar	110	95	79	64	49	33
Voorraden	19.705	15.413	15.413	15.413	15.413	15.413
• Onderhanden werk waaronder gronden in exploitatie	17.166	12.874	12.874	12.874	12.874	12.874
• Gereed product en handelsgoederen	2.539	2.539	2.539	2.539	2.539	2.539
• Overige voorraad	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	16.519	9.564	10.805	11.866	11.836	12.327
• Vorderingen op openbare lichamen	893	1.430	1.615	1.774	1.769	1.843
• Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	12.342	4.363	4.929	5.412	5.399	5.623
• Rek. courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	297	368	416	457	456	475
• Overige vorderingen	2.988	3.404	3.845	4.223	4.212	4.387
Liquide middelen	171	531	599	658	657	684
Overlopende activa	12.345	13.514	15.268	16.767	16.725	17.419
Totaal Activa	207.581	213.208	240.876	264.521	263.867	274.815

Passiva

Balansposten (*€ 1.000)	Gerealiseerde	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	stand per	stand per	stand per	stand per	stand per	stand per
	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Eigen vermogen	66.126	59.359	61.468	61.680	60.956	61.029
• Algemene reserve (inclusief resultaat)	22.344	17.628	21.256	22.461	23.053	24.119
• Bestemmingsreserves	43.782	41.731	40.211	39.218	37.904	36.910
Voorzieningen	20.378	20.064	19.206	18.315	16.882	15.756
• Voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.024	7.748	7.551	7.350	7.147	6.943
• Voor egalisatie van kosten	-	232	290	435	105	124
• Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	12.354	12.084	11.365	10.530	9.630	8.689
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	91.641	108.669	99.170	90.168	81.478	74.312
• Onderhandse leningen van binnenlandse banken	91.633	108.662	99.163	90.160	81.470	74.304
• Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	-	-	-	-	-	-
• Waarborgsommen	8	8	8	8	8	8
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	5.836	5.983	5.721	5.413	5.068	4.806
• Bank en giro	-	4.019	3.842	3.635	3.404	3.228
• Overige kortlopende schulden	5.836	1.965	1.879	1.777	1.664	1.578
Overlopende passiva	23.600	16.956	16.212	15.340	14.362	13.621
In te vullen financiering	-	2.178	39.099	73.607	85.121	105.291
Totaal Passiva	207.581	213.208	240.876	264.521	263.867	274.815

EMU-saldo

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten ramingen van het EMU-saldo in de begroting op te nemen. Met ingang van 2017 is conform de vernieuwing BBV de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar vereist in de meerjarenbegroting.

In onderstaande tabel is het EMU-saldo van Altena berekend. In de Septembercirculaire 2021 zijn de individuele referentiewaarden per gemeente opgenomen. Het EMU-saldo voor 2021, 2022 en 2023 komt uit boven de referentiewaarde voor Altena (€ 4.987.000). Dit wordt veroorzaakt door het omvangrijke investeringsprogramma vanuit het verleden en als gevolg van het Integraal Huisvestingsplan en de beheerplannen buitenruimte die in de begroting zijn opgenomen.

Centraal Bureau voor de Statistiek
www.cbs.nl/kredo

Berekening EMU-saldo
 Gemeente Altena (1959)

Omschrijving	2021	2022	2023
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
	Volgens realisatie tot en met sept. 2021, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2022	Volgens meerjarenraming in begroting 2022
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-6.767	2.109	212
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	16.056	25.358	21.802
3. Mutatie voorzieningen	-314	-858	-891
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-4.292	0	0
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-18.846	-24.108	-22.481

Staat van reserves en voorzieningen 2020-2025

Reserves (bedragen * € 1.000)

Reserves	Werkelijk 31-12-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2022	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2023	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2025
A. Algemene reserves	16.137	792	655	16.274	14	55	16.232	14	55	16.191	14	55	16.150	14	55	16.109
Algemene reserve	12.575	787	-	13.362	9	-	13.370	9	-	13.379	9	-	13.388	9	-	13.396
Algemene reserve Grondexploitatie	3.562	5	655	2.912	5	55	2.862	5	55	2.812	5	55	2.762	5	55	2.712
B. Bestemmingsreserves	43.782	4.339	6.389	41.731	2.592	4.111	40.211	2.592	3.585	39.218	2.592	3.906	37.904	2.592	3.585	36.910
Baggeren	-	1.740	-	1.740	-	1.140	600	-	600	-	-	-	-	-	-	-
Dekkingsreserve kapitaallasten	22.616	1.833	3.489	20.960	1.914	2.440	20.434	1.914	2.437	19.911	1.914	3.359	18.466	1.914	3.070	17.310
Duurzaamheid	1.505	-	-	1.505	-	-	1.505	-	-	1.505	-	-	1.505	-	-	1.505
Initiatieven Kadernota 2020	200	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kleedlokaal sportaccommodatie	630	75	87	618	75	-	693	75	-	769	75	-	844	75	-	920
Landschapinvesteringsfonds	97	-	-	97	-	-	97	-	-	97	-	-	97	-	-	97
Monumentenfonds	166	-	-	166	-	-	166	-	-	166	-	-	166	-	-	166
Onderhoud Civiel Technische Kunstwerken	1.713	85	310	1.488	85	15	1.559	85	-	1.644	85	-	1.729	85	-	1.814
Onderhoud gebouwen	3.263	512	459	3.315	512	337	3.489	512	337	3.664	512	337	3.838	512	337	4.012
Onderhoud graven	1.882	-	71	1.811	-	71	1.740	-	70	1.670	-	70	1.600	-	70	1.530
Onderhoud wegen	4.556	88	217	4.427	-	-	4.427	-	-	4.427	-	-	4.427	-	-	4.427
Onderliggend wegennet A27	1.360	-	-	1.360	-	-	1.360	-	-	1.360	-	-	1.360	-	-	1.360
Friciekosten	2.177	-	-	2.177	-	-	2.177	-	31	2.146	-	31	2.114	-	24	2.090
Handhaving Veense put	45	-	-	45	-	-	45	-	-	45	-	-	45	-	-	45
ROB (Regionaal bedrijventerrein)	131	-	-	131	-	-	131	-	-	131	-	-	131	-	-	131
Sociaal domein	1.569	-	1.487	82	-	27	55	-	27	29	-	27	2	-	2	-
Strategisch personeelsbeleid	418	-	-	418	-	-	418	-	-	418	-	-	418	-	-	418
Verkeersveiligheidsverhogende maatregelen	600	-	-	600	-	13	587	-	13	574	-	13	561	-	13	548
Woonomgeving	854	6	69	791	6	69	727	6	69	663	6	69	600	6	69	536
C. Gerealiseerde resultaat	6.207	1.354	6.207	1.354	3.670	-	5.024	1.246	-	6.270	633	-	6.903	1.108	-	8.011
Nog te bestemmen resultaat	6.207	1.354	6.207	1.354	3.670	-	5.024	1.246	-	6.270	633	-	6.903	1.108	-	8.011
Totaal Eigen vermogen	66.126	6.485	13.252	59.359	6.275	4.166	61.468	3.852	3.640	61.680	3.238	3.961	60.956	3.713	3.640	61.029

Voorzieningen (bedragen * €1.000)

Voorzieningen	Werkelijk 31-12-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2021	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2022	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2023	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2024	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Raming 31-12-2025
Voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.024	80	356	7.748	80	278	7.551	81	282	7.350	81	284	7.147	81	284	6.943
Pensioen wethouders	7.718	77	248	7.547	77	268	7.356	77	282	7.151	77	284	6.944	77	284	6.736
Vermogensvoorziening deelneming ROB	187	4	-	191	4	-	195	4	-	199	4	-	203	4	-	207
Niet voorziene organisatorische ontwikkelingen	22	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wachtgeld oud bestuurders	96	-	87	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ter egalisering van kosten	-	2.520	2.288	232	2.654	2.596	290	2.654	2.509	435	2.654	2.984	105	2.654	2.635	124
Onderhoud Civiel Kunstwerken	-	360	128	232	261	203	290	261	116	435	261	591	105	261	242	124
Onderhoud beheerplannen wegen buitenruimte	-	2.160	2.160	-	2.312	2.312	-	2.312	2.312	-	2.312	2.312	-	2.312	2.312	-
Onderhoud beheerplannen gebouwen	-	-	-	-	81	81	-	81	81	-	81	81	-	81	81	-
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	12.354	693	964	12.084	86	805	11.365	12	847	10.530	10	910	9.630	11	952	8.689
Egalisatie reiniging	145	693	500	337	86	-	423	12	-	435	10	-	445	11	-	456
Egalisatie riolering	6.736	-	463	6.273	-	805	5.468	-	847	4.621	-	910	3.711	-	952	2.759
Voorz onderhoud infrastruct Noordwaard	5.474	-	-	5.474	-	-	5.474	-	-	5.474	-	-	5.474	-	-	5.474
Totaal Voorzieningen	20.378	3.293	3.608	20.064	2.820	3.679	19.206	2.747	3.638	18.315	2.744	4.178	16.882	2.746	3.871	15.756
Totaal Reserves en Voorzieningen	86.503	9.778	16.860	79.422	9.096	7.845	80.673	6.599	7.278	79.994	5.982	8.139	77.838	6.459	7.511	76.785

Investeringsplan 2022-2025 (bedragen x € 1.000) gemeente Altena

Omschrijving	Jaar	Investering	A / B	2022	2023	2024	2025
Tractie							
Tractie buitendienst 2022	2022	1.015	B	-	132	131	131
Tractie buitendienst 2023	2023	762	B	-	-	99	99
Tractie buitendienst 2024 verschoven naar 2026 388.813 euro	2026	0	B	-	-	-	-
Tractie buitendienst 2025 verschoven naar 2026 388.813 euro	2026	0	B	-	-	-	-
Totaal taakveld o.4 en o.8		1.777		-	132	230	229
Wegen etc.:							
Investering wegen beheerplan buitenruimte 2022	2022	2.443	B	-	110	109	109
Investering wegen beheerplan buitenruimte 2023	2023	3.500	B	-	-	158	157
Investering wegen beheerplan buitenruimte 2024	2024	3.500	B	-	-	-	158
Investering wegen beheerplan buitenruimte 2025	2025	3.500	B	-	-	-	-
Herinrichting openbare ruimte nieuwbouw Regenboogschool Nieuwendijk	2022	400	B	-	18	18	18
Verbeteren fundering Zandwei te Werkendam	2022	72	B	-	3	3	3
Div. landbouwwegen (buitengebied) - groot onderhoud asfalt en aanbrengen duur	2022	135	B	-	5	5	5
Parkeervoorz. bussen Prinsentuincol.	2022	850	B	-	38	38	38
Verlichting fietsverbindingen kernen	2022-2023	320	B	-	9	17	17
Bruggen kunstwerken:							
Investering Civiele kunstwerken Hout beheerplan buitenruimte 2022	2022	141	B	-	6	6	6
Investering Civiele kunstwerken Hout beheerplan buitenruimte 2023	2023	24	B	-	-	1	1
Investering Civiele kunstwerken Hout beheerplan buitenruimte 2025	2025	86	B	-	-	-	-
Investering Civiele kunstwerken beton beheerplan buitenruimte 2022	2022	65	B	-	2	2	2
Groot onderhoud div. bruggen n.a.v. inspectieresultaten	2022	50	B	-	2	2	2
Groot onderhoud Kroonbrug	2022	65	B	-	3	3	3
Vervangen brugdek Dijkgraaf den Dekkerwegbrug	2022	55	B	-	2	2	2

Investeringsplan 2022-2025 (bedragen x € 1.000) gemeente Altena

Omschrijving	Jaar	Investing	A / B	2022	2023	2024	2025
Openbare verlichting:							
Armaturen openbare verlichting 2022	2022	220	B	-	12	12	12
Armaturen openbare verlichting 2023	2023	220	B	-	-	12	12
Armaturen openbare verlichting 2024	2024	220	B	-	-	-	12
Armaturen openbare verlichting 2025	2025	220	B	-	-	-	-
Investing OV masten beheerplan buitenruimte 2022	2022	180	B	-	5	5	5
Investing OV masten beheerplan buitenruimte 2023	2023	180	B	-	-	5	5
Investing OV masten beheerplan buitenruimte 2024	2024	180	B	-	-	-	5
Investing OV masten beheerplan buitenruimte 2025	2025	180	B	-	-	-	-
Totaal taakveld 2.1		16.806			217	400	573
Investing aanlegsteigers beheerplan buitenruimte 2023	2023	183	B	-	-	13	13
Investing aanlegsteigers beheerplan buitenruimte 2025	2025	35	B	-	-	-	-
Damwand jachthaven Vissershag	2022-2023	572	B	-	41	41	41
Totaal taakveld 2.3		790			41	54	54
Walstroomvoorziening insteekhaven	2023	250	B	-	-	18	18
Totaal taakveld 2.5		250			-	18	18
Investerings geactualiseerde IHP - dekking reserve huisvesting onderwijs							
- Nieuwbouw Brede School incl. extra krediet en tijdelijke huisvesting	2021-2023	7.831	B	-	5	168	168
- Nieuwbouw Brede School kinderopvang gedekt door huurinkosten	2023	850	B	-	-	-	-
- Nieuwbouw Brede School Het verlaat (geen IHP)	2023	2.420	B	-	-	52	52
- Nieuwbouw bs De Regenboog te Nieuwendijk incl. extra krediet en tijdelijke huis	2021-2022	5.061	B	-	20	20	20
- Nieuwbouw bs De Regenboog te Nieuwendijk kinderopvang gedekt door huurink	2021	413	B	-	-	-	-
- Altena-college - Durox vleugel	2021-2022	1.708	B	-	43	43	42
- Voorberidingskrediet Het Baken (uitbreiding)	2021-2022	90	B	-	1	1	1
- Het Baken (uitbreiding)	2023	896	B	-	-	23	23
- Het Fundament (nieuwbouw) voorbereiding	2021-2022	280	B	-	6	6	6
- Het Fundament (nieuwbouw) incl. sloopkosten en tijdelijke huisvesting	2023	3.911	B	-	-	294	81

Investeringsplan 2022-2025 (bedragen x € 1.000) gemeente Altena

Omschrijving	Jaar	Investing	A / B	2022	2023	2024	2025
- Oranje Nassau school voetbereiding	2021-2022	474	B	-	24	24	24
- Oranje Nassau school	2023	7.951	B	-	16	339	338
- Voorbereidingskrediet De Halm (nieuwbouw)	2025	160	B	-	-	-	3
- De Halm (nieuwbouw) tijdelijke huisvesting	2025	219	B	-	-	-	-
- De Halm (nieuwbouw) incl. sloopkosten	2025	1.647	B	-	-	-	-
- Voorbereidingskrediet Dunant (Uitbreiding)	2021-2022	234	B	-	11	11	11
- Henri Dunant school	2023	3.632	B	-	-	128	127
- Voorbereidingskrediet De Schans (renovatie)	2024	696	B	-	-	-	38
- De Schans (IHP 6941834 (renovatie)	2025	6.288	B	-	-	-	-
- Verduurzaming scholen	2022	1.900	B	-	105	105	105
- Ambtelijke begeleiding 2022 investeringen IHP	2022	18	B	-	1	1	1
- Ambtelijke begeleiding 2023 investeringen IHP	2023	54	B	-	-	3	3
Subtotaal taakveld 4.2		46.733		-	233	1.219	1.044
Investing groen overig beheerplan buitenruimte 2022	2022	90	B	-	-	-	-
Investing groen overig beheerplan buitenruimte 2023	2023	90	B	-	-	-	-
Investing groen overig beheerplan buitenruimte 2024	2024	90	B	-	-	-	-
Investing groen overig beheerplan buitenruimte 2025	2025	90	B	-	-	-	-
Investing bomen beheerplan buitenruimte 2022	2022	270	B	-	-	-	-
Investing bomen beheerplan buitenruimte 2023	2023	270	B	-	-	-	-
Investing bomen beheerplan buitenruimte 2024	2024	270	B	-	-	-	15
Investing bomen beheerplan buitenruimte 2025	2025	270	B	-	-	-	-
Investing speelplaatsen beheerplan buitenruimte 2022	2022	100	B	-	7	7	7
Investing speelplaatsen beheerplan buitenruimte 2023	2023	100	B	-	-	7	7
Investing speelplaatsen beheerplan buitenruimte 2024	2024	100	B	-	-	-	7
Investing speelplaatsen beheerplan buitenruimte 2025	2025	100	B	-	-	-	-
Totaal taakveld 5.7		1.840			7	14	36
Inv. GRP, Waterp. 20->22	2022	1.334	B	-	26	30	30
Investing Riolering civiel beheerplan buitenruimte 2022	2023	1.114	B	-	-	25	25
Investing Riolering civiel beheerplan buitenruimte 2023	2023	3.100	B	-	-	75	75
Investing Riolering civiel beheerplan buitenruimte 2024	2024	3.100	B	-	-	-	75

Investeringsplan 2022-2025 (bedragen x € 1.000) gemeente Altena

Omschrijving	Jaar	Investing	A / B	2022	2023	2024	2025
Investing Riolering civiel beheerplan buitenruimte 2025	2025	3.080	B	-	-	-	-
Totaal taakveld 7.2		11.728			26	130	205
Asbestemmingen 2022	2022	50	B	-	2	2	2
Asbestemmingen 2023	2023	50	B	-	-	2	2
Uitbreiding begraafcapaciteit Veen, grond	2024	131	B	-	-	-	1
Uitbreiding begraafcapaciteit Veen	2024	719	B	-	-	-	26
Herinrichting begraafplaats Sleeuwijk	2022	40	B	-	1	1	1
Totaal taakveld 7.5		990			3	5	32
Totale investering volgens Investeringsplan		80.911		80.911	679	2.111	2.236

Lasten en baten per taakveld 2022-2025 (bedragen x € 1.000) gemeente Altena

Omschrijving	Toelichting	Lasten				Baten			
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Programma: 1. Inwoner & Bestuur		12.693	10.938	11.363	11.526	1.926	1.744	2.352	2.273
Taakveld: 0.1 Bestuur	facilitering van de bestuursorganen	4.940	3.065	3.070	3.063	99	0	0	0
Taakveld: 0.2 Burgerzaken	paspoorten, rijbewijzen, bevolkingsregister, verkiezingen	1.430	1.381	1.764	1.861	583	500	1.109	1.029
Taakveld: 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	taken met betrekking tot onroerend goed dat niet in exploitatie is en niet aan een specifiek beleidsveld is toe te delen	695	695	695	695	303	303	303	303
Taakveld: 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen	3.548	3.594	3.641	3.687	32	32	32	32
Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid	alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid	968	968	968	968	18	18	18	18
Taakveld: 7.5 Begraafplaatsen	gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging	1.112	1.235	1.226	1.251	890	890	890	890
Programma: 2. Altena samenredzaam		50.679	50.625	50.692	50.437	9.653	9.590	9.500	9.410
Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	kinderopvang, MFA's, ouderenwerk, vrijwilligerswerk, nieuwkomers/vluchtelingen, WMO, jeugd- en jongerenwerk	4.174	3.943	4.014	4.032	241	236	239	239
Taakveld: 6.2 Wijkteams	alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en - dienstverlening), toegang tot sociaal domein	2.048	2.048	2.080	2.080	0	0	0	0
Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen	alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen	11.130	10.876	10.825	10.825	8.984	8.899	8.805	8.715
Taakveld: 6.4 Begeleide participatie	voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid	3.532	3.425	3.252	3.044	0	0	0	0
Taakveld: 6.5 Arbeidsparticipatie	alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen	1.377	1.380	1.380	1.380	0	0	0	0
Taakveld: 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden	2.662	2.752	2.730	2.730	77	77	77	77
Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch) die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking: WMO, schuldhulpverlening	9.374	9.909	10.233	10.233	351	378	378	378
Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt, bijv jeugd-GGZ, PGB jeugd, jeugdszorg plus	8.964	8.783	8.633	8.533	0	0	0	0
Taakveld: 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	alle opvang- en beschermdwonenvoorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven	352	343	343	343	0	0	0	0
Taakveld: 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven	4.309	4.566	4.566	4.566	0	0	0	0
Taakveld: 7.1 Volksgezondheid	maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen	2.758	2.601	2.636	2.671	0	0	0	0

Omschrijving	Toelichting	Lasten				Baten			
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Programma: 3. Veelzijdig Altena		14.613	14.773	15.744	15.517	3.005	2.956	2.974	2.974
Taakveld: 2.3 Recreatieve havens	jachthavens, passantenhavens, lig- en havengelden	86	123	139	135	76	76	76	76
Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling	algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid	548	548	548	548	0	0	0	0
Taakveld: 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	grondexploitaties, bedrijventerreinen, investeringen in winkelgebieden, werkzaamheden t.b.v. land- en tuinbouwgronden	257	257	257	257	323	323	323	323
Taakveld: 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	de op bedrijven en ondernemers (inclusief bedrijven en ondernemers in land- en tuinbouw en veeteelt) gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente	208	222	224	224	125	125	125	125
Taakveld: 3.4 Economische promotie	activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente	491	490	490	490	151	150	150	150
Taakveld: 4.1 Openbaar basisonderwijs	gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs	204	204	204	204	9	9	9	9
Taakveld: 4.2 Onderwijshuisvesting	gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs	2.617	2.666	3.629	3.423	201	201	219	219
Taakveld: 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	lokaal onderwijsbeleid en de leerlingvoorzieningen	2.762	2.747	2.748	2.749	836	818	818	818
Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering	niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele en amateursport	1.019	989	989	989	117	87	87	87
Taakveld: 5.2 Sportaccommodaties	alle accommodaties voor sportbeoefening	3.668	3.787	3.780	3.776	1.074	1.074	1.074	1.074
Taakveld: 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel	667	667	667	667	27	27	27	27
Taakveld: 5.4 Musea	activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur, streekarchief	499	498	496	495	2	2	2	2
Taakveld: 5.5 Cultureel erfgoed	taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed	556	545	542	530	59	59	59	59
Taakveld: 5.6 Media	de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers, bijv. bibliotheken, lokale pers, lokale omroep.	927	927	927	927	2	2	2	2
Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie VA	hobbyclubs en volkstuinverenigingen	103	103	103	103	3	3	3	3
Programma 4. Duurzaam Altena		27.690	28.108	26.477	26.567	24.771	25.835	24.793	24.835
Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie DA	vergroening schoolpleinen, uitbreiden groenstructuren in en rondom dorpen, verhardingen vervangen door groen	5.731	5.169	4.615	4.638	47	32	32	32
Taakveld: 7.2 Riolering	gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding:	3.839	3.838	3.945	3.977	6.553	6.551	6.658	6.700
Taakveld: 7.3 Afval	de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval	6.471	6.465	6.465	6.465	8.231	8.225	8.225	8.225
Taakveld: 7.4 Milieubeheer	gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder	1.341	1.340	1.338	1.352	0	0	0	0
Taakveld: 8.1 Ruimtelijke ordening	taken op grond van de wet Ruimtelijke Ordening	1.752	1.681	1.674	1.723	23	23	23	23
Taakveld: 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie	7.341	8.428	7.279	7.279	7.253	8.340	7.191	7.191
Taakveld: 8.3 Wonen en bouwen	gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening (volkshuisvestingsbeleid)	1.214	1.188	1.161	1.133	2.664	2.664	2.664	2.664

Omschrijving	Toelichting	Lasten				Baten			
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Programma: 5. Bereikbaar Altena		9.315	9.892	10.461	10.472	1.204	1.203	1.203	1.203
Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer	taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur	8.140	8.648	9.197	9.307	477	477	477	477
Taakveld: 2.2 Parkeren	taken op het gebied van ontwikkeling en beheer van parkeervoorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0
Taakveld: 2.4 Economische havens en waterwegen	taken ten behoeve van de (beroeps-)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur	414	545	562	461	620	620	620	620
Taakveld: 2.5 Openbaar vervoer	taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen	761	699	702	704	108	107	107	107
Programma: 6a. Financiering en algemene dekkingsmiddelen		931	2.057	3.144	4.394	94.305	91.762	92.914	94.822
Taakveld: 0.5 Treasury	Financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven	-108	-343	-521	-569	272	245	218	203
Taakveld: 0.61 OZB woningen	de onroerend zaakbelasting op de woning	240	217	217	217	6.677	6.610	6.644	6.679
Taakveld: 0.62 OZB niet-woningen	de onroerend zaakbelasting op niet-woningen	30	27	27	27	3.141	3.116	3.131	3.147
Taakveld: 0.64 Belastingen overig	overige gemeentelijke belastingen, zoals: hondenbelasting, reclamebelasting, heffing en invordering, bezwaar en beroep	11	11	11	11	12	11	11	11
Taakveld: 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	uitkeringen uit het gemeentefonds: algemene uitkering, integratie-uitkeringen, decentralisatie-uitkeringen, art 12-uitkering	0	0	0	0	84.203	81.780	82.910	84.782
Taakveld: 0.8 Overige baten en lasten	stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte, etc., (schattingen) niet voorziene uitgaven	757	2.145	3.410	4.708	0	0	0	0
Programma: 6b. Overhead		18.253	17.784	17.877	17.829	1.418	1.298	1.298	1.298
Taakveld: 0.4 Overhead	kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces	18.253	17.784	17.877	17.829	1.418	1.298	1.298	1.298
Programma: 6c. Vennootschapsbelasting		0	0	0	0	0	0	0	0
Taakveld: 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	het (geraamde) bedrag van de aanslag vennootschapsbelasting voor het betreffende begrotingsjaar/verantwoordingsjaar	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves		2.605	2.605	2.605	2.605	4.166	3.640	3.961	3.640
Taakveld: 0.10 Mutaties reserves	alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die verband houden met de taakvelden o. tot en met 8	2.605	2.605	2.605	2.605	4.166	3.640	3.961	3.640
SUBTOTAAL		136.778	136.783	138.364	139.348	140.448	138.029	138.996	140.456
Taakveld 0.11 Resultaat	ten slotte komen de begrotingsaldi tot uitdrukking op taakveld 0.11	3.670	1.246	633	1.108	0	0	0	0
TOTAAL		140.448	138.029	138.996	140.456	140.448	138.029	138.996	140.456